דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום ראשון, י"א בתמוז תשמ"ח, 26 ביוני 1988 ● גליון 19453

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

- ● ר"ץ – הפעם כמו גדולה / עליזה ולך
- ● אל תשליכני לעת פיגור / חיים ביאור
- ● המהפכה המשפטית בברה"מ / יקיר צור
- ● ראיון עם יו"ר מועצת המנהלים של קופ"ח / דנקה הרניש
- ● כדורים פורחים בפסטיבל עדר / אמיר רוזנבליט
- ● ספורט (עמ' 4־3), רפואה ומדע (11), בידור (12)

מזג האויר

(ע). – תחזית מזג האוויר ליום א' – עליה בטמפרטורות. ביום שני התחממות נוספת בהרים ובשפלה ובמישור החוף.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 18–30, רמת־הגולן: 18–33, צפת: 17–28, חיפה: 23–31, טבריה: 21–36, עפולה: 20–34, השומרון: 19–32, תל־אביב: 22–30, לוד: 20–31, יריחו: 22–38, עזה: 22–29, באר־שבע: 18–34, אילת: 25–40.

האינתיפאדה נעה מערבה ● ההצתות גוברות
דוקר פעיל כ"ך נתפס לאחר שהפצוע ירה בו

הפצוע ירה בדוקרו

(יורם לוי). – „חבל שלא הרגתי את הממזר", כך אמר אמש יונה חייקין, שנדקר בבטנו ביום שישי בקסבה של חברון. פציעתו בינונית והוא אושפז במחלקה הכירורגית בבית חולים „הדסה עין־כרם" בירושלים.

מאת אוריאל בר־קמע, רמי רובינשטיין, יורם לוי, טלי זליגר ומתמר חלילה, סופרי „דבר"

„הוועדות העממיות" המקומיות בגדה המערבית ניסו בסוף השבוע להעתיק את מוקד ההפגנות למזרח ירושלים, בהתאם להנחיות כרוז מספר 20 של „מפקדת ההתקוממות". בחברון נפצע ונתפס עבד אל־מג'יד שראונה, בן 21, שדקר ביום שישי את יונה חייקין, ממתנחלי העיר. בשכם היו בסוף השבוע שורה של תקריות בהן נפצעו 15 צעירים, שניים מתוכם מירי. הרמטכ"ל קיים בסוף השבוע דיון בפורום נרחב במלאת חצי שנה לאינתיפאדה. במזרח ירושלים נעצרו 10 חשודים בעקבות הצתות וידויי אבנים. עוצר

(המשך בעמוד 2)

מאת סופרי „דבר" במחוז חלילה, יצחק מרידור, חנה מאיר, יוסי ליבוביץ ויורם לוי

ב־6,000 עצי אורן עלו אתמול באש בדליקה גדולה שהשתוללה על המורדות המערביים של הר תבור. ממשטרת העמקים נמסר כי נתגלו עשרה מוקדים שונים של האש.

ביום ו' נשרפו כמה עצים ביער ליד מנזר מר אליאס. כבאים השתלטו על האש במהירות. בעמק חפר נשרפו שני מטעי אבוקדו. באיזור גן שמואל נשרף חורש טבעי שהשתרע על דונם אדמה. ביקעם

(המשך בעמוד 2)

הימין תקף מפגיני השמאל

מפגינה של 'התחיה' מנסה לקרוע כרזה מידי מפגינה של תנועת 'הלאה הכיבוש'. מפגיני השמאל, שבאו ביום ו' אחה"צ לכיכר דיזנגוף בתל־אביב, נתקלו במפגיני 'התחיה' ונוער כ"ך, ואנשי הימין תקפו אותם. (צילום: ורד פאר)

האינתיפאדה וההסכמים הצבאיים – בשיחות רבין

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). – האינתיפאדה והנושאים בתחומים יעמדו במרכז שיחותיו של שר הבטחון יצחק רבין בוואשינגטון, שאליה יגיע היום, לביקור רשמי שיימשך כשבוע.

רבין צפוי כאן לביקורת קשה של ראשי הממשל, מנשיא רייגן ומטה על פעולות צה"ל בשטחים, אבל חוגים ישראלים כאן מקווים, כי בצד אי־הנעימות הזאת הוא יוכל גם לסגור כמה עניינים העומדים על הפרק בין שתי המדינות בנושאים צבאיים.

רבין יבקש לסכם כאן השתתפות אמריקאית בייצור טיל נגד טילים מסוג „חץ", שארה"ב משתתפת בהוצאות הפיתוח שלו. כן יבקש להמיר כספי סיוע צבאי אמריקאי לשם הפנייתם למערב־גרמניה, האמורה לבנות צוללות בשביל ישראל. הוא יבקש גם לצקת תוכן למעמד שקיבלה ישראל כבעלת ברית שאינה חברה בנאט"ו.

את עיקר הביקורת על פעולות צה"ל בשטחים עתיד רבין לספוג בפגישות שיערוך בגבעת הקפיטול עם חברי בית הנבחרים והסנאט.

„אל־אתיחאד" מפי מקורות בכירים בקאהיר:

מצרים מסרבת ליישב את מחלוקת טאבה ע"י פשרה

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

העתון „אל־אתיחאד" היוצא לאור בנסיכויות המפרץ דיווח בסוף השבוע מפי „מקורות בכירים בקאהיר" – שמצרים דחתה הצעה אמריקאית לפתור את מחלוקת טאבה בינה לבין ישראל בדרכי פשרה.

לדברי העתון הצעת הפשרה האמריקאית נדחתה על־ידי נביל אל־ערבי, המומחה המצרי מס' 1 לנושא טאבה, והיא היתה מורכבת מחמישה סעיפים:

● ישראל תכיר בריבונות מצרים על טאבה.

● ישראל תוכל להמשיך להחזיק במתקני התיירות בטאבה וליזום בה פרויקטים עסקיים נוספים בתיאום עם מצרים.

● לישראל יהיה מעמד של מדינה מועדפת להשקעות משותפות עם מצרים באיזור טאבה.

במקרה שמצרים וישראל לא יגיעו להסכמה על ביצוע פרוייקטים משותפים בטאבה (כולל כבראה

(המשך בעמוד 2)

„אנחנו במלחמה – ואתם ממשיכים כרגיל":

לימודי הסטודנטים נפגעים משירות המילואים בשטחים

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

„אתם כולכם מזייפים! איפה אתם חיים? אנחנו במלחמה ואתם ממשיכים כרגיל", במלים אלה התפרץ סטודנט שחזר ממילואים בעזה על ראש היחידה לקידום סטודנטים בטכניון, לאחר שנוכח לדעת כי מוריו אינם מוכנים להתחשב בו ולהקל עליו בדרישותיהם.

בעיית הסטודנטים שנפגעו בלימודיהם כתוצאה מהארכת שירות המילואים בחודשים האחרונים

(המשך בעמוד 2)

מתנת הקהילה

האפיפיור יוחנן פאולוס השני בוחן ספר שהוענק לו כשי על־ידי נשיא הקהילה היהודית באוסטריה פאול קורש במהלך פגישה שקיים עם נציגי הקהילה היהודית בווינה ביום ו'. (צילום: א.פ.)

האפיפיור התעלם מבקשת היהודים לגנות את הטרור

מאת ריטה קרן, סופרת „דבר" באוסטריה

וינה (מיוחד ל„דבר"). – ביקורו השני של האפיפיור באוסטריה ביום ו' עמד בסימן הפגישה עם נציגי הקהילות היהודיות במחנה ההשמדה מאוטהאוזן.

50 שנה לאחר סיפוח אוסטריה לגרמניה הנאצית, אקט שבעקבותיו נחרץ גורלם של יהודי אירופה הנרצחים נפגשו נציגי שארית הפליטה עם

(המשך בעמוד 2)

בעקבות כינוס ארצי ללא תקדים שערכו ביום ו'

המחוזיים פרשו ממועצת השופטים במחאה על רפורמת שמגר ושריר

שר שריר

נשיא שמגר

מאת אורנה צבעוני, סופרת „דבר" בירושלים

בכינוס אסיפה, [illegible] הוחלט ביום ו' בכינוס של שופטי בתי־המשפט המחוזיים מכל רחבי הארץ, לפרוש ממועצת השופטים. על החלטה זו הודיעו השופטים במכתבים שנשלחו לנשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר ולשר המשפטים אברהם שריר. [illegible]

מחאתם של השופטים המחוזיים יצאה על המתכונת המוצעת לרפורמה בבתי־המשפט על־ידי הנשיא שמגר והשר שריר. השופטים זועמים גם על החיפזון בחקיקה ליישום הרפורמה, שכן כבר ביום ד' השבוע תובא ההצעה לקריאה ראשונה בכנסת.

שופטי בית־המשפט בתל־אביב החליטו על כינוס האסיפה ביום ה' לאחר שנודע להם על הגשת החוק לכנסת השבוע. הם ליכדו את האסיפה ארצית של השופטים המחוזיים מכל הארץ שאליה הגיעו יותר מ־40 שופטים.

כידוע, הושגה לפני פחות מחודש פשרה בין שמגר לשריר על מתכונת הרפורמה בבתי־המשפט. על־פי הפשרה, בדרך לרפורמה כוללת במבנה בתי־המשפט, יוקמו מיד מחלקות ערעורים ליד בתי־המשפט המחוזיים. בהסכם הפשרה, שכבר אושר על־ידי הממשלה ביום א' האחרון, נאמר, כי על שלבים אחרים ברפורמה יוחלט רק על־פי סיכום בין שר המשפטים, נשיא בית המשפט העליון ושר האוצר. השלבים האחרים הם איחוד ערכאות בית־משפט השלום ובית־המשפט המחוזי והקמת בית־משפט לערעורים. על־פי הרפורמה, בית־המשפט העליון יעסוק בעיקר בבג"צים.

לפי אחד הדיווחים הובע בכינוס רוגז על כך ששמגר עשה יד אחת עם שריר לקידום הפשרה והעדיף בכך את עמדת השר שריר, הפועל מתוך שיקולי בחירות, על פני התנגדות השופטים. השופטים אמרו, כי הצעת חוק מרחיקת לכת כמו הרפורמה אסור שתתקבל בחיפזון, כיוון שמדובר במערכת רגישה ושמרנית.

יצויין, כי השופטים המחוזיים כבר הביעו את התנגדותם הנחרצת למתכונת הרפורמה המוצעת. נשיאת בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, השופטת חנה אבנור, אף שיגרה תזכיר לנשיא בית־המשפט העליון, לשר המשפטים, לשרי הממשלה, לוועדת החוקה של הכנסת ולגורמים נוספים ובו פירטה טעמי התנגדות. בין השאר, מציינת השופטת אבנור את הפגיעה במעמד השופטים המחוזיים, אשר יירדו למעשה בדרגתם ויושוו לשופטי בית־משפט השלום. היא טוענת, כי לא מובטח שאיחוד הערכאות, השלום והמחוזי, אכן יקל על עומס התיקים בבתי־המשפט. אבנור טוענת, כי ההחלטה התקבלה בחיפזון גדול מדי, בלי שנערך סקר בנוגע לתועלת שברפורמה.

דוברת משרד המשפטים אתי אשר מסרה אתמול בתגובה, כי נשיא בית־המשפט העליון ושר המשפטים עמדו על כך, שבהצעת החוק ייאמר כי מעמדו, תוארו ומשכורתו של שופט מחוזי לא ייפגעו עקב הרפורמה. נוסף לכך הדגישה הדוברת, כי השופטים יוזמנו לדיוני ועדת החוקה של הכנסת, שתדון בהצעת החוק לקראת הכנתה לקריאה שנייה ושלישית.

היום – השבתה בבתה"ח בדרום; מחר – כינוס חירום של האחיות

לצוות מדינה אין פתרונות ● נסים רוצה להחזיר הדיון לממשלה

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

הרופאים משביתים מהבוקר את כל בתי החולים בדרום הארץ. האחיות מקיימות מחר כינוס חירום וועדת השרים המיוחדת הגיעה למבוי סתום. הצוות, בראשותו של מנכ"ל משרד האוצר ויקטור מדינה, לא הביא לוועדת השרים, שהתכנסה ביום ה', שום פתרון יישומי למשבר במערכת הבריאות. הצוות המשיך אמש בדיוניו במגמה „לשבת עד אור הבוקר" ולהציג הערב לוועדת השרים המיוחדת פתרונות. לישיבה הוזמנה נציגות ההסתדרות הרפואית, שתעלה בפני ראש הממשלה ושלושת השרים את עקרונותיה לפתרון המשבר.

מהגורמים המעסיקים, הידועים על עבודת ועדת השרים וצוות מדינה נראה, כי בנוסף על בעיית יחסי עובד־מעביד במסגרת המבצע לקיצור תורים לניתוחים, קיימים גם חילוקי דעות קשים לגבי היקף המבצע. תוכנית מנהלי בתי החולים מתבססת על עלות של 170 מיליון שקל למבצע בן עשרה חודשים. משרד הבריאות מתבסס על עלות של מאה מיליון שקל. האוצר מצידו עומד על חלוקת המבצע לשלבים. עלות השלב הראשון היא 25 מיליון שקל.

השר משה נסים הציע בישיבת הוועדה ביום ו' להחזיר את הנושא לדיון במליאת הממשלה. לכך התנגדה שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו. עמדתו של ראש

(המשך בעמוד 2)

הולנד אלופת אירופה

נבחרת הכדורגל של הולנד זכתה אתמול באליפות אירופה, לאחר שגברה במשחק הגמר, שנערך באיצטדיון האולימפי במינכן, על נבחרת בריה"מ בתוצאה 0:2 (0:1). את השערים הבקיעו שני הכוכבים ההולנדים רוד חוליט בנגיחה (33) ומארקו ואן־באסטן בבעיטת יעף נדירה (54). השוער ההולנדי האנס ואן־ברויקלן הדף בעיטת 11 מ' מרגלי איגור בלאנוב. המשחק היה מרתק ועמד על רמה גבוהה. בתמונה: כוכבי הולנד ואן־טיגלן וחוליט עם הגביע (ראה גם במדור הספורט, עמ' 3־4). (צילום: א.פ.)

עיקרון תחילה

- ● חמישה מצרים הואשמו בארה"ב בנסיון להבריח למצרים חומרים מיוחדים לייצור טילים – עמ' 5.
- ● צמצום תחומי הפעולה של מחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית לאזורי הגליל והנגב – זו ההמלצה העיקרית של ועדת עמית – עמ' 2.
- ● 7 ק"ג קוקאין נתגלו קבורים בשטח בית־הקברות בקריית־שאול – עמ' 6.

שר־החוץ היפאני מגיע לביקור בן יום בישראל

מאת סופרו המדיני של „דבר"

היום מגיע לארץ שר החוץ היפאני לביקור קצר של יום אחד.

לקראת בואו אמר בסוף השבוע שר החוץ שמעון פרס כי הוא רואה חשיבות בביקורו הצפוי של השר היפאני סוסקה אונו, לא רק כמפגש בין שני שרי חוץ אלא כמפגש בין שני עמים.

בראיון לטלוויזיה היפאנית אמר שמעון פרס ביום ו' „המשותף לישראלים וליפאנים הוא ששני העמים נמצאים על אי: היפאנים על אי גיאוגרפי ואנו על אי רוחני".

במשרד החוץ בירושלים רואים חשיבות בעצם הביקור ואין תולים בו תקוות וציפיות מרובות. פקידים בכירים במשרד אמרו בחצי חיוך „השר היפאני בא בעצם לבקר בדהיישה, ורק לשם הנימוס הפרוטוקולי הוא יקיים גם פגישות בירושלים".

ביקורו של שר החוץ היפאני ייפתח ב„יד ושם". אח"כ הוא יתקבל לשיחה אצל נשיא המדינה חיים הרצוג. בהמשך היום הוא יבקר במחנה הפליטים דהיישה שליד בית לחם ואחר־כך ייפגש עם פלסטינים במלון „אמריקן קולוני" במזרח ירושלים ויבקר בעיר העתיקה. הוא יסיים את ביקורו הקצר בפגישות עם ראש הממשלה יצחק שמיר ועם שר החוץ שמעון פרס.

'חירות' – לאינתיפאדה אנטי־ערבית בירושלים

מאת סופר „דבר"

תושביה הערבים של ירושלים הוזהרו שלא לציית לכרוז מס' 20 של „ההנהגה המשותפת של ההתקוממות הפלשתינית בשטחים המוחזקים" להולל מהומות בירושלים ביום ג', 28 ביוני, „כדי להרגיש את ערביותה של ירושלים", כדברי הכרוז.

בתגובה על כרוז זה, מאיים יושב ראש סניף „החירות" בירושלים וחבר מועצת העירייה, רובי ריבלין, בפעולות־נגד באותו יום, שיהיו מיועדות „להדגיש את יהודיותה של ירושלים".

איום זה נכלל ב„כרוז מס' 21" שהופץ בירושלים בתגובה לכרוז מס' 20 ונאמר בו, כי תגובות־הנגד יהיו הרבה יותר רציניות מהפגנות הסרק של המסיתים לכרוז והן עלולות לכאוב מאוד לערביי ירושלים, שימצאו את עצמם מרומים שוב על־ידי מנהיגיהם.

'העבודה' לדיון נוסף באיסור כפל התפקידים

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

נושא איסור כפל התפקידים יעלה לדיון מחודש במוסדות מפלגת העבודה בעקבות בחירתם של כמה ראשי מועצות מקומיות לרשימת „העבודה" לכנסת.

בינתיים מעוררת הבחירה של אלי דיין, כי ירוץ לראשות עיריית אשקלון ברשימה עצמאית, מורת־רוח בחוגים שונים במפלגת העבודה. יצויין, כי אלי דיין קיבל חוות־דעת משפטית ועל־פיה אינו רשאי להפר את האיסור על כפל תפקידים גם אם רץ בעבר וירוץ בעתיד ברשימה עצמאית לראשות העירייה.

בשבוע שעבר תבע עדי קידר, חבר לשכת המפלגה, ממזכ"ל המפלגה, ח"כ עוזי ברעם, לכנס את הלשכה בהקדם לדיון בנושא מועמדותו של אלי דיין. „בהנחה שהבחירות לרשויות המקומיות לא תופרדנה מן הבחירות לכנסת", כתב קידר לברעם, „האם אין סכנה שאלי דיין יהיה עסוק בבחירתו באשקלון, במקום להתרם להצלחת המערך בכנסת?"

תובע להביא לוועדת ביקורת המדינה דו"ח פרידמן נגד ליפקה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

חבר הכנסת רן כהן (רצ) תובע להביא לוועדה לביקורת המדינה את דו"ח פרידמן, שבדק את החשדות לפעילות בלתי־חוקית ולחריגות, שביצעו ראש מינהל מקרקעי ישראל, משה ליפקה וממלא מקומו, אליהו בבאי. בכל הנוגע למתן טובות הנאה במהלך מסע הבחירות הפרטי של עו"ד משה ליפקה במפלגה הליברלית.

לטענת חבר הכנסת רן כהן (רצ) דו"ח הביניים, שהוגש בסוף השבוע לשר החקלאות, מאשר את כל החשדות שהעלו בשבוע שעבר העתונים. דו"ח פרידמן דן במסירת „אי האהבה" מול חוף נהריה לידי מקורבים, בתמורה לתמיכתם הפוליטית. ממצאי הדו"ח מעידים על העסקת שוחד בחירות שנתנו ראש מינהל מקרקעי ישראל בצפון יעקב קפלן ואליהו בבאי מ"מ ראש מינהל מקרקעי ישראל, על־פי הוראותיו של ליפקה. אי לכך, תובע ח"כ רן כהן להזמין לישיבת ועדת הביקורת גם את היועץ המשפטי לממשלה, כדי שזה יקבע חוות־דעתו על מהותן של העבירות ועל הדרך להעברת ראש מינהל מקרקעי ישראל מתפקידו לאלתר, כפי שתובע רן כהן מזה זמן.

רן כהן: „אין למדינת ישראל 1000 איי אהבה כדוגמת יוון בכדי שכל מנהל פוחז או נוכל ימסור אותם באין מפריע למקורביו הפוליטיים. חובת הכנסת ורשויות החוק לעצור את השתוללות ההפקרות בעודם באיבם".

ניצב גבעולי נחקר על הדלפת הדו"ח של אדן

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

ניצב שאול גבעולי, קצין החינוך של משטרת ישראל, נחקר לאחרונה על ידי הצוות המיוחד החוקר את נסיבות הדלפתו של דו"ח אדן, שעסק בטוהר המידות במשטרת ישראל.

גבעולי, השוהה כעת בביתו לאחר סיכום עם המפכ"ל, הוזמן למטה־הארצי, שם פועל צוות מורחב שעד כה לא הצליח לפענח את ההדלפה, שגרמה לפגיעה הגדולה ביותר בתדמיתה של משטרת ישראל מאז נכנס רב־ניצב דוד קראוס לתפקידו.

עד כה נחקרו עשרות עדים ובהם מבקר המשרד, האלוף (מיל.) אברהם אדן, עוזרו איתן גולן ורבים אחרים.

לסופר „דבר" נמסר ממקורות מהימנים, כי החקירה, שעלתה עד כה סכומי־כסף גבוהים, הובילה למבוי־סתום.

מן המשטרה נמסר כי חקירת פרשת ההדלפה הוטלה על המשטרה בהוראת השר הממונה ועל־כן יש לפנות אל המשרד בתגובה.

(המשך בעמוד 2)

هكذا من الأصل

מכאן الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

ליד המפולת

קרובי הנעדרים שנקברו במפולת העפר בכפר קאטאק שבצפון תורכיה ממתינים בשוליו של תל העפר המכסה את הכפר, בעוד צוותי ההצלה ממשיכים בחיפושים אחר נעצרים. (צילום: א.פ.)

ועדת עמית ממליצה לעבור למדיניות אזורית:

פעילות מח' ההתיישבות בסוכנות תוגבל לגליל ואיזור הנגב בלבד

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

צמצום תחומי הפעולה הגיאוגראפיים של המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית למרחב הנגב ולמרחב הגליל בלבד והעברת הדגש מטיפול בפרט ביישוב הבודד לפיתוח האיזור כולו – אלו הן שתיים מן ההמלצות הבולטות הכלולות בדו"ח ועדת עמית, שמונתה לבדיקת יעדי המחלקה להתיישבות ודרכי פעולתה בעתיד.

המלצות אלו, המתפרסמות כאן לראשונה, יובאו השבוע לדיון בפני חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית ועם קבלתן צפוי שינוי מהותי בתפיסת העולם, בדרך הפעולה ובמבנה הארגוני של המחלקה להתיישבות.

דו"ח הוועדה ממליץ לנטוש את הגישה הפרטנית בטיפול במתיישבים וביישובים בודדים ולאמץ גישה כוללנית שמשמעותה מעבר לפיתוח אזורי, תוך עידוד יוזמות ונטילת אחריות אישית של מתיישבי האיזור. מתוך שאיפה לחולל שינויים משמעותיים באזורי היעד ממליץ הדו"ח לצמצם את תחומי פעילותה הגיאוגרפיים של המחלקה לשני מרחבים קבועים, מרחב הגליל ומרחב הנגב. בתקופת המעבר תוקם יחידה שלישית שתטפל בפרוייקט יהולם ונהל עירון.

בתחום הכלכלי תפעל המחלקה בשלושה מסלולים: פיתוח תשתיות פיסיות ואחרות; פיתוח היוזמה ברמה האזורית וסיוע ליזמים שיפתחו מקורות תעסוקה מתאימים; סיוע כספי לפרט שיהיה מיועד לתושבי המרחב בעלי יוזמות לפיתוח כלכלי.

פרס קפלן לאנשי תמ"ם שפיתחו מערכת הניווט היבשתית 'לאנס'

מאת אריה אורה, סופר „דבר"

מערכת ניווט יבשתית, „לאנס", העשויה לחולל מהפכה בתורת המפעלה של יחידות ארטילריה, עומדת לזכות היום בפרס קפלן את מפתחיה במפעל תמ"ם של התעשייה האווירית. המערכת מדייקת עד כדי סטיה של 1.5 מטר לקילומטר נסיעה ועשירית המעלה בהצבה.

מחירה של ה„לאנס" לדוגמיה השונים 50,000–70,000 דולאר וצה"ל מצטייד בה. המכירות לצבאות זרים מסתכמות עד כה ב־30 מיליון דולאר. בסך הכל נמכרו עד היום מערכות „לאנס" בשווי כולל של 50 מיליון דולאר לצה"ל ולצבאות זרים.

ה„לאנס", שפיתוחה החל לפני 13 שנה, מבוססת על מערכת ניווט אינרציאלית, המנוהלת על־ידי מחשב. המפעיל מכניס למערכת באמצעות מיקלדת סיפרתית את נקודות הציון השונות, שאליהן הוא רוצה להגיע, והמערכת מגווטת אותו למקום. לוח הבקרה מראה בתמורה את כיוון היעד ואת המרחק ממקום הימצאו של הנוסע. בכך הוא מתקן את כיוון הנסיעה, בשעה שהדרך מתפתלת כשל בעיות עבירות מכל הסוגים. מערכת זו טובה לניווט כל סוגי הרכב הרק"ם, בין היתר גם שירות הסקפוק. המערכת מאפשרת הנעה מדוייקת ליעד וכן שינויי משימה מהירים תוך כדי תנועה, בלי צורך בקבוצת פקודות על מפות, אלא תוך העברת נקודות הציון בקשר מאובטח.

מערכת ניווט

מערכת ניווט יבשתית 'לאנס' מתוצרת התעשייה האווירית, מורכבת על גבי ג'יפ.

לאחר הכנסת נקודות הציון המתאימות מסוגלת המערכת לתת הוראות למחשב הירי של תותח מתנייע בכל מקום שייעצר. בכך מתאפשר ירי ללא ההכנות הממושכות, שהיו מקובלות עד כה. למעשה יכול כל תותח לירות ממקום אחר ותמנע ריכוזן של יחידות בשטח מצומצם ובכך קטנה פגיעתן. כן יכול התותח לשנות עמדה לאחר זמן קצר ולפתוח באש מחדש על אותה מטרה, מפני שמערכת הניווט מעדכנת בזמן אמיתי את מחשב הירי, ביחס למקום העמדה החדשה. המערכת גם מרווחת על תוצאות הירי ומונעת את הצורך לקיים תצפית יבשתית או אווירית פגיעה מאד סמוך למטרה. בכך מגבירה ה„לאנס" גם את אפקטיביות הירי וגם את שרידות התותחים והצוותים.

לאחר שהפרשה כבר „נסגרה"

גם הנספח הצבאי הקנאדי גורש מהשגרירות במוסקווה

מוסקווה (א.פ.).– ברה"מ גירשה אתמול דיפלומאט קנאדי נוסף, הנספח הצבאי בשגרירות הקנאדית במוסקווה, אסרה על שובם של שבעה דיפלומאטים קנאדים לשעבר והורתה ל־25 עובדים סובייטים להפסיק את עבודתם בשירות שגרירות קנאדה במוסקווה. בכך היא הגיבה על גירוש נספחה הצבאי בקנאדה ואיסור שובם של שלושה דיפלומאטים נוספים, לאחר שראתה כבר את הפרשה כסגורה.

סוכנות הידיעות הסובייטית „טאס" דיווחה אתמול, כי סגן שר החוץ הסובייטי אלכסנדר בסמרטניק זימן אליו את השגריר הקנאדי ורנון טורנר ומחה בפניו על „פעולתה העויינת החדשה" של קנאדה. הוא הביע צער על שקנאדה לא שעתה לאזהרתה של ברה"מ, כי היא תגיב בצעדי גמול על כל הסלמה בפרשה מצד הקנאדים.

קודם לכן כינה יולי וורונצוב, סגן אחר של שר החוץ, את צעדה האחרון של קנאדה „אופרת סבון" ואיים בנקיטת צעדי גמול נוספים. במסיבת עתונאים שכינס הוא נשאל, אם אין לראות בצעדי הגמול הסובייטיים חריגה מ„דרך החשיבה" החדשה של מנהיג ברה"מ גורבאצ'וב בענייני חוץ.

הוא השיב באומה, כי „המנהיגים הקנאדים הם החוטאים עתה ב'חשיבה ישנה'" והביע תמיהה על כך שקנאדה לא הסתפקה בגירוש הסובייטיים השוהים בקנאדה אלא נטפלה אף לכאלה שיצאו את קנאדה, לדבריו, מזמן. „כל מדינה יכולה להציג רשימות של 300 או 400 דיפלומאטים המגורשים לכאורה מן הארץ חרף העובדה שאינם שוהים בה כלל", אמר, „בעיני נראה הדבר כאופרת סבון."

שערי מטבע חוץ

(עש"ת למ"מ) – להלן השערים היציגים להיום, כפי שנמסרו על־ידי בנק ישראל:

סל	1.7163
דולר ארה"ב	1.6122
מר"ג	0.8969
לי"ש	2.8117
פר"צ	0.2664
ין יפני (100)	1.2409
פל"ה	0.7.962
פר"ש	1.0817
כת"ש	0.2599
כת"נ	0.2473
כת"ד	0.2359
מר"פ	0.3767
דולר קנדי	1.3399
דולר אוסטרלי	1.3319
רנ"ד	0.7009
פר"ב (10)	0.4286
שיל. אוס' (10)	1.2745
לירה איטלקית (1000)	1.2092
לירה אירית	2.4100
פזטה ספרדית (100)	1.3574
יחידת מטבע אירופית	1.8646
דינר ירדני	4.3207
לירה לבנונית (10)	0.0430
לירה מצרית	0.7094

חומייני גוסס טוענת ארה"ב

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר").– מקורות בחוג אמריקאיים מעריכים, כי הידיעות על מחלת הסרטן של הייאטולה חומייני מבוססות ונכונות בעיקרן, וכי הוא לוקה, ככל הנראה, בסרטן הערמונית שהתפשט לכבדו.

המקורות מעריכים, כי חומייני בן ה־85 ימות עד סוף השנה ממחלתו.

בשידור טלוויזיה שבו נראה באחרונה, היה חומייני, לפי מקורות הביון האלה, חלש וחיוור ביותר, ומקורות רפואיים באירופה מסרו לביון האמריקאי על טיפולים שנעשים בחומייני באיראן, כדי לנסות להאריך את חייו ולחזק אותו, אולם בלא הצלחה.

עורכי עתונים יהודים מבקרים בארץ

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

משלחת של כ־20 עורכי עתונים יהודים מארה"ב, אנגליה, הולנד, דנמרק, גרמניה, פינלנד ושוודיה, הגיעו בסוף השבוע לישראל, כדי לקחת חלק בסמינר לימודי המאורגן על ידי המחלקה להסברה בהסתדרות הציונית העולמית.

המשלחת תשהה בארץ שבוע ימים במהלכו יסיירו חבריה ביהודה שומרון וחבל עזה, יפגשו עם ראש הממשלה, יצחק שמיר וממלא מקומו, שמעון פרס, ויעמדו מקרוב על בעיותיה של ההסברה הישראלית בהתמודדות עם אירועי החודשים האחרונים.

בין המרצים שיופיעו בפניהם: פרופ' דוד ריצ'י, ד"ר יוסי אולמרט והמנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין.

מחבל יועמד לדין ברומא

רומא (עי"ג) – שופט איטלקי הורה ביום ו' להעמיד לדין את עוסאמה עבדל זומר, בן 28, החשוד, כי נטל חלק בהתקפה על בית־הכנסת ברומא ב־1982. כזכור, נהרג בהתקפה זו נער בן שמונה ו־37 אנשים נפצעו.

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פרחנגור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי
מנהל כללי אמנון בריטני
המו"ל – „דבר בע"מ
נדפס בדפוס „דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 290032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאוזה קומה ב'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ
33106

ההצתות

נשרפו עצי אורן על שטח של דונם וחצי. בכל המקרים קבעה המשטרה שמדובר בהצתות.

עשרות כבאיות מעפולה, טבריה וחיפה הוזעקו אתמול לכפר דבורייה כדי למנוע התפשטות דליקה שכילתה יותר מ־6,000 עצי אורן. גם ביער הסמוך לכפר מועאוויה שבאיזור ואדי ערה פרצה דליקה אתמול אחר הצהרים, בה עלו באש שני דונם עצי אורן. גם כאן נקבע כי מדובר בהצתה. אנשי כיבוי הצליחו להשתלט אתמול גם על הדליקה שפרצה ודווחה למפעלי גרנות שבאיזור גן שמואל. מדיווח ראשוני נמסר כי המציתים גילגלו צמיגים בוערים לעבר השמורה וכך הדליקו אותה. זו הפעם הראשונה באיזור מרכז חיפה שהמציתים משתמשים בצמיגים בוערים.

סמוך לישוב אלפי מנשה שליד כפר סבא הוצת אתמול יער אורנים של הקרן הקיימת. האש פשטה במספר מוקדים בעת ובעונה אחת, בסמוך לכפר עסלי. בכיבוי השריפה השתתפו גם תושבים מהכפר עסלי וכן אנשי משמר הגבול ומתנדבים.

שמיר חתם על חוק עזר

ראש הממשלה יצחק שמיר חתם על חוק עזר לדוגמא למניעת דליקות אשר נותן בידי שרות הכבאים סמכות לנקוט בצעדים כדי למנוע דליקות. בין השאר מקנה החוק סמכות להורות לבעלי מפעלים ובתים לסלק משטחם גזם או צמחיה. בקרוב תחוקק כל רשות מקומית חוק עזר דומה ובמשרד הפנים מבטיחים כי הוא יאושר מיד.

פרופסורים ברתמים למניעת הדליקות

קבוצה של 20 פרופסורים מאוניברסיטאות חיפה וירושלים פנו למשרד הפנים והביעו נכונות לצאת ליישובים כדי לעזור במניעת הדליקות ובארגון ציוד הכיבוי. במשרד הפנים נשקלת גם הצעה להציג יישוב לדוגמא מבחינת הסידורים והאמצעים למניעת דליקות.

עץ נטעת – חיים נתת

„עץ נטעת – חיים נתת" ו„הולכים על ארץ ירוקה" הן שתיים מהסמאות של „מבצע ירוק" שמארגן משרד הפנים להפרחת היערות שנשרפו בחודשיים האחרונים. דוברת משרד הפנים טובה אלינסון הציבה קופת ענק בתערוכת ה־40 למדינה בבנייני־התערוכה ולתוכה מטילים הילדים תרומות המזכות אותם בעץ נטוע ובתעודה המעלה על גם את תרומתם להפרחת השטחים שהוצתו.

מצרים

(המשך מעמ' 1)

ניהול משותף של מתקני התיירות – תתחזק ארה"ב ביניהן.

● למצרים תשמר הזכות לדחות כל הצעה ישראלית להקמת פרויקטים משותפים בטאבה – אם הפרוייקטים הללו יסכנו אינטרסים בטחוניים ואסטרטגיים של מצרים.

לדברי „אל־אהראם" ההצעה האמריקאית הועברה בסוף השבוע שעבר לידיעת נביל אל־ערבי על ידי נציג אמריקאי (כנראה השופט אברהם סופר) בנוכחות נציג ישראלי (כנראה רובי סייבל היועץ המשפטי של משרד החוץ). אל ערבי דחה כאמור את ההצעה ואף הביע, לדברי העתון, באותה הזדמנות שמצרים לא תעניק לישראל שום פריבילגיות כלכליות באיזור טאבה וכי היא עומדת על כך שתהליך הבוררות יימשך כסידרו. לפי דיווחו של אל־אהראם דרש הנציג הישראלי באותה פגישה כי הבוררים יידחו את פירסום פסק דינם למשך שנה.

האפיפיור

(המשך מעמ' 1)

האפיפיור, על־פי בקשתו. לאחר הפגישה אמר יוהנס־פאולוס השני שהיא היתה חשובה מאוד בשבילו. הוא עמד על העובדה שלעומת כרבע מיליון היהודים שחיו באוסטריה לפני המלחמה היה מספרם של היהודים בפולין יותר מ־3 מיליונים. הוא הזכיר את הריסת בתי הכנסת ב„ליל הבדולח" והכאב שהשאירה השואה כמעשה האיבה הגדול בהיסטוריה, אך טען כי רק ההתערבות מהבצרות ומאולהים יכלו לגרום לאסון הזה, שלדבריו, כוון לא רק נגד היהודים, אלא גם נגד אלה שהאמינו במשיח – היהודי ישו מנצרת.

את מה שיש ללמוד מן השואה ייחס האפיפיור למצב במזרח התיכון – מקום שם צריך לדעתו, לעשות היום חשבון־נפש. להישמר מהשימוש בכוח ולתת לפלשתינים, שרבים מהם פליטים חסרי מולדת – ארץ משלהם.

בשיחה אמר האפיפיור, כי לא קיימות בעיות כלשהן ביחסים התקינים בין הכס הקדוש ומדינת ישראל ואין שום שינוי בעמדת הוואתיקן.

האפיפיור לא היה מוכן להגיב על הקריאה של נציגי יהדות אוסטריה לשלול את הפרס ולעשיתי ... יוהנן ... גם לבקשה להעמיד את האוסטרים על עברם ולעודדם לעשות חשבון־נפש בכל הקשור למעורבותם במלחמת העולם השנייה. נהפוך הוא, במאוטהאוזן הצליחו האוסטרים להציג עצמם כקורבנות הנאצים. במשלחת של עצורי מחנה המוות לשעבר, שהוצגו בפני האפיפיור – לא היה שום יהודי. האפיפיור סייר במחנה ושהה דקה ליד המצבה המנציחה את זכרם של עשרות אלפי היהודים, שנרצחו במאוטהאוזן.

גורמים בקהילה היהודית באוסטריה הגדירו ביקור זה כ„מאבק" מהבחינה היהודית.

הסטודנטים

(המשך מעמ' 1)

הועלתה בתחושת רבה בגיליון האחרון של „אפסילון", עתון הסטודנטים של הטכניון. מסקר שנערך באחרונה בטכניון מתברר ששבעים אחוז מהסטודנטים משרתים במילואים. 50 אחוז מעל 21 יום ו־25 אחוז מעל 31 יום, כך שהארכת השירות פגעה בחלקם הגדול. כמות הבקשות לולת"ם עלתה פי אחד וחצי.

מצב דומה קיים גם באוניברסיטאות אחרות כשעיקר הפגיעה היא בסטודנטים להנדסה ולמדעים הזקוקים למעבדות על מנת להשלים את מה שהחסירו תוך כדי שירות מילואים.

באחרונה נפגשו נציגי האוניברסיטאות עם גורמים בצה"ל במטרה להגיע להסדר שיפחית את עוצמת הפגיעה בסטודנטים.

היום השבתה

(המשך מעמ' 1)

הממשלה יצחק שמיר, שסירב לחזור למליאת הממשלה ללא פתרון למשבר במערכת הבריאות, הבריאה במחלוקת.

בוטיבת האחיות והאחים של בתי החולים גוברת תסיסה על רקע השבתה הממושכת בביצוע התקינה, נושא שנכלל ונחתם בהסכם העבודה. יו"ר הוטיבה אילנה כהן אמרה אתמול, שהנסיון המר של האחיות עם ביצוע התקינה מלמד גם על מה שעתיד לקרות עם הפתרונות למשבר במערכת הבריאות. מחר מתכנסים ועדי האחיות והאחים בבתי החולים במרכז הרפואי „בילינסון" לכינוס חירום. על סדר היום הוסר היכולת של הממונים על מערכת הבריאות לקיים הסכם חתום על יישום התקינה בבתי החולים ונושא התופשה השנתית. כזכור, הוליטו ראשי הוטיבה, כי 12,000 אחיות ואחים של בתי החולים יצאו לחופשה בחודשים של 3000 מדי שבועים בחודשי יולי־אוגוסט השנה.

הרופאים יעבדו מתבוקר במשך 24 שעות הקרובות במתכונת שבת וחג בבתי החולים הכלליים „קפלן", „סורוקה", „יוספטל", „אסף הרופא", „ברזילי", „שערי צדק" ובבתי החולים הפסיכיאטריים „איתנים", באר יעקב, כפר שאול, גם ציונה „תלביה" ובבתי החולים הגריאטריים „שמואל הרופא", וראשון לציון. זו השביתה השלישית של הרופאים במשך השבוע האחרון. נמסר, כי ביום ג' ישבתו כל בתי החולים באזור מרכז הארץ.

ניצב גבעולי נחקר

(המשך מעמ' 1)

דובר משרד המשטרה נחום מגדל אמר אתמול בתגובה, כי חקירת ההדלפות של טיוטת דו"ח אורן עדיין לא הסתיימה. הצוות חקר את כל האנשים שהחזיקו בטיוטת הדו"ח ואנשים נוספים שהצוות החליט לחקור. המשטרה הקצתה לצורך החקירה חוקר בכיר מאגף החקירות במטה הארצי והסתייעה בכל האמצעים העומדים לרשות המשטרה כדי לנהל את החקירה.

לחברנו שלום שיינברג

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

בגלל צנזורה של מנכ"ל תערוכת הארבעים

אגודת המעצבים מבטלת תערוכת הכרזות 'ישראל'

מאת הדרה צירמון

אגודת המעצבים החליטה לבטל את תערוכת הכרזות „ישראלי" המוצגת במסגרת תערוכת השנה הארבעים – כך החליט ועד האגודה בישיבה שקיים ביום ה' בערב.

ההחלטה הדרמאטית התקבלה ברוב קולות, אחרי ויכוח, בעקבות סירובו של מנכ"ל תערוכת הארבעים, יעקב אבן, להחזיר שתי כרזות שסולקו מן התערוכה בטענה כי הן „אנטי־ישראליות" ואין לתת מקום בתערוכה ממלכתית שתכביה לאומיים.

ביום שישי בבוקר הוציא מנכ"ל האגודה, אופיר פז, מכתב לאבן בו נאמר כי „ועד אגודת המעצבים הגראפיים בישראל, שהתכנס ב־23 בחודש מביע את מחאתו על סילוקן של שתי הכרזות. הכרזות נבחרו על־ידי חבר שופטים על־פי שיקולים מקצועיים – תוכניים ואמנותיים. איננו מקבלים את הפרדת השתיים מן התערוכה. במכתבנו ביקשנו לשקול את החזרתן ועניננו בשלילה. לאור האמור לעיל באלצים אנו לוותר על הזכות שניתנה לנו ומבקשים להוציא את כל שאר הכרזות מתערוכת הארבעים. הפירוק יהיה באחריותנו ובתיאום עמך".

כזכור, את התערוכה יזמה אגודת המעצבים הגראפיים. חבריה התבקשו להכין עבודות המבטאות את „אמירתו האישית של המעצב בנושא ישראל על כל המשתמע מכך מן הבחינה החברתית, יחס אדם לאדם, למדינה, לדת או לכל תחום רלבנטי אחר", כנאמר במכתב ששלחה האגודה. שלושים עבודות נבחרו על ידי חבר שופטים. שתיים מהן הוצאו מן התערוכה על ידי אבן מבלי להודיע על כך לאגודה או למעצבים. האגודה שלחה מכתב למנכ"ל תערוכת הארבעים, ובו ביקשה לנמק את הפסילה ולהחזיר את הכרזות לתערוכה. משנענו בשלילה, התכנסו ביום חמישי והחליטו לבטל את התערוכה כולה.

„בלב כבד" יוצא היום ד"ר קם לנהל מרכז להשתלות בארה"ב

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

ד"ר יגאל קם, מומחה להשתלות כבד ומי שעמד עד אתמול בראש המרכז להשתלות כבד ברמב"ם, ייצא היום את הארץ בדרכו לרנוור, בקולוראדו שבארה"ב, כדי לעמוד שם בראש מרכז להשתלות כבד. את ד"ר קם מלווים אשתו וזה ושתי בנותיו.

ד"ר קם נטל חופשה מרמב"ם לתקופה של שנה או שנתיים והוא עוזב את הארץ בלב כבד ובתחושה קשה. גם ערב צאתו לארה"ב עמד ד"ר קם בסירובו לתלות את הקולר בהחלטתו לעזוב את הארץ במוסדות בארץ, אולם מקורביו טוענים כי הוא עוזב את הארץ בגלל אי שיתוף פעולה מצד מוסדות רפואיים בהעברת כבדים להשתלות ברמב"ם, דבר שגרם להקפאת עבודתו של המרכז זמן קצר בלבד לאחר הפעלתו.

ד"ר קם אמר ערב עזיבתו כי הוא מקווה שבהקדם יפעל משרד הבריאות להגברת המודעות של המוסדות הרפואיים והציבור הרחב בנושא תרומת אברים. הוא ציין כי הוא רואה את ביתו ברמב"ם ושורשיו נטועים עמוק בישראל. בהעדרו יורש ד"ר קם את פעולתו של המרכז להשתלות כבד, אשר בו ביצע פרופ' סטרצל, חלוץ השתלות הכבד בארה"ב, את השתלת הכבד הראשונה ועבר לאחר מכן לפיטסבורג, שבה פועל עתה המרכז הגדול ביותר להשתלות כבד בארה"ב. כפי שנודע היו מעוניינים במשרה בדנוור כמה רופאים בעלי שם, אולם פרופ' סטרצל בחר להתפקיד זה את ד"ר קם.

29 יתמודדו היום בר"צ על עשרת המקומות הראשונים

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

מועצת רצ מתכנסת היום אחר־הצהריים לבחור את רשימתה לכנסת הי"ב.

29 איש מתמודדים על עשרת המקומות הראשונים ברשימה, ולאחר מכן 36 איש מתמודדים על המקומות ה־11–19.

על־פי שיטת הבחירה של רצ, בכל מועמד בכל משבצת בעשרת המקומות הראשונים בסיבוב בחירות נפרד. על ראשות הרשימה לא מתמודד איש מול ח"כ שולמית אלוני. איש גם לא הציג את מועמדותו למקום השני והשלישי, ולפיכך ייבחרו ח"כ יוסי שריד למקום השני וח"כ רן כהן למקום השלישי. ההתמודדויות בקלפי מתחילות מן המקום הרביעי ברשימה.

ח"כ דדי צוקר יתמודד על המקום הרביעי עם עוד ארבעה מועמדים. על־פי שיטת הבחירה של רצ, מועמד יבטיח את מקומו רק אם יקבל 60 אחוז מהקולות. לא קיבל איש 50 אחוז מהקולות, יתמודדו בסיבוב נוסף על אותו מקום הארבעה, שזכו במספר הקולות הגבוה ביותר.

ח"כ מרדכי וירשובסקי מתמודד על המקום החמישי ברשימה, ומולו מתייצבים חמישה מתמודדים. על אף המתיחות המלווה את ההתמודדויות מעריכים ברצ, שהמשת חברי־הכנסת הנוכחית ייכללו במקומות הראשונים גם ברשימה לכנסת הבאה.

בין המתמודדים היום על מקום ברשימת רצ לכנסת הבאה עשר נשים, שישה ערבים ודרוזי אחד. מבין הנשים מוכים סיכוייהן של פרופ' רחל אלתרמן, ד"ר דינה גורן ופרופ' נעמי חזן. מבין המתמודדים הערבים טובים במיוחד סיכוייו של ויראן ויראן. מקרב יוצאי שלי, שהתמזגה ברצ, עשויים להיכלל ברשימה, מלבד ח"כ רן כהן, גם ד"ר בני טמקין ורן עקנסון.

במועצת רצ 210 חברים. על־פי תקנון התנועה, יש לה הזכות לבטל את הבחירות ולהכריע על בחירות חוזרות, אם בין עשרת הבחירים הראשונים יימצא בהבדל מקומו של אחד המגזרים, או שלא יהיה ייצוג הולם לכל מרכיבי התנועה.

שריד תובע: ועידה נבחרת בליבראלים ודחיית האיחוד

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

בחירת מועמדי המפלגה הליבראלית לכנסת הי"ב, בסוף השבוע שעבר, לא שמה קץ ליחסים המתוחים בתוך המפלגה ולא תספק לה עיזבה משני קיצים ייצוגה ברשימת הליכוד לכנסת הבאה.

ראשי המחנות במפלגה הליבראלית מתווכחים ביניהם מי ניצח בבחירות וכל אחד מהם משוכנע שידו על העליונה. יתר על כן, כיוון שזו הפעם האחרונה, מקווים הליבראלים, נבחרים נציגיהם לכנסת בנפרד ממועמדי „חירות", היה צפוי שייפסקו המאמצים להעביר ח"כים ממחנה למחנה. אלא שלא כך הדבר. אחרי הכרזתו של השר משה נסים על נצחונו בבחירות ועל האפשרות שיקרקו למחנהו נבחרים ממחנות אחרים, אמר ביום ו' השר אברהם שריד שהוא „ילחם בסיעתיות. אם מישהו עושה לעצמו חשבונות של גיבוזון והוגלגליי של ממפרים, בעיני זה רכי המור הפסול ואני מציע שלא נעסוק ברכישת הנבייבנסות", אמר שריד.

ובכל זאת, בנסיונו לתבוע את דחיית האיחוד עם „חירות" תובע שריד כינוס ועידה נבחרת של המפלגה הליבראלית. הוועידה הנבחרת האחרונה של הליבראלים התקיימה ב־1980 ועל־פי הוקצאותיה אין לליבראלים ... חברים במוסדותיהם כדי להגיע לאיחוד עם מוסדות „חירות" במלוא המיכסה המוקצבת להם. „אני חושב שצריך לקבל בזמן הקרוב החלטה על כינוס ועידה נבחרת", אמר שריד ביום ו' במסיבת עתונאים. „אחרי הבחירות לכנסת, במהלך 1989 הייתי רוצה לכנס אותה ואחר־כך לקיים ועידת יסוד של ליכוד הליכוד".

לדעת שריד, יש צורך בוועידה נבחרת של הליבראלים, על סף האיחוד, כדי „שהאגף הליבראלי ישמור על אבוינו ו„יגנה לעצמו מקום תחת השמש בליכוד". „אנחנו עומדים עכשיו מול מאבק ירושה גדול ב„חירות", הדגיש שריד, „ואני רוצה לקחת חלק בו. אני רוצה להשתתף בבחירת המנהיג הבא ...

האינתיפאדה נעה

(המשך מעמ' 1)

הוטל על מחנה הפליטים שאטי.

מטעני צד לאוטובוס אגד

נגד אוטובוס של „אגד" הופעלו אמש שני מטעני צד, ליד התנחלות חומש בשומרון. לעבר האוטובוס הושלך גם בקבוק תבערה. האוטובוס נפגע, אך איש מהנוסעים לא נפגע.

התקרית אירעה אמש, סמוך לשעה 21.00. האוטובוס בקו 38, יצא מהתנחלות חומש לכיוון נתניה. נהג האוטובוס המשיך בנסיעה עד ליישוב שבי־שומרון, ושם דיווח על התקרית.

כוחות מוגברים של צה"ל הגיעו לאיזור ופתחו בסריקות ובחקירת האירוע. נוסעי האוטובוס המתינו בשבי־שומרון, עד שהוזמן בשבילם אוטובוס אחר לנתניה, תחת זה שנפגע.

בשעת מסירת הידיעה ניהל צה"ל חקירה בנושא, ועליכן לא נמסרו פרטים נוספים על האירוע.

חייל מילואים הותקף

נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה מוסר, כי חיים יוסף, בן 38, חייל מילואים מאור־יהודה, הותקף אתמול על־ידי ארבעה ערבים מהשטחים בצומת מסובים.

הוא הגיע בשעה 23.00 לתחנת משטרת מסובים כשהוא פצוע בידו ובכתפו. לדבריו, בעת שעמד בצומת התקיפו אותו ארבעה ערבים מהשטחים וניסו לחטוף את נשקו. כשהתנגד דקרו אותו.

הוא הועבר לבית החולים תל־השומר. המשטרה הציבה מחסומים.

שכם ורמאללה עמדו בסוף השבוע במרכז האירועים האלימים בגדה המערבית. בשכם תקפו מתפללים ביום ו' רכב ישראלי והפיורים נפצעו 13, רובם מפגיעות גאז. על שכם הוטל עוצר, שלושה בתי ספר נסגרו, שניים מתוכם של האו"ם ואחד ממשלתי. אתמול נפצע בשכם צעיר מירי של חיילי צה"ל ושש בנות הובאו לביה"ח כשהן סובלות מפגיעות גאז. תקריות יידוי אבנים נרשמו גם בבית לחם.

נתפס החוקר בחברון

כוחות צה"ל הגבירו את הכוננות בחברון, לאחר דקירתו של יונה חייקין ביום ו' האחרון ליד בית הדסה. חייקין, בן 35, נדקר ביום ו' בסמוך ל־12 בצהריים במרכז חברון. בעדותו סיפר כי שני צעירים ערבים היו מאחוריו בעת שנדקר בגבו ובכתפו. חייקין הדוקר ירה מספר יריות בעודו שהיה ברשותו ונצע את הדוקר בבטנו. זה נמלט לבית החולים בחברון, שם טופל ונלכד על־ידי כוחות הבטחון. המשטרה הציבה שמירה על חדרו של הדוקר בבית־החולים, אולם תושבי חברון היהודים טוענים כי הבריון מתכוונים לחטוף אותו מבית־החולים כדי להימלט מעונש. יונה חייקין הגיע לאחר פציעתו לבית הדסה ופונה לבית־החולים הדסה עין־כרם במסוק. חייקין הוא איש כ"ך, אב לשישה ילדים, שעלה מבוסטון לפני שנתיים עם משפחתו.

תסיסה במזרח ירושלים

במזרח ירושלים הורגשה בסוף השבוע תסיסה ונרשמו מספר הפרות סדר שבמהלכן נעצרו 10 חשודים. בליל השבת הוצתה מכונית פיאט בשכונת א־טור על רקע לאומני. בשעות הבוקר נרשמו מספר יידויי אבנים במזרח העיר והמשטרה מנעה מתלמידים להכנס לשלושה בתי ספר שהיו מוקד להפרות סדר. בצהריים נרגמו ניידת משטרה ומכונית פרטית ברחוב סאלח א־דין. איש לא נפגע. שלושה נעצרו.

היישות והאיסורים בעזה

כוחות הבטחון הרסו ביום ו' קומה בבניין בעזה, ממנו הושלכו בתחילת השבוע בקבוקי תבערה, שפצעו שני חיילי צה"ל. כן נאטמו שלושה רחובות הולחמו דלתות של חנויות סמוכות. במשך סוף השבוע שרר שקט ברצועת עזה. עוצר הוטל על חלק משכונת „שבורה", במחנה הפליטים של רפיח ובשלושה רובעים נוספים בעיר.

דיון בלשכת המשפט

כמעט שבעה חודשים אחרי פרוץ האינתיפאדה עסק ביום ו' במטה הכללי בסיכום הפעילויות הצבאיות ובהיבטים התקשורתיים של ההתקוממות.

ישראלים מסייעים בכפר ביתא

קבוצה של כ־20 חברים בוועד הישראלי למען הכפר ביתא הוזלה ביום שישי בפעולות שיפוץ של מבנים בכפר בהמשך לפעולות קודמות של הוועד המתכוון גם לארגן עורכי דין ישראלים שהתנדבו להגן על העצורים מן הכפר. עוד מתכוון הוועד לארגן תביעות פיצויים של בעלי הבתים מביתא שבתיהם ניזוקו בשעה שפוצצו את בתי החשודים בתקיפת המתנחלים.

בצער רב הננו מודיעים על פטירתה של חברתנו היקרה

גיניה קנדל

ומשתתפים בצער המשפחה.

הלוויה תצא היום, יום א' י"א תמוז תשמ"ח 26.6.88
בשעה 17.00 מבית העם בכפר הנלה.

בית כפר הנלה

דבר ספורט

הולנד – אלופת אירופה 88'

ערמה של תפוזים על הדשא. ההולנדים חוגגים את נצחונם ובמרכז שני המבקיעים חוליט ומרקו

שריקת הסיום מצאה את הכוכב חוליט פורץ בשמחה לעבר הספסל. היתה לו סיבה למסיבה. הוא הבקיע את שערו הראשון באליפות ופתח את הדרך לגביע

המאמן ההולנדי ריינוס מיכלס נפרד מנבחרת הולנד עם גביע אירופה על כתפיו הרחבות

הולנד	(0) 2
ברה"מ	(0) 0

האיצטדיון האולימפי במינכן
80,000 צופים
שפט וטרו (צרפת)
שערים להולנד: חוליט (53), ואן־באסטן (54)
הולנד: ואן־ברוייקלן; ואן־ארלה, ר.קומאן, רייקארד, ואן־טיחלן; ואנבבורג, א.קומאן, מיורן, וטרח; חוליט, ואן־באסטן.
בריה"מ: דסאייב; דמיינקו, חידיאטולין, אלייניקוב, ראץ; זברוב, ליטובצ'נקו, מיכאילצ'נקו, גוטמנוב (בלטשה); בלאנוב, פרוטאסוב (פסולקו).

מלך השערים
ואן־באסטן

החלוץ ההולנדי הנפלא, מרקו ואן־באסטן, זכה בתואר „מלך השערים" של האליפות. הוא הבקיע 5 שערים. שלושער מול אנגליה, שער הנצחון לרשת גרמניה והשער השני הנהדר אתמול לרשתו של רינאט דסאייב הרוסי. מרקו לא עלה בהרכב הפותח במשחק הראשון מול הרוסים (0:1) וכאשר הצטרף למשחק בשלביו האחרונים לא התחמם כראוי. הוא שחקן מילאנו האיטלקית, לצידו של רוד חוליט. השניים שיתפו פעולה בצורה עיוורת והיוו את אימת כל ההגנות והשוערים באליפות.

ואן־באסטן היה שותף לכיבוש שני השערים הנוספים בחצי הגמר והגמר. בחצי הגמר סחט את הפנדל מקוהל הגרמני ורונלד קומאן הישווה. בגמר בישל בנגיחה את שער הנגיחה של חברו חוליט.

2 שערים הבקיעו באליפות זו הגרמני רודי פלר והרוסי אולג פרוטאסוב.

האכזבה
ג'ון בארנס

המאכזבים הגדולים של האליפות היו האנגלים. 3 משחקים – 3 הפסדים. הופעה מבישה. תקוות רבות תלו בכדורגלן של בובי רובסון. יתכן שהקש ששבר את גב הגמל היה ההפסד המפתיע בפתיחה לירידה הגדולה מהאיים, אירי (1:0).

גרועים יותר מהשחקנים היו האוהדים החוליגאנים של אנגליה. שיכורים, טורדניים ומסובכים.

השער
רוני ווילאן

קשר ליברפול ונבחרת אירי, רוני ווילאן, היה הראשון שהכניע את השוער הרוסי המצויין רינאט דסאייב. היה זה שער מרהיב ונדיר. הוצאת חוץ ארוכה טווח הגיע לווילאן, שעמד בקצה רחבת ה־16. איש לא ציפה לבעיטה לכיוון השער, אבל, ווילאן ביצע מספרת ושלח סיל אוויר־אוויר ישירות לחיבורים. 0:1. אח"כ הישוותה בריה"מ, האירי שהפסידה במחזור ה־3 להולנד בצורה דרמטית, חזרה הביתה בידיים ריקות, אך כלב גאה.

המשחק
הולנד – מע. גרמניה

המשחק הראשון בחצי הגמר נכנס לקלאסיקה. זה היה המשחק הטוב ביותר של הולנד באליפות, שניצלה כמעט להלוסין נבחרת גרמנית שאפתנית ונואשת. ההגנה ההולנדית הגמישה והנוקשה תיקלה די בקלות את המתקפות הגרמניות, אם כי היתה בבעיות מול קלינסמן. הליברו קומאן שלח מסירות פז קדימה וההתקפה המזרקת עשתה ממש קסמים.

הניחוש הנכון

1. מוהלבארק – אסטרודסיטי	1
2. נונאוארינג – פרנקסטון	2
3. סאבבודי – נוקס־סיטי	2
4. היידלברג – אלטונהסיטי	1
5. נורת'גילונג – ויבולי	1
6. פרהאראן – אלתאהטם	1
7. רינגווד – ווננאסטר	x
8. סנדרינגהאם – קליפטון	1
9. יאראביל – רוזבטון	2
10. ארלאויד – פרהרהילס	x
11. קמברלאנד – פולניה	1
12. הלאס – קבבלאמאן	1
13. מרדבורי – הורביל	x
14. סאליסבורי – קרואטיה	2

9 ציצרו אחרוני 20 בנגטיב

רוד חוליט ומרקו ואן־באסטן הכניעו פעמיים את רינאט דסאייב והולנד ניצחה בגמר האירופי את בריה"מ 0:2 ■ נצחון לריינוס מיכלס ב„קרב המוחות" על ואלרי לובאנובסקי ■ נצחון לכדורגל היפה ■ הולנד – זה הדגם

המבצע הנדיר של ואן־באסטן וההחלטיות של „קפטן" חוליט

רוד חוליט, מהפרהסטאר ההולנדי, היה ראוי יותר מכל חבריו להניף אתמול את גביע אירופה לאלופות. חוליט – עד כה בחזקת מבטיח – היה גם מקיים גדול. „הקפטן" של הולנד הוליך את חבריו לנצחון בגמר על בריה"מ 0:2 והעלה מחדש את הכדורגל ההולנדי לפסגה האירופית.

הולנד היתה כמו חוליט והלהיטה תנופה. היא לא נבהלה מהפתיחה הרוסית המשכנעת נוסח חצי־הגמר מול איטליה, הצליחה לבלום ולשבש את הטאקטיקה „הארוכה" ועם הבקעת השער הראשון השתלטה על השדה והשמיעה [illegible] כדורגל מסוגנן, מדוייקים, עתירי ידע ודימיון.

הגמר האירופי, הרבה הדרות לוירטואוזיות ההולנדית וגם בזכות רוח הקרב והיכולת הרוסית הטובה, יזכר כמשחק מעניין, פורה ועשיר באירועים. שתי הקבוצות שבו והוכיחו, כי היו ראויות להיות שותפות לקרב על הכתר. בניגוד למשחקי גמר אחרים, בהן מוקרבת האיכות על מזבח הזהירות והחשש מספיגת שער, הימרו שתי הנבחרות על משחק התקפי ופתוח.

הרוסים שבו ושינו את הטאקטיקה שלהם בעקבות הצטרפותו של כלאנוב להרכב, הריצו כדורי עומק מכל פינות המגרש במטרה להפתיע את ההגנה ההולנדית ע"י שני החלוצים הזריזים והמהירים, כלאנוב ופרוטאסוב. זה היה שינוי קיצוני לעומת הפריסה הטוטאלית ושיטת המכבש הרוסית בחצי־הגמר, אולם הולנד לא הופתעה. היא ציפתה למהלך הזה ושלפה שפן טאקטי מפתיע. רולאנד קומאן, הבלם הנייד בעל תיאבון ההבקעה, נותר הפעם צמוד לרחבתו ולפרוטאסוב והוציא את המבקיע הרוסי מהמשחק. בלאנוב נותר כמעט לבדו, אולם יום ההחטאות שלו מנע כל סיכוי להבקעה.

הרצת הכדור במהירות את עומק הרחבה ההולנדית מנעה מהרוסים להחזיק בו וניטרלה את יכולת הארגון והכתבת הקצב שלהם. היא הזמינה שליטה הולנדית במרכז השדה, שהסתייעה גם בשני מגינים תוקפים ובבלם התקפי ברמתו של פרנק רייקארד. הולנד פרסה מניפה אדירה לרוחב המגרש, העניקה לחוליט יד חופשית בכל חלקי השדה והותירה בחוד את ואן־באסטן להטריד את ההגנה הסובייטית. מרקו האיום לא היה, כמובן, לבדו. היתה זו טעות אופטית יזומה ומכוונת, שהרדימה את הגנת היריב ומצאה אותה מופתעת בשעה שההתקפה ההולנדית המתגברת יצאה קדימה ועברה בדייקנות לעמדות תקיפה. ואכן, שני מהלכים מתוכננים ומבריקים כאלה היקנו להולנד את הגביע.

איכות מזהרת

לאחר הבקעת השער השני, בשעה שהנצחון כבר היה מונח בכיס, היתה הולנד משוחררת יותר ואז היא התפנתה להציג את האיכות המיוחדת שלה, שבלטה לכל אורך הטורניר. היא באה לידי ביטוי בהנעת הכדור מרגל לרגל, ביצירת חתך בהגנה הרוסית ע"י כדורי עומק ובבעיטות מפתיעות וחזקות מכל סוות. גם הנסיגה להגנה היתה מהירה, מאורגנת ומסודרת ואיפשרה להולנד להגיע לכל כדור.

הכוכבים הגדולים של ההולנדים היו, כמובן, חוליט הכל־יכול, ששיחק באמנות בכל פינה והוכיח יכולת אישית וקבוצתית מעולה, וואן־באסטן, החלוץ המתעתע המבקיע בחסד. אבל היו להולנד כמה כוכבים נוספים. בראש ובראשונה, השוער הבטוח והיציב ואן־ברויקלן, הבלם קומאן והפועל השחור הסרק.

הרוסים יכולים, אולי, להתנחם בעובדה, כי היו שותפים להצגה גדולה ותרמו לה כמה מבצעים נאים. הרוסים שיחקו היטב. אולם לא היה להם מענה ליום הגדול של הולנד. הסתרנו של קוזנייצוב המצויין במרכז ההגנה הדגש היטב השינוי הטאקטי החד מדי פגע בהם יותר מאשר הפתיע את הולנד.

עד לדקה ה־32 נסתמנה דאגה רבה במחנה ההולנדי. דווקא הרוסים היו עדיפים, שולטים ומסוכנים, אף שמספר ההזדמנויות שלהם היה קטן. הסיכון הראשון של השער ההולנדי נרשם בדקה ה־30, כשליטובצ'נקו ירה מקו הרחבה והשוער ההולנדי קלט את הכדור החזק. הולנד הגיבה בהתקפה מהירה בסיומה בעט חוליט כדור עונשין אל מתחת [illegible] בינוק נרחב.

[illegible] לחוליט

היה זה רמז ראשון של חוליט. כעבור שתי דקות, בדקה ה־33, הוא היה גם מוציא לפועל. סדרת נגיעות הסתיימה בכדור הגשה מצויין של ואן־באסטן וחוליט התרומם גבוה ונגח באמנות מעל ידי השוער דסאייב לרשת – 0:1 להולנד.

הרוסים לא נבהלו מיתרון ההולנדי. כמה התקפות שלהם הביכו את הגנת האורנג' ובדקה ה־39 בעט בלאנוב מעמדה קורצת מעל לשער. בעוד כלאנוב לופת את ראשו באכזבה כבר שעט רייקארד קדימה, מצא את עצמו מול השוער הרוסי, אולם בעיטתו נהדפה לקרן.

הולנד שלטה בשדה בפתיחת המחצית השניה והגדילה את יתרונה בדקה ה־54 בהבקעה נדירה: מיורן הגביה את הכדור לפינה הימנית הרחוקה של הרחבה ומרקו ואן־באסטן ירה כדור מרהיב מזווית כמעט בלתי אפשרית לפינה הרחוקה של דסאייב.

העניין נראה כבר חתום וגמור בשעה שלרוסים נפתח פתח תקוה. בדקה ה־58 זינק השוער ואן־ברויקלן אל רגליו של גוטמנוב והכשילו על קו החוץ. בלאנוב ניגש לבעוט את כדור העונשין מהנקודה הלבנה. בעיטתו השטוחה לא הפתיעה את ברוייקלן, שהדף את ההזדמנות הרוסית. למבן ומיטיינקו עוד ניתנה אפשרות להבקיע בסיום, אך גם הוא החטיא.

שריקת הסיום מצאה עשרות אלפי הולנדים ביציעים צוהלים וגועשים בשעה שחוליט קיבל את גביע אירופה והניפו אל־על כדי לקבוע אליפות לנבחרת הטובה והאטרקטיבית ביותר.

האיש האומלל ביותר במשחק היה החלוץ הרוסי איגור בלאנוב (שחקן השנה של אירופה 86'), שהחטיא כדור 11 מ' ובעט בפעם אחרת לקורה. כאן הוא נאבק עם ההולנדי רייקארד

הולנד שלו

מאת ניסן פרידמן

האדם הראשון שתפס אותי עם רדתי לרחוב אחרי המשחק, היה קשיש כפוף גוו, חבוש כיפה ומתקן שמיעה תקוע באזנו. סיזל של שבת אחר הצהריים בלווית רעיתו. „סליחה", הוא פנה אלי באריכות. „כמה היה במשחק?" חשבתי שלא שמעתי טוב וכמו כל יהודי השבתי בשאלה: „סליחה?"

והוא כשלה: „מה היתה התוצאה במשחק?"

„0:2 לטובת ההולנדים".

חיוך של הקלה נסוך היה על פניו ואשתו הצטרפה לשמחתו. „יופי, בסדר".

ידעתי שבישראל יש להולנדים קהילייה אוהדת גדולה ביותר, אבל זה היה יותר מדי. הסתבר, כי הכדורגל היה הצד הפחות מעניין מבחינתם. הם שמרו להולנדים חסד נעורים מאז מלחמת העולם השניה והלכו איתם באמונה לאורך כל הדרך.

„כל היישוב העברי אוהב את הולנד", אמר לי בחיוך. „נו, אז איך היה המשחק, מעניין, חוק. היה קשה להולנדים? מה, הם ניצחו ב־90 דקות? טוב מאד, יופי"

הכדור ברשת ורינאט דסאייב מביט בו בהלם. את המבקיע, ואן־באסטן אי אפשר לראות. הוא הבקיע מזוית כמעט בלתי אפשרית. 0:2 להולנד

חוב ישן בן 14 שנה

מאת יצחק שתיל, מינכן

אתמול, בשעה 5.24 אחה"צ שעון גרמניה, באיחור של 14 שנה, באותו מקום ובאותה שעה, החזירה לעצמה נבחרתה הלאומית של הולנד חוב גדול לחובבי הכדורגל שלה: היא ניצחה במשחק הגמר את בריה"מ 0:2.

מה שלא עלה ברגלי יוהאן קרויף הגדול, עלה ברגליהם של מרקו ואן־באסטן ורוד חוליט. הנצחון ההולנדי היה מוצדק בהחלט. הולנד הוכיחה על המגרש שהיא הראויה לשאת בתואר „אלופת אירופה 88".

תחילתו של המשחק לא העידה על ההמשך. משחקם של ההולנדים [illegible] היה הסטרי. תרומה היה שהופעתם הראשונה בתלבושת כל [illegible] השישים מהרוסים. הם נמנעו מלהיכנס למשחק התקפי, כפי שעשו שבועיים קודם לכן במשחק הבכורה (0:1 לרוסים).

ההולנדים העדיפו, לא אחת, לשחק בזהירות ולהחזיר כדורים לשוערם. הרוסים פתחו במשחק טקטי מעניין. גם הם זכרו את אותן דקות אלימות שעברו עליהם בקלן. הם העדיפו להרדים את המשחק ולנצל את מהירות חלוציהם בפריצות מהירות מהאגפים.

רק בדקה ה־31 גילו ואן־באסטן וחוליט מה הכח הטמון ברגליהם. אולם, שיתוף הפעולה לא הניב שער. חלפה דקה ודסאייב הדף כדור לקרן. ארווין קומאן העלה לרחבה, הכדור נהדף, הכדור הועלה שוב, ואן־באסטן נגח למרכז וחוליט בנגיחת המשך אדירה הבקיע את דסאייב בראשונה.

היה זה שערו הראשון של חוליט באליפות. אבל, איזה שער חשוב, ששיחרר את ההולנדים מהלחץ. איגור בלאנוב, החלוץ הרוסי, שחזר לשחק לאחר פציעה, הגיע להזדמנויות הבקעה, אך לא השכיל לנצלן. לפני המשחק אמר המאמן הרוסי, ואלרי לובאנובסקי: „אין תחליף לכלם אולג קוזנייצוב, שהורחק בעקבות צבירת 2 צהובים". לדעתי, זה אליבי חלש ביותר...

הסתערות על בימת הכבוד

10 דקות נותרו לסיום משחק הגמר. התוצאה – 0:2 להולנד. עשרות שוטרים נכנסו לשולי המגרש. חלפו עוד 5 דקות. עדת צלמים נטשה את העמדות מאחורי השערים ופרצה לעבר בימת הכבוד לתפוס מקום טוב באמצע. כבר ברור לכל, כולל לנבחרת הרוסית, שהולנד אלופה.

אם בלבות ה„אדומים" עוד פיעמה תקוה, הרי שמקהלת 40,000 ה„תפוזים" לא נתנה להם מנוחה. עוד דקה חלפה ובאו העיתונאים החל לנוע לקראת ההסתערות על מרכז העיתונות. השופט, מישל ווטרו, התעלם משריקות הזירוז של האוהדים ההולנדים. הוא מביא אותנו לדקה ה־91. ההולנדים מחזיקים בכדור, ימינה ושמאלה, לפנים, לאחור וחוזר חלילה. ואז, הכדור עובר ליד השופט, שהתכופף, נטל את הכדור ונתן את האות לחגיגות הגדולות.

„נבחרת" ישראל לאליפות

בעוד שעות ספורות יחדל משק מכונות הכתיבה במרכז העיתונות. כאן, באיצטדיון האולימפי, יקפלו העיתונאים את התיקים, הצלמים יארזו את המצלמות ופועלי הניקיון יאספו את השיירים ויכבו את האורות. אליפות אירופה ה־8 ננעלה בקול תרועה רמה.

היו עיתונאים שהקדימו לחזור לארצותיהם, לאחר שנבחרתם נשרה באחד השלבים והם איבדו ענין בהמשך. בחצי הגמר היו ביציעים 40,000 איטלקים. הם חזרו הביתה להתכונן למונדיאל. בשלב הראשון היו היציעים והרחובות מלאים בשיכורים אנגליים. הם נעלמו מהנוף.

קבוצת העיתונאים מישראל התמקמה ביציע בין העיתונאים ממזרח אירופה, בעיקר מבריה"מ ולבין העיתונאים ההולנדים. הם היו רוב. חברינו מהטלויזיה, יורם ארבל ונסים קיויתי הכינו עצמם לשידור. זו היתה תרומתה הצנועה של ישראל לאליפות.

ברייטנר מכסח את הקייזר

העיתונאים הגרמנים, שאיבדו את נבחרתם בחצי הגמר, החלו לטפל בבחורים של הקייזר, אחרי טיפול ראשוני בשופט הרומני יון איגנא.

ה„אבנדצייטונג" של מינכן פרסם שלשום ראיון עם פול ברייטנר, ששיחק לצידו של בקנבאואר בנבחרת של 72' (אליפות אירופה) ו־74' (אליפות עולם) ובבייארן מינכן. ברייטנר הבקיע את פנדל השוויון לרשת הולנד בגמר הבלתי נשכח ב־74, פתח, למעשה, את המאבק נגד חברו הקייזר. הכותרת מאירת העיניים היתה: „ברייטנר: פרנץ בקנבאואר הוא הקברן של נבחרת גרמניה". זו חולק. קברן. בגוף הראיון ברייטנר (נראה היום מבושם, מזוקן ושיערו מקורזל כאז) מוחץ את דבריו: „הוא הקברן של הכדורגל הגרמני. הוא בכלל אינו מאמן גדול".

כמעט מליון כרטיסים

במהלך האליפות (15 משחקים) נמכרו 938,541 כרטיסים. ב־11 משחקים נמכרו כל הכרטיסים. רק ב־4 משחקים נותרו מקומות פנויים: אנגליה – אירי, איטליה – ספרד, אירי – בריה"מ ואנגליה – בריה"מ. בשבוע שעבר נערכו עוד בדיקות לגילוי סמים ברם. 16 השחקנים שנבדקו נמצאו נקיים. גם קודם לכן נבדקו 16 שחקנים, שנמצאו אף הם נקיים.

אגב, רק 12 עיתונאים ניחשו לפני שבועיים את שתי הקבוצות שישחקו בגמר. הזוכה בהגרלה שתיערך ביניהם יקבל מחברת „איירס" מוצרים בשווי 1500 מרקים. אף עיתונאי ישראלי לא בעניין.

תודה לך, הולנד!

תודה לך נבחרת הולנד! תודה לך על הכדורגל הנפלא שהצגת לנו, על הרגעים הנפלאים בכל 450 דקות המשחק שלכם כאן באליפות אירופה 88'. בארבעה משחקים שראיתי אתכם מיציע העי־תונאים, כשם רבבות אוהדי הכדורגל שהחזיקו לכם אצבעות ורצו לראותכם אלופים, אני לוחץ את ידכם.

נכון גם שגרמתם לנו מפח נפש בהפסד הראשון לנבחרת ברה"מ בקלן, אבל אין ספק: אתמול החזרתם לכולנו חוב כפול. גם זכיתם וגם נצחון על הרוסים. היום, אני מוכן לסלוח לכם על ההפסד ההוא. אהבתי את משחקכם נגד נבחרת אנגליה (1:3) וידעתי, שהפעם במשחק הגמר לא תעשו בושות. הנבחרת מאחר שלוש נבחרות טובות כמו איטליה, [illegible] בשלבים לא מעטים כבעלות סיכוי טוב יותר לזכות בגביע.

[illegible] של [illegible] נבחרת הולנד של 74 ו־78, כי בהשוואה לנבחרת ההיא אתם טובים, אבל למי זה אכפת כרגע? היה לכם את הקהל הנפלא שליווה אתכם לאורך כל הדרך באהבה, בחום, במסירות ובשמחה. אתם ראויים לקהל כזה והוא ראוי לכם. זהו המשחק האחרון בעונה זו ואני יכול לאמר לכם בשקט: עשיתם לי את העונה.

הבוקר אין לכם עתונים בהולנד בגלל יום ראשון, אבל אני אומר לכם בהולנדית: „דאנק אר וול".

נכון שהמשחק בכללותו לא היה מלהיב, אך בעצם מה אפשר לדרוש משתי קבוצות הנתונות בלחץ אדיר. הרוסים לא הפסידו בכל משחקיהם ובעצם היו במידה לא מבוטלת פייבוריטים, לאחר התצוגה המרשימה מול איטליה בחצי הגמר. ההולנדים סחבו את טראומת מינכן 74' ולא רצו לאכזב את עצמם ואת אוהדיהם.

חוליט את מרקו בע"מ

שער היתרון של המחצית הראשונה השפיע על המחצית השניה לטובת ההולנדים, שיצאו מהפחד התת־הכרתי של שלבי פתיחת המשחק. אמנם, שחקני בריה"מ איגור בלאנוב, אולג פרוטאסוב, גנאדי ליטובצ'נקו וחבריהם ניסו להשוות, אבל אז באה הדקה ה־54: ארנולד מיורן בצעד השמאלי העלה כדור לעומק רחבת ה־16 מ' הרוסית ומרקו ואן־באסטן בבעיטה מהאויר ומזווית קשה קבע 0:2 מדהים. היה זה שערו החמישי של ואן־באסטן באליפות זו (מלך השערים) ואולי החשוב ביותר מבחינתו. השער השני לא הרפה את המתח אצל הרוסים. לא חלפו אלא שלוש דקות ובלאנוב בעט כדור אדיר שפגע בקורת השער ההולנדי. הכדור שהוחזר נשאר למעשה בתוך הרחבה. השוער, ואן־ברויקלן בניסיון להציל את הכדור ביצע עבירה מיותרת על סרגיי גוטמאנוב (במסיבת עתונאים אמר המאמן ההולנדי: עבירה מטופשת. לא היתה סכנה), אבל השופט הורה פסק על בעיטת 11 מ'. בלאנוב מול ואן־ברויקלן: בעיטה והשוער ההולנדי הודף ומציל את שערו. מכאן ואילך היתה זאת להקת „ואן באסטן את חוליט" במסיבה.

הרוסים בניסיון נואש סיכנו את שערה של הולנד כמה פעמים, אך בנבחרת ההולנדית היה אתמול הגדול מכולם השוער. אמנם, רייקרד הצר את צעדיו של פרוטסוב ולצידו בהגנה היה רונלד קומאן רגוע, אך לא התעלה במיוחד.

למאמן מיכלס היתה זאת מתנת פרידה מהנבחרת ההולנדית לאחר ארבע שנות עבודה והוא הודה, כי לנבחרתו היו משחקים טובים יותר במהלך האליפות, אבל מה שחשוב הוא הגביע. שעה קלה לאחר תום המשחק עברה קהילת השמחה ההולנדית מהאיצטדיון לעבר מרכז העיר והיה מרגש לחזות במראות השמחה.

20,000 הולנדים בחוץ

אתמול ב„מרינפלץ", לב לבו של המדרחוב של מינכן, אפשר היה לחשוב שמדובר בעיר הולנדית. צבע האורנג' שלט בכל. בתי קפה, מסעדות, הרכבת התחתית ובכל פינה התגודדו אלפי הולנדים, כאשר המשטרה המקומית הפעילה כעתודה גם את חניכי ביה"ס לשוטרים. כולם נרתמו למשימה. למעלה משלוש שעות לפני המשחק כבר המו הרחובות המקיפות את האיצטדיון האולימפי בהמוני הולנדים.

לצד השמחה הציפיה למשחק נראו מחזות נוגעים ללב. בני נוער ומבוגרים החזיקו בידיהם שלטים, שעליהם נכתב „כרטיס למשחק, בבקשה". כ־20,000 הולנדים נותרו מחוץ למגרש. למשחק עצמו נמכרו כל 70,308 הכרטיסים. זה לא כולל את יציעי הכבוד, העיתונות והצלמים ועמדות הטלויזיה, שהעבירו ל־105 מדינות בכל רחבי תבל, כולל 13 מדינות באסיה ו־2 באוקיאניה. לאיזו קטגוריה שייכת ישראל?...

כל הגמרים – מבריה"מ עד הולנד

1960, פאריס: בריה"מ – יוגוסלאויה 1:2
1964, מאדריד: ספרד – בריה"מ 1:2
1868, רומא: איטליה – יוגוסלאויה 0:2
1972, בלגיה: גרמניה – בריה"מ 0:3
1976, בלגראד: צ'כיה – גרמניה 2:2 (3:5 פנדלים)
1980, רומא: גרמניה – בלגיה 1:2
1984, פאריס: צרפת – ספרד 0:2
1988, מינכן: הולנד – בריה"מ 0:2

★ 2 זכיות: רק מערב־גרמניה זכתה בגביע האירופי לאומות פעמיים ('72, '80). שש נבחרות זכו פעם אחת כל־אחת: בריה"מ, ספרד, איטליה, צ'כיה, צרפת והולנד.

★ 4 גמרים: בריה"מ העפילה למשחק הגמר ארבע פעמים. רק פעם אחת, כאמור, זכתה. שלוש פעמים נוצחה. בפעם הרביעית נוצחו הסובייטים בגמר אתמול. הגרמנים העפילו שלוש פעמים למשחק הגמר ונוצחו רק פעם אחת, בבעיטות הכרעה מ־11 מ'.

هكذا من الأصل

مكزامن الأمل

סיבוב שגרתי באליפות וימבלדון
הגדולים העפילו בנקל לשלב הבא

השוודי מאטס וילאנדר, אחד המועמדים לזכיה באליפות וימבלדון, העפיל לשמינית הגמר לאחר נצחון על ההולנדי מנו אוסטינג 4:6,4:6,1:6.

סוף השבוע בוימבלדון היה רגוע ולא נרשמו בו הפתעות מיוחדות. האוסטרלי ווילי מאסור, שחקן דשא מצויין, סילק מהדרך את שחקן הזוגות האמריקאי רוברט סגוסו 4:6,4:6,7:6,1:6. המדורג 16, היוגוסלאבי סלובודאן זיבוינוביץ', גבר על הגרמני אריק יילן (מנצחו של גלעד בלום) בארבע מערכות 3:6,6:7,3:6,6:3.

לשלב הרביעי העפילו גם הפייבוריטים האחרים. האלוף פאט קאש ניצח את בן־ארצו האוסטרלי ג'ון פיצג'רלד 4:6,2:6,1:6 ובוריס בקר הכניע את האמריקאי סמי ג'יאמלבה 4:6,4:6,6:7. איבן לנדל נזקק לארבע שעות כדי לחלוף על־פני ההולנדי המפתיע מיכאל סחיירס 1:6,7:6,4:6,6:7,7:6. היום האוסטרלי הגדול הושלם ע"י הצעיר סימון יול, שניצח את הצ'כי פטר קורדה. צ'כי אחר, מילוסלב מצ'יר, היה מוצלח יותר וניצח ריקרד אקנה מצ'ילי 2:6,4:6,3:6.

כל גדולות הטניס העולמי צעדו אתמול קדימה. כריס אוורט ניצחה את היספאנית המפתיעה אקיקו קירזומוטה 0:6,4:6, הארגנטינית גבריאלה סבטיני גברה על הצרפתיה קתרין טנבייר 3:6,2:6, מרטינה נאוורטילובה הכניעה את האמריקאית קארן שימפר 4:6,0:6 ושטפי גראף, המדורגת ראשונה, חלפה על־פני האמריקאית טרי פלפס 1:6,3:6. לשלב הבא עלו גם הבולגריה מאלייבה והאמריקאית פאם שרייבר.

האליפות תתחיל, איפוא, להתחמם רק בשלבים הגבוהים שלה. העובדה, שכל כוכבי הטניס פילסו לעצמם דרך לשלב הרביעי מבטיחה קרבות הכרעה מעניינים בשלבים הבאים. מבחינה זו, וימבלדון שונה מאשר בשנים קודמות, בהן הודחו מדורגים רבים כבר בסיבובים הראשונים.

הפתעת וימבלדון עד כה, האוסטרלי ווילי מאסור, שהדיח את ג'ון מקנרו

מאמנו של הולמס: מייק טיסון ינצח

ריצ'י ג'יאקטי, מי שהיה מאמנו של לארי הולמס, סבור כי מייק טייסון יהיה המכבנה בקרב הכבדים שיערך ביום שני בלילה באטלנטיק־סיטי נגד מייקל ספינקס. ג'יאקטי מכיר היטב את שני המתאגרפים מאחר שהולמס נבצע להם בעבר שלוש מקומים (מקומיים לספינקס ומקום לטייסון).

ספינקס הוא „לוזר" (מפסידן) צוטט המאמן אתמול מפני שלא התמודד במשקל כבד נגד יריבים גדולים כפי שעשה כשהתמודד במשקל חצי כבד. „הוא פוחד להילחם, הוא נאבק רק כדי להשרד".

הקרב בין שני הכבדים אמור להיות העשיר ביותר בעולם האיגרוף עד כה. ספינקס יקבל למשל קרוב ל־13 מיליון דולאר בין אם ינצח או יפסיד.

לספינקס יש ברגע מאזן של 31 נצחונות ללא הפסד. גם יריבו טייסון עדיין ללא הפסד במקצוען, הוא עומד להוסיף למאזן הבנק שלו „רק" 20 מיליון דולאר לאחר שיסיים 12 סיבובים או קודם לכן.

„הדרך היחידה בה יכול טיסון להפסיד היא אם ינצח את עצמו" אמר ג'יאקטי המוסיף: „אינני רואה כיצד מסוגל בכלל ספינקס לדרבג אותו. טייסון הוא הטוב מכולם ואין לו כיום יריב בזירה".

ג'יאקטי אף היה מוכן להמר ולומר כי לדעתו יוריד טייסון את יריבו לקרשים בסיבוב החמישי.

מייק טייסון באימון האחרון לפני קרב „הכל או לא כלום" מול מייקל ספינקס

בובליל ופלדה — ינסו לכנס מה שנותר מכדורסלני הפועל

כדורסל

מאת משה כהן

ההסכם בין איש העסקים משה בובליל לבין מועצת פועלי ת"א עומד להתחתם הבוקר. רק שיבוש בלתי צפוי עלול לדחות את החיבור הסופי.

בימים האחרונים הגיעו הצדדים להבנה בכל סעיפי ההסכם. מדובר בהזרמה של 200,000 דולר לקבוצה ובכיסוי חובות העבר. את הקבוצה ינהל למעשה אברהם פלדה שאמר אמש: „מיד לאחר חתימת ההסכם אני אכנס לפעולה".

עד־כה לא נוהלו מגעים עם השחקנים והם התבקשו להמתין עד להתבהרות מצב הקבוצה. אולם ידוע שרוב השחקנים כבר ניהלו מגעים חשאיים עם קבוצות אחרות ולהנהלה החדשה של הקבוצה יהיה קשה להשאיר אותם בהפועל עונה נוספת.

לגבי לאבאן מרטר נודע, כי הפועל תדרוש תמורתו 200,000 דולאר, שזהו הסכום עליו מדובר בחוזה שלו עם מכבי ת"א. בהפועל מתכוונים להסתמך על תקדים פסק הבוררות בעיניינו של משה סלקטר. את סכום הפיצוי להפועל ת"א יקבע עו"ד אורי סלונים.

בינתיים סוערות הרוחות בעקבות הפרסומים על חוזי הענק של הכדורגלנים. במזכירות הפועל מחוז ת"א תועלה השבוע הצעה להדיח את חיים צימר ממחלקת הכדורגל בעקבות מה שמוגדר „ניהול כלכלי כושל של המחלקה".

● נבחרת הנכים בכדורסל של ישראל נוצחה אתמול ע"י נבחרת הולנד בתוצאה 65:52 (55:27).

המשחק, שנערך בבית הלוחם, התנהל בעליונות הולנדית. הירבו לקלוע לישראל: עופר צור 14, ברוך חנאי 12.

שני ניפויים בסגל הכדורסל

מאת משה כהן

אודן שמר לא ישחק בטורניר הקדם אולימפי. הכדורסלן המצטיין נפצע בסוף השבוע בעת אימוני ההכנה של הנבחרת במכון וינגייט ורגלו נגבסה לשבועיים.

שמר קרע את רצועות הברך ולאחר בדיקות יסודיות הוחלט לשים את רגלו בגבס. כעת צריך רלף קליין להודיע על השחקן הנוסף שלא יסע להולנד. הפור יפול כנראה על השחקן הצעיר שמעון אמסלם.

הנבחרת הסתגרה בסוף השבוע במכון וינגייט והשחקנים קיימו שלושה אימונים יומיים. ההכנות האינטנסיביות ימשכו עד ליציאת הנבחרת להולנד ביום רביעי.

● לאוהדי מכבי ת"א תנתן הערב ההזדמנות להודות לכדורסלני האגודה על זכייתם בכתר האליפות. ראשי הקבוצה הזמינו את האוהדים להפנינג המוני בפארק הירקון. כל כדורסלני האגודה יטלו חלק בערב ההוקרה. המארגנים הבטיחו כי השחקנים ישירו שיר מיוחד לרגל זכייתם באליפות. במכבי מקווים לתרומות של בעלי המנויים לקראת העונה הבאה וצופים ש־5000 אוהדים יגיעו הערב לפארק הירקון.

שחיה

● רוויטל וילנאי ועומרי טל הוכתרו אתמול כשחיינים המצטיינים במפעל השחיה המסורתי לזכרו של זאביק אלוני, בן קיבוץ רמת רחל.

המפעל נערך בפעם השמינית והשתתפו בו 200 שחיינים. בין התוצאות הבולטות: 100 מ' חופשי: עומרי טל 56.19 שניות. בנות: רוויטל וילנאי 1:03.11 דקה. 100 מ' חזה: [illegible] (מכבי וייסגל) 1:12.84 דקה.

התעמלות

● טלי קודשין מהפועל חולון זכתה אתמול באליפות ישראל בהתעמלות אמנותית בדרגה הלאומית, לאחר שצברה 36.80 נקודות. מהאליפות נעדרו שתי המצטיינות רמיגולסקי וגולדשטיין.

בדרגה ב' זכתה מאיה עמיר מהפועל חולון — 33.95 נקודות ובדרגה ג' זכו במשותף מיכל סוקר מהפועל פ"ת וליאת ליכטנפלד מהפועל קרית ביאליק — 31.90 נקודות.

רוב התארים לגולשי צרפת

שייט

מאת יצחק צ'יבין

הגולשים הצרפתים זכו ברוב התארים עם סיום אליפות העולם בגלישה שנערכה בחיפה בשבוע האחרון. העליונות הצרפתית היתה ברורה.

במשקל קל זכו הצרפתים בארבעת המקומות הראשונים. פייגלין הרב זכה באליפות למרות שלא סיים את השיוט האחרון. מישל קוויסין זכה במקום השני, גאג'י רזבר סיים שלישי ואריק בלו במקום הרביעי.

הישראלים גרמו לאכזבת־מה. הראשון ביניהם היה ערן עובד, שדורג במקום ה־29. המינימום לסיאול היה מקום 12 מבין המדינות והישגו הוא מקום 15 מבין המדינות.

אמיר ערד סיים במקום ה־32, עמית ענבר במקום ה־40, גד אברהם במקום ה־54, עמיר קניפל במקום ה־55 ואיתר סהרי במקום ה־58.

במשקל כבד ניצח האיטלקי ריקארדו לוקה לפני בן־ארצו וריו פקו ושלישי סיים הצרפתי ולאר קלוד.

בין הנשים ניצחה הצרפתית קאטל ואלרי, לפני פרנסואז אן מצרפת והשוויצרית רינו מאסקל.

מקום 6 לאחים טורטן בקיל

צמד השייטים דן ורן טורטן זכה בהישג מצויין, כשדורג במקום השישי במפרשיות מדגם 470 בשיוט המסורתי „שבוע קיל" שנערך במערב־גרמניה בהשתתפות 71 מפרשיות מ־21 מדינות, בהם צוותים רבים שייצגו את ארצותיהם בסיאול.

את השיוט השישי סיימו הישראלים במקום ה־7 ואת השיוט החמישי במקום העשירי. בשיוט הרביעי נקרעה הגלגליה בסירת הישראלים לפני הפתיחה והם נאלצו לרדת לחוף, נדמה היה שלא יספיקו ליטול חלק בשיוט, אבל לבסוף השיוט בוטל בגלל סערה. הישגם ראוי לציון לאור העובדה שניטו סירה חדשה. האחים טורטן יתחרו השבוע במסגרת אליפות אירופה.

המאמן הרוסי ואלרי לובאנובסקי אמר לפני האליפות: כולם יודו בסיום להולנדים. הם מביאים כדורגל מעבר לאופק. אחרי נצחונו על הולנד במשחק הפתיחה חשבו כולם, שזה היה חלק מהטקטיקה הרוסית שלו. אתמול הסתבר שהוא התכוון ברצינות לכל מילה שאמר. בתמונה הוא מנסה להתנחם במחיצת ברני, קמיע האליפות

עונת המלפפונים בשער

מאת שמואל קליגר

לפי כל הסימנים תהיה לנו בצורת בעונת הקיץ הזאת: לא רק שלא ירדו גשמים ותהיה עונה שחונה (אחרי כדורגל שכונתי כל העונה), אלא שמדורי הספורט יהיו שדופים ובכלל לא מעניינים. בלי סקופים ובלי מגמציותו ראשונים ייעגש המלפפונים הירוקים.

שלא כמו בשנה שעברה כבר לא כל־כך שומעים או קוראים בסוף ימי יוני המייגעים ולקראת ראשית ימי יולי הלוהטים את קריאות השבר והאיומים של כדורגלנים מן השורה הישראלית הראשונה בנוסח: „אם לא תשלמו לי כך וכך אלפים דולרים או שקלים או אני הולך הביתה". בדרך כלל הבינו את הרמה: הכדורים ריקים. ואם התוודענו על מקרה מפורסם אחד — אלי דריקס — שהצבב ברשימת ההעברות, שוב לא נראה כי מישהו נבהל מזה ואפילו מדורי הספורט כמו עברו על עניין זה לסדר היום. גם העיתוי — אליפות אירופה, פשוט לא מתאים.

אולי חלק מאיתנו בכלי התקשורת חוטאים לפעמים בהשמת הדגשים מיותרים על דברים טפלים באמת תוך עשיית העיקר לטפל והטפל לעיקר. טלו את עניין דריקס והפגישות לפני העונה החולפת במסדרונות בית המשפט עם מנהלי קבוצתו. ומכורח הנסיבות, התערבות הבלתי היגיינית של מערכת המשפט, לרבות עורכי הדין של הצדדים. הם מתבקשים לשוק שלא במגרשים הביתי.

ההוויה הבלגית' היתה אז באופנה. לא רק אצל דריקס: גם אצל משה סיני. מה שהוסיף צבע ל'ארומה' לעסקת הצהוב' היה, כי בעוד שאצל האחרון היתה בלגיה רק לגימיק פירסומי, הרי אצל הראשון היתה ה'ארומה הטובה' של אלי אותנה — לחוויה, ממש קצרה ובלתי מהנה, ואפילו טראומטית. אבל, כלי התקשורת יצאו מגידרם ועם היד על הלב: גם אנו המצאנו ולא ידענו מתי והיכן להפסיק. פשוט מפני שלא היה מי שיהיה מוכן להרהיב עוז ולשים בפנינו את הנקודה. עד כאן „כי למה בעיתונים אחרים — היה, ואצלנו לא"?

כתבנו ושידרנו על משה סיני ועל אלי דריקס. שאיך שכתבנו את אלי אותנה. בעד ונגד. ולפעמים לא רק בעד שחקן פלוני, אלא נגד מדור ספורט של עיתון אלמוני. התכתשות מילולית לשמה. בכתב ובצבע, נקודה שחורה.

ואולי, לא לגמרי בנו האשם. העיתונאים שכמו נגזר עלינו לעולם לא לצאת לחופשה. שכן, זכות הציבור לדעת הינה זכות יסודית המעוגנת במשטרנו הדמוקרטי ומשתרעת על כל תחומי חיינו ולרבות על שטח הספורט. וכיצד נוכל להוציא את חודשי הקיץ, גם אם רבים יוצאים לנפוש בארץ או בחו"ל.

לא בנו האשם שבסיום כל עונה יש תקופה שדופה וחיוורת שמאיזה שהוא טעם מעדיפים אנו לכנותה עונת מלפפונים. גם איננו אשמים שלאותם ספורטאים שבאופנה יש גם מהלכים בכלי התקשורת וברגע של תיזמון מתאים להם, יכולים הם להתקשר לעתונאי — המקומי או הכללי — „שלהם" ולהתחיל ל"זמר" מתוך הנחה, שלא יחלוף זמן רב והעתונים הגדולים יתחילו ל„הפגיז" את הסקופים הבלעדיים שלהם בשלל צבעים וגרפיקה של כותרות וכל המוסיף הרי זה משובח. עתונות ספורט "צהובה".

ימי הקיץ כבר בשער; נכנסנו ממש אל העונה שלפחות מבחינת העיתוי מתאימה למלפפונים אך להיכן הם נעלמו? או. קי. אז אלי דריקס הוכנס לרשימת ההעברות ושחקני הפועל ת"א עדיין לא קיבלו הכספים הרבים על חשבון עונת האליפות. אז זה לא שווה כותרת רעשנית? סתם התבגרנו, ואולי יש גם קצת ספורט בקיץ, לשם שינוי.

מוכנים אנו שלא ירדו גשמים בכל עונת הקיץ ושתהיה זו עונה בלי מלפפונים. שבשוק מחנה־יהודה לא ימכרו כל הקיץ „שסק" מלמיליאן וכל הסחורה הטריה תימכר בראשית העונה תמורת סכום סביר ועם קבלות מתאימות. שבשכונה נראה סוף סוף כדורגל ולא רק עונה שחונה — בלי כדורגל.

כי לנו אין כל צורך בכותרות כשאין שום ענין בהם.

לא רק משחקי אינטרטוטו כמו בכל קיץ שיגרתי וחם; אלא ספורט חי ונושם בארץ ובחו"ל, לבריאים ולנכים. ובכל ענפי הספורט. וזה, מסתבר, התרופה הטובה ביותר לנזקי המלפפונים. ושוב לא יאיצו וידחקו בנו להביא 'מטריאל' עם 'בשר' בכל מחיר. ולא יזמינו לנו פנים ולא יעקמו בפנינו את האף בכל פעם בבוקר — למחרת יום שרב באמצע הקיץ, כאשר ימצאו כותרת רעשנית במקומון פלוני ובחרשון אלמוני (שלפרקים אינה, אלא רק המצאה פרטית של ה"סקופר" ולא בחרשה של ממש עם ידיים ורגליים.

הבו לנו בקיץ חוויות ספורטיביות כמו בסיום הדרמטי של הפליי־אוף. או כמו בגמר גביע המדינה האדיר של [illegible] הגדול והמפורסם של ת"א בכדורסל; נתגעגע לסדרה האינטנסיבית והמרותקת של ראשל"צ בכדוריד; נשוע למשחקי הגמר של אליפות אירופה בכדורגל. כן הולנד — הולנד; השתתפנו כמעט באופן אקטיבי בסדרת הכדורסל מעולם אחר באמצעות האקרנים בשידורים ישירים ותרורים; נחזיק אצבעות לספורטאי ישראל בהכנותיהם לאולימפיאדת סיאול; הטניסאים בוימבלדון; המתאגרפים בפולין; האתלטים ברומניה; הכדורסלנים בהולנד. נכון, ספורט קייצי, אבל ספורט!

ועכשיו, מי שמוכן להאכילנו מלפפונים, שיקום!

הולנד תבוא למשחק בישראל

נבחרת הולנד, שזכתה אתמול באליפות אירופה בכדורגל, תבוא לישראל בעוד כחצי שנה. כך סוכם לאחר משחק הגמר בין ראשי ההתאחדות ההולנדית לבין ראשי ההתאחדות לכדורגל של ישראל, השוהים במינכן.

הנבחרת ההולנדית תשחק נגד נבחרת ישראל באיצטדיון רמת־גן בתחילת השנה הבאה, 1989, כמשחק הכנה לקראת משחקי אליפות העולם שייערכו באיטליה בעוד כשנתיים.

המשחק יתקיים באמצע העונה הבאה, אך כבר לאחר ההודעה הרשמית על בוא אלופת אירופה, התעורר בארץ גל של התרגשות וציפיה.

כדורמים

● קבוצות הכדורמים של גוש זבולון ואס"א ת"א העפילו לרבע גמר גביע המדינה לבוגרים. גוש זבולון ניצחה את מכבי ת"א 8:14 ואס"א ת"א גברה על הפועל פ"ת 12:14.

● נבחרת הכדורמים של ישראל יצאה לטורניר שבע האומות שייערך בסקוטלנד. זו הפעם הראשונה שבנבחרת משחקים כמה צעירים בחו"ל. ישראל זכתה בכוכר בבכורה בשנתיים האחרונות ותשתדל להגן על התואר.

טניס

● יותר מ־1500 טניסאים צעירים יפתחו היום בכל רחבי הארץ בתחרויות ארציות. זו הפעם הראשונה שהאיגוד מנהיג שיטה חדשה לפיה המשחקים המוקדמים לא יתקיימו באתר המרכזי לפני בית הגמר. הארץ תחולק לשישה אזורים ובכל אזור יערך בית מוקדם, שממנו יעלו הראשונים לבית הגמר.

● תומר צימרמן זכה בתחרות המסורתית ע"ש הילדה אידית גולדשטיין ז"ל בטניס, שנערכה בבת־ים בהשתתפות 80 טניסאים. תומר גבר על מיכאל רניאל 2:6, 6:4, 6:7. בגילאי 16 ניצח עמית בדידור את טל רומא 3:6, 3:6 ובין הנערות ניצחה מרי רדוש את אורית אשר 3:6, 0:6.

● הישג העולה על השיא הלאומי קבע אורי ספירוב ממכבי רעננה ברובה אויר, לאחר שצבר 591 נקודות. בשיא מחזיק יואשי — 589 נקודות. הישג נקבע בתחרות ליגה לאומית בה ניצחה רחובות — 1679 נקודות לפני הפועל ת"א — 1673 נקודות.

● בליגה לאקדח אויר ניצחה הפועל ת"א — 1664 נקודות לפני הפועל חולון — 1649 נקודות והפועל פ"ת — 1636 נקודות.

פסק זמן עם: אהרן להב

דממה רדיופונית — מתכון להחזרת קהל

הפגרה כבר עסוק בהוויתה, השחקנים נופשים, רבים מהם עסוקים בשיקום משכורותיהם, מתרפקים על דלתות ההנהלות, אחרים מצויים בשלבים מתקדמים של פניה אל רשויות המשפט, רבים עסוקים בסגירת חשבונות אצל שלטונות המס. בקיצור, אחרי עונה של כדורגל גרוע, יציעים ריקים ותוצאות ספורטיביות מפוקפקות — עסוקים הספורטאים והמנהלים ביישור חשבונות (תרתי משמע) כי בהתחלת העונה דרשו הכדורגלנים והסכימו המנהלים לחתום על חוזים בלי הכרה ובלי חשבון.

על רקע זה נעים היה לשמוע על פרסום „בחזרה לשפיות" שיזמו רוב המנהלים של קבוצות הליגה הלאומית, שאף קיימו פגישה ראשונה בה היתוו דרכם, במטרה להפסיק את חוזי הפורענות, שהרקיעו שחקנים בעונה החולפת והביאו את האגודות לפשיטות רגל. „נגמה לתאם עמדות בנושא שכר השחקנים, לא תתאפשר פניה לשחקן הנמצא ברשימת ההעברות לפני שייעשה תיאום בין הקבוצה של השחקן לבין יו"ר הקבוצה המעוניינת בו" — כך דובר השפיים. סוף סוף התחילו המנהלים הלא מקצוענים של קבוצות הכדורגל להבין, כי הם ניהלו בשנים האחרונות ג'ונגל של „שכר בלי תמורה" כאשר האיצטדיונים הולכים ומתרוקנים מקהל והם למעשה משווקים פוקר עם עצמם, בלי כיסוי ובלי תקציבים ריאליים.

הסכומים המפחידים שפורסמו על השתכרותם של אחד־עשר המופלאים של הפועל ת"א על רקע של חוזי־פרמיות בתחילת העונה, מתוך הנחה שהקבוצה לא תיזכה באליפות, הביאה את מנהלה, חיים צימר, להצהיר על התפטרותו אם האגודה לא תעמוד מאחורי חוזים אלה.

אם יגיעו החוזים האמיתיים שהוא חתם עם שחקניו לידיעת היועץ המשפטי של ההתאחדות, תימצא בהם חריגה קשה מתקנון התשלומים וכל המשתמע מכך לגבי המנהל החותם, שהוא גם חבר בכיר מטעם מרכז הפועל בהנהלת ההתאחדות לכדורגל.

רעידת האדמה התחוללה השנה בניהול הקבוצות. הפועל ת"א על סף תהליך; מכבי חיפה בקרוב למשפט פלילי על ניהול כספי לקוי; הפועל חיפה בצרות; מכבי ת"א על פרשת דרכים; הפועל לוד ממשבר — לארציות וכל האחרות במצב צליעה לעונה הקרובה.

אל התגובה העצובה הזאת מנסים עוד לדחוף את שיתוף החוזים בקבוצות הלאומיות. יש כאלה שעדיין לא למדו את הלקח וסבורים, כי הישועה תבוא מכוכבים זרים־זולים. הם מדברים על כדורגלנים אלמונים, בלי שמות ומוניטין, שכאילו בעצם הופעתם ימשכו קהל. ולמה אלמונים? כי הם יעלו פחות מהרבה כוכבים מקומיים. אבל נראה, כי המנהלים הבלתי מקצועיים של הכדורגל הישראלי ממשיכים לקרוא לא נכון את המפה הישראלית האמיתית, כי הקהל בורח מן היציעים בגלל המשחק הירוד המוצג לפניו. אחרי שלכל סלון מגיע כבר מוצג הכדורגל העולמי במיטבו ובכל מוצאי־שבת יושבים האוהדים מול המסך הקטן ורואים את מה שהמיצו ר"ל בשבת אחר הצהרים. הם אסירי תודה על שנשארו בחיק משפחתם והצילו סכום כסף נכבד מאד אותו הם נדרשים לשלם בשביל התענוג המפוקפק לחזות במשחק ליגה „סטייל ישראל 88".

לקראת סוף ספטמבר השנה יתחדשו משחקי ליגת הכדורגל. עד אז צריך להציג כרטיס ביקור חדש ואטרקטיבי במגרשים. על שחקנים זרים אין מה לדבר, כי טרם הושגה תמימות דעים על הצורך בהם ועל האפשרויות הכלכליות לפרנס הוצאה כזאת בלי השתתפותו הפעילה של קהל האוהדים, שאת אמונו בכדורגל הישראלי צריך לשקם.

אחד השבילים בחזרה לדרך המלך מוביל אל אמצעי התקשורת האלקטרוניים — הרדיו והטלוויזיה. שני ערוצי תקשורת אלה: ב„שירים ושערים" ובשידור תקצירי משחקים במוצאי־שבת בטלוויזיה, הם בין היותר המאפשרים לאוהדים להעדר מן היציעים. העובדה שבעד סכומים עלובים מבזיקים לכל קבוצה — מאפשרים ל„שירים ושערים" לשמש תחליף לחוויה אישית.

לדברי גזבר ההתאחדות לכדורגל, גד אגוזי, מקבלת כל קבוצת ליגה לאומית קצת יותר מ־8000 דולר לעונה בעד זכותו של „קול ישראל" לשדר מדי שבת בשידור־חי את המתרחש במשחק. זהו סכום אפסי, שאינו עונה לשום תקציב ריאלי וגוזל את הקהל. בעת השביתה הגדולה שהיתה לא מכבר ברדיו ובטלוויזיה עלה מספר הצופים במגרשים פי שלושה לעומת המצב ששרר בעת שידור המשחקים.

כבר נאמר בהזדמנויות אחרות, כי היות הרדיו והטלוויזיה מונופול ממשלתי היא רעה חולה. אין ספק, כי המונופול הזה פוגע קשה בהכנסות של קבוצות הכדורגל. משום מה נטלה על עצמה ההתאחדות לכדורגל את ייצוג הקבוצות כלפי הנהלת רשות השידור והתוצאות הכספיות של ההסכמים הנחתמים ירודות ביותר. ראשי ההתאחדות גם מספרים על איומים עקיפים המושמעים כלפיהם על הצגת דרישתם רעה אם יעזו לעמוד על תביעות כספיות גבוהות, שכן לרשות אין כסף אבל היא רוצה לתת שירות.

אם תפגנה הקבוצות חיים, אסור להן להסכים להעברת שידורים ישירים מן המגרשים ברדיו וגם לא תקצירים בטלוויזיה. את הקהל צריך לנתב בחזרה אל היציעים תוך שיפור רמת המשחק. רק כך אפשר יהיה להסתמך בתקציב המאוזן על רמת הכנסה סבירה. עקרון חופש הביטוי וחופש השידור וכל אותן סיסמאות ישות — אינן תופסות כאשר מדובר בבריאות הענף עליו יושבת כל קבוצה, שיש לה איצטדיון והיא בונה את תקציבה על הכנסה שבועית בקופות. הקהל הוא המוצג, השידורים — תנקו דממה רדיופונית בשבתות היא אחת הערובות להתאוששותו של הכדורגל הישראלי מבחינה כלכלית וגם מקצועית.

וידאנל — השקעות בע"מ
(בפירוק מרצון ע"י החברים)

הודעה על אסיפת נושים

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 323 (ב) לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג–1983 כי אסיפת נושי החברה תתקיים ביום 21.7.88 בשעה 15.00 במשרד עו"ד מיכאל א. כץ רחוב אבן גבירול 24 א' בתל־אביב.

על סדר היום: דיון בהחלטה המיוחדת של האסיפה הכללית של החברה בדבר פירוק החברה מרצון ומינוי עו"ד מיכאל א. כץ למפרק החברה.

מיכאל א. כץ, עו"ד
ב"כ החברה

משחת השיניים **אֶלְמֶקְס** יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
בזל — בזל 25 — 5461806
קופ"ח מכבי — בן יהודה 26 — 203492
ירושלים
ירושלים — יפו 212 — 380073
חיפה
יבנה — אבן סינא 7 — 672288
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים מור — 905271

רמת־גן
רמה — ז'בוטינסקי 65 רמת־גן — 7514483
בת־ים חולון
גני בת־ים — הנביאים 3 בת־ים — 5515671
אהרון — הופיין 52 חולון — 889153
קופ"ח עין יהב — עין יהב 2 חולון — 884854

אֶלְמֶקְס GABA

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03-433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' וערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 — טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים — מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנמל 26 קומה ג' — 04-523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות חגים מ־20.00 עד 23.00

ערן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב — 03-5461111
קו לילדים ונוער — 03-261113
ירושלים — 02-227171
חיפה — 04-672222
נתניה — 053-335316
כרמיאל (גליל) — 04-988410
כפר־סבא — 052-913999
באר־שבע — 057-418111
קו פתוח — ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03-221680 (24 שעות)
נעמת — ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 — 03-235922
קו פתוח לקשיש 02-698685
האגודה לזכויות האזרח בישראל — סניף תל־אביב — בן יהודה 146
טל: 239207 בימים א' — ה' 3 — 9

האגודה הבינלאומית
למדיטציה טרנסצנדנטלית בישראל
מודיעה כי
האסיפה הכללית השנתית
תתקיים במצפה הדרית ביום שבת 2.7.88 בשעה 13.00.
לפרטים ובירורים להתקשר לטלפון: 06-784179.

חתני פרס משה הלוי — לאמנות הבמה של עיריית תל־אביב־יפו לשנת תשמ"ח — 1988

הם:

1. **להקת הגשש החיוור** על הישגיהם בעשרים וחמש שנות פעילות על הבמה הישראלית ותרומתם לתרבות הישראלית.
2. **השחקן יוסי גרבר** על מכלול תפקידיו בתיאטרון הקאמרי בתל־אביב, בשלוש השנים האחרונות.

כמו כן, יוענק פרס כבוד לארכיון הישראלי לתיאטרון — אוניברסיטת תל־אביב ולמנהלו **שמעון לב־ארי**

חברי ועדת השופטים הם:
ד"ר דוד אלכסנדר
ד"ר שמעון לוי
מר גד קינר

טקס חלוקת הפרס יתקיים ביום ד' י"ד בתמוז תשמ"ח, 29.6.1988 בשעה 5.00 אחה"צ באולם שבבית יד לבנים, רח' פנקס 63, תל־אביב.

חתום על "דבר" ותהיה מעודכן בכל יום.

ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 50 בגוש 7174 רח' מודיעין מס' 5 חולון, הכוללת מתן הקלה לאחוזי בניה 6% משטח המגרש 574/2 מ"ר בשתי הקומות. ההקלה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדויות שתוגשנה חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשו לועדת המשנה לתכנון ולבניה בקשות לשמן הקלות בניה על:

1. חלקה מס' 210 בגוש 7138 הנמצאת ברח' השמונאים 77 לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיעוד מגורים ב'. מבקשים הקלה בקו בנין צדדי 2.70 מ' (10%) במקום 3.0 מ'.
2. חלקה מס' 44 בגוש 7145 הנמצאת ברח' הרצל 21 לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיעוד מגורים מיוחד. מבקשים להתיר הקלה מתכנית 328 לעניין הנסיגה ממעקה הגג בצד המזרחי של הבנין באופן שהבנייה תהיה בקו בנין 0 במקום 1.20 מ'.
3. חלקה מס' 66 בגוש 7058 הנמצאת ברח' גוש עציון 9 לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיעוד מגורים א' מבקשים הקלה בקו בנין צדדי 2.80 מ' במקום 3.0 מ'.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשות הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

אהוד קינמון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המזרחי
הודעה בדבר הפקדת
שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המזרחי שברחוב יוחנן בן זכאי טבריה, מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס' 5279 שינוי לתוכנית מפורטת מס' 2397 — הרחבה חקלאית כ' ראש פינה.

בכיור עם התשריט המצורף אליו. אלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: חלקי גושים: 13958, 13940, 13946.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: התוויית דרכים ומגרשים לבניה באיזור הקרוי „הרחבה חקלאית כ'" בראש פינה.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות בלווי תצהיר על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון
י"[illegible] בסיון תשמ"ח
27.5.1988

מחלוקת סופרים בארה"ב סביב מכתב המגנה הצנזורה בשטחים

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – מחלוקת נתגלעה בסוף השבוע שעבר במרכז האמריקאי של ארגון הסופרים "פאן" על רקע מכתב כגנות הצנזורה המופעלת נגד סופרים ועיתונאים פלסטינים על-ידי ישראל.

המכתב לראש הממשלה יצחק שמיר על-ידי הוועדה לחופש הכתיבה של הארגון קרא לישראל "לשים קץ למדיניות המעצרים של עיתונאים פלסטינים וישראלים, לפתוח מחדש עיתונים פלסטיניים שנסגרו, לפתוח מחדש את שירות הידיעות הפלסטיני ולשים קץ לצנזורה על ספרים, והסר לימוד של בתי-ספר, עיתונים ופרסומים ספרותיים בגדה המערבית ובעזה".

את המכתב יזם המשורר אלן גינסבורג, ומלבדו חתמו עליו גם סוזאן זונטאג, נשיאת "פאן" האמריקאי, ויליאם סטיירון, גרייס פיילי ואחרים.

קבוצה אחרת של חברי "פאן", ביניהם סינתיה אוזיק ויז'י קוסינסקי, שיגרה מכתב נגדי לשמיר, שבו נאמר, כי המכתב האחר מייצג את חותמיו ולא את כל ארגון "פאן" האמריקאי. אוזיק אמרה בתגובה על המכתב, כי הוא מזכיר לה פעולות של לוחמי דמוקראטיה צרופה בארה"ב להגן על חברי הארגון הגזעני "קו קלוקס קלאן" בפני רדיפות השלטונות.

ערפאת: רק לאמריקאים אגלה התנאים שלנו להכרה בישראל

בלגראד (ע"ד וע"צ). – ראש אש"ף יאסר ערפאת הביע ביום ו' נכונות להיפגש עם נציגים אמריקאים, כדי לדון עמם בדרכים לפתרון הבעיה הפלסטינית – דיווחה אתמול סוכנות הידיעות היוגוסלאווית "טאניוג".

ערפאת השיב בדברים אלה על שאלת כתב, אם אש"ף שלח מסמך רשמי לבית הלבן בשאלת עמדת הארגון כלפי ישראל. כשנשאל על-ידי כתבים, אם אפשר לראות בהצהרה מוסכמת את מאמרו של יועצו בסאם אבו-שריף, שבו נאמר, כי אש"ף יהיה מוכן להכיר במדינת ישראל בתמורה לנכונות מצידה להיכנס אתו למשא-ומתן ישיר, השיב ערפאת: "לא אומר לך זאת, אלא רק לנציג אמריקאי".

ערפאת השמיע דברים אלה במהלך ביקור במשרד הראשי של סוכנות הידיעות היוגוסלאווית. הוא הגיע למקום כשהוא מלווה ביועצו אבו-שריף.

בהמשך דבריו אמר ערפאת: "עם הישראלים אני יכול לשוחח רק בוועידה בינלאומית. אינני חושב במונחים של פוליטיקה. אני נשיא אש"ף". ערפאת הכחיש ידיעות, שלפיהן הציע מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב לאש"ף להכיר בישראל. "הדבר פורש בצורה לא נכונה", אמר.

ערפאת הכחיש להלן הצהרה של אש"ף, שלפיה המפתח ליישוב הסכסוך המזרח-תיכוני "טמון בהסכמת אש"ף להחלטת או"ם 242", והעיד, שכבר הביע את הסכמתו לכך באוקטובר, למזכ"ל או"ם פרז דה-קוייאר, אלא ששום דבר לא התרחש מאז.

בינתיים נמסר, שראש המחלקה המדינית של אש"ף, פארוק קדומי הורה להקפיא את הפצת המסמך שניסח בסאם אבו-שריף על-ידי נציגויות אש"ף בעולם. אבו עלי מוסטפא, סגנו של ראש "החזית העממית לשחרור פלשתין" ג'ורג' חבש, קרא לכינוס מוסדותיו העליונים של אש"ף, כדי לדון במסמך, שיש בו, לדבריו, חריגה מעמדות הקונצנזוס האש"פי בנושא הסכסוך עם ישראל.

מרצים למען השלום

משלחת מרצים מאוניברסיטת "בר אילן" הביעה בסוף השבוע למ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס... (צילום: יצחק הררי)

ברה"מ הגישה תביעה נגד מלון בירושלים על תפיסת שטח שלה

(ע). – ברה"מ הגישה ביום ו' תביעה ראשונה מסוגה נגד גורם ישראלי בעניין הסגת גבול בשטח שבבעלות הממשלה הרוסית.

ברה"מ הגישה ביום ה' תביעה אזרחית בבית משפט השלום בירושלים נגד מלון "סירת בת-שבע" והקדש קרן מרדכי ובת-שבע בן חיים. את הממשלה הרוסית מייצג עו"ד יעקב מירון, שקיבל ייפוי-כוח חתום בידי צ'פלין בודיס ניקולאי, סגן שר החוץ של ברה"מ.

בכתב התביעה נאמר, כי הנתבעים פלשו לשטח קרקע בן כ-200 מ"ר, המשמש כניסה לחניון של המלון ברחוב המלך ג'ורג' בירושלים.

בתביעה טוענים הרוסים, כי החלקה הנדונה רשומה במינהל המקרקעין בירושלים על-שם ממשלת ברה"מ, ואף מצרפים לכתב התביעה העתק צילום, הנושא תאריך משנת 1969 להוכחת טענותיהם.

לטענת עו"ד מירון, המשלחת הקונסולארית הרוסית, זה כשנה בארץ, גילתה לאחרונה להפתעתה, כי חלק מהנכס שבבעלות הממשלה הרוסית, נתפס בידי הנתבעים.

פולש מאפריקה

נקבת הארבה בתנוחת הטלה. להקות גדולות של ארבה החלו בימים אלה את מסען מצפון-מערבה של יבשת אפריקה צפונה באיימן על יבולי האזורים שבשולי מדבר הסהארה. חלקן צפויות להגיע עד איזור ים-סוף. (צילום: א.פ)

הד תקשורתי רחב ואוהד לביתן הישראלי – בביאנלה של ונציה

מאת מיכל מלב, רומא

רומא (מיוחד ל"דבר"). – בנוכחות שגריר ישראל באיטליה מרדכי דרורי והרבה פנים מוכרות מעולם האמנות, הביתן הישראלי נפתח ביום ו' בביאנלה ה-43 בוונציה.

לרגלי פסליהם של מוטי מזרחי וצדוק בן-דוד, המייצגים השנה את ישראל בביאנלה, אפשר היה לפגוש את מנשה קדישמן ודני קרוון, כוכבי הביאנלה הוותיקים, את ציבי גבע, את שרה ברייטברג ורבים אחרים. אוצר התערוכה, אדם ברוך, נאלץ להתמודד עם העברת שבעה סוגות פסלים לאיטליה, מבצע שעלה 32,000 דולאר והסתיים בהצלחה.

והביתן הישראלי זוכה לכיסוי תקשורתי נרחב ומעורר סקרנות בקרב בעלי גלריות, עיתונאים ועורכי הבינאלה מרחבי העולם. בניגוד למה שאפשר היה לצפות, נותרה אווירת העוינות השוררת באיטליה כלפי ישראל מחוץ לגבי הביאנלה. בין 20 העבודות שבגבורות השנה להמשיך למיני-ביאנלה במינכן, יש גם פסל אחד של מוטי מזרחי ואחד של בן-דוד.

הביאנלה, הנערכת בוונציה מדי שנתיים ומושכת קניינים, מבקרים, אמנים ואוצרים מכל העולם, מעניינת השנה במיוחד. בביתן האיטלקי הענק מציגים מיטב אמני איטליה ואפשר לראות שם אולמות מרשימים של פאלדינו, קלמנטה, קוקי ועוד. בין האמנים האורחים מציגים ג'ספר ג'ונס ודיבנקורן כמה עבודות ורשות נפלאות. פתרות מפתיעים הגרמני מרקוס לופרץ והאמריקאים סול לויט וניקי דה-סן פאל. אחד משיאי התערוכה הוא אולם שבו מוצגים על ארבעה מסכים ברומנית ציורי מחשב של האמן הצ'ילאני הגדול מאטה.

הפעילות התרבותית ישראלית באיטליה אינה מסתיימת בביאנלה. אתמול נפתח גם מוזיאון חדש לאמנות בת זמננו ליד פירנצה, שהאוצר שלו הוא הישראלי אמנון ברזל. האמנים המבקרים הישראלים ברוך אמש מוונציה לפירנצה כדי להגיע לפתיחה החגיגית, בה נכחו מחשובי עולם האמנות באיטליה.

תבוסה במהראן

לוחמי "צבא השחרור הלאומי", איראנים מתנגדי משטר חומייני המצויידים ומאומנים על-ידי צבא עיראק והלוחמים באיראן משטחה, במטה הכוח האיראני במהראן בתחילת השבוע שעבר. לטענת אנשי "צבא השחרור", נהרגו 8,000 חיילים איראנים במתקפה שבה תפסו את העיר, 1,500 נפלו בשבי, ונשק כבד ותחמושת בשווי של יותר מ-2 מיליארד דולאר נלקחו שלל. (צילום: א.פ)

צבא עיראק כבש את איי מג'נון שהיו בשליטת איראן משנת 1984

בגדאד (רויטר וא.פ.).– צבא עיראק כבש אתמול את איי מג'נון שמצפון לבצרה, שהיו בשליטת איראן מאז כבשה אותם בשנת 1984. איראן הודתה, למעשה, בתבוסתה, בהודיעה שכוחותיה "נסוגו לעמדות הגנה חדשות".

היה זה נצחונה הגדול השלישי של עיראק בשלושת החודשים האחרונים, מאז עלה בידיה לשבור לראשונה את הקיפאון במלחמה במתקפה שבמהלכה כבשה את חצי האי פאו. טהראן האשימה אתמול את עיראק, כי עשתה שימוש בנשק כימי במתקפה זו כבמתקפותיה הקודמות, ומשקיפים נוטים לאשר טענה זו ורואים בשימוש בנשק כימי את הגורם העיקרי לנצחונות העיראקים. עתה, עם תפיסת איי מג'נון, נותר רק ראש גשר אחד לאיראן אל תוך תחום עיראק, זה שבהרי כורדיסטאן הצפוניים, וגם שם מתנהלים קרבות בימים האחרונים, שבהם נראה שידה של עיראק על העליונה.

סוכנות הידיעות העיראקית הרשמית מסרה אתמול, שחיל האוויר העיראקי ערך יותר מ-500 גיחות מבצעיות במסגרת המתקפה, בין היתר לשם ניתוק עורק התחבורה הראשי בין העורף האיראני לחזית הלחימה. המתקפה, שכינויה "באלוהים מבטחנו" נמשכה שמונה שעות החל מהשעה 4.00 לפנות בוקר. השתתפו בה כ-10,000 מחיילי הגיס השלישי של המשמר המלכותי, שלזכותו נזקפים גם שני הנצחונות האחרונים האחרים של עיראק, בחצי האי פאו ובשלמצ'ה.

רדיו טהראן מסר, כי על האיים הגן כוח קטן יחסית של כוח "באדר", המורכב מלוחמים עיראקים מתנגדי המשטר, הלוחמים לצד איראן, ומספורות צבאיים מערביים נמסר, כי לאיראנים היו רק 60 טנקים וקומץ תותחים באיזור. לדברי מקורות אלה, גייסו העיראקים למתקפה 600 תותחים ו-2,000 טנקים (שגם בהם השתמשו העיראקים כבארטילריה קצרת טווח), שבחיפויים ערכו חיילי הרגלים התקפה אמפיבית. נסיונות עיראקיים קודמים לתפוס את האיים נכשלו עקב חוסר יכולתו של צבא עיראק לפרוס את מלוא כוח השריון שלו בזירה זו.

איי מג'נון הם איים מעשה ידי אדם, השוכנים על אחד ממאגרי הנפט הגדולים בעולם על גבול איראן-עיראק. כשכבשה אותם עיראק בשנות ה-70 האשימה אותה איראן בנסיון לדלדל את מאגר הנפט המשמש גם את הצד האיראני. סוכנות הידיעות העיראקית ציטטה אתמול את שר הנפט העיראקי עבדול ראחים אל קאליבי כאומר, שעתודות הנפט במקום מוערכות בכ-30 מיליארד חביות, מהן בין 6 ל-7 מיליארד שבשאיבתן אפשר להתחיל מיד.

הצהרה להסדרת יחסי השוק האירופי וקומקו"ן

לוקסמבורג (ע"ד וע"ת).– נציגי השוק האירופי המשותף והגוש הכלכלי בראשות ברה"מ "קומקו"ן" חתמו אתמול על הצהרה משותפת, המסדירה רשמית את קשרי שני הגושים הפועלים באירופה.

"פתחנו פרק חדש בתולדות אירופה שלאחר המלחמה", אמר שר החוץ המערב-גרמני האנס דיטריך גנשר בתום טקס החתימה, בהוסיפו: "הנורמליזציה של היחסים בין הקהילה האירופית לקומקו"ן היא עתה עובדה שרירה וקיימת."

5 מצרים חשודים בנסיון להבריח מארה"ב חומרים לתעשיית טילים

אחד מהם, קולונל במשלחת הרכש המצרית – צפוי לגירוש בקרוב

מאת אמנון דנקנר סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – חמישה מצרים, ביניהם קצין בכיר במשלחת הרכש של הצבאות הצבאיות של מצרים בוואשינגטון, הואשמו ביום ו' בבולטימור בנסיון להבריח למצרים חומרים חריפים, הדרושים לייצור טילים.

ארבעה מהם נעצרו ביום ו', שעה שתיבה שהכילה פחמן סיבי, חומר קל, מבודד-חום, המשמש לציפוי ראשי החץ של טילים והעושה אותם פחות חשופים לראדאר, עמדה להיות מועמסת על מטוס תובלה צבאי מצרי בנמל התעופה הבינלאומי וואשינגטון-בולטימור.

אחד מהארבעה, קולונל מוחמד מוחמד, שוחרר מיד לאחר מעצרו, לאחר שטען לחסינות דיפלומאטית, ומצפים, כי יגורש מארה"ב בימים הקרובים.

הפרשה החלה כשאזרח אמריקאי ממוצא מצרי, עבדל קאדר האלמי, המועסק כמומחה להנעת טילים בחברה קליפורנית, החל רוכש את החומר, באמצעות אזרח אמריקאי, ג'יימס הופמן, שעבד בחברה אחרת.

האלמי, שקיבל עבור מאמציו מיליון דולאר מממשלת מצרים באמצעות חשבון בבנק שווייצי, הסתייע באשתו, שגם היא נעצרה, ואחרי הרכישה הביא את החומר בטיסה לוואשינגטון ומשם, באמצעות מכונית דיפלומאטית מצרית, לנמל התעופה, שם המתין מטוס "הרקולס" צבאי מצרי, כדי לקחת את החומר למצרים.

האלמי ורעייתו, האמן והקצין המצרי נעצרו, וקצין מצרי נוסף, קולונל חוסאם יוסף הוזכר כמעורב גם הוא בפרשה, אולם לא נעצר, משום שהוא שהה באוסטריה, משם, על פי טענת השלטונות האמריקאיים, ניהל את הפרוייקט.

השלטונות חושדים, כי נסיונות קודמים לשגר משלוחים של החומר עלו יפה ושהמשלוחים הגיעו למצרים. בארה"ב מעריכים, כי החומר היה דרוש למצרים לצורך התכנית המשותפת לייצור טילים שיש למצרים עם ארגנטינה, השואפות לייצר טיל מסוג "קונדור 2" בעל טווח של 800 ק"מ. כן החומר מאמץ משותף למצרים ולעיראק לשיפור טילים רוסיים מסוג "סקאד בי".

מקורות אמריקאיים מסרו, כי המעקב אחרי הרשת המצרית החל לאחר שנתקבל מידע על אזרח מצרי בשם פואד אל-גמאל, שהגיע לסקרמנטו, קליפורניה ויצר מגע עם האלמי, שעבד כמהנדס מחקר בחברה בשם איירג'אט באיזור. מעקב אחרי האלמי גילה בפח האשפה שלו רשימות בכתב יד ובהן הוראות כיצד להשתמש בפחמן הסיבי ועוד מסמכים ובהם הוראות שונות הנוגעות לייצור טילים ולייצור דלק טילים.

על הטלפון של האלמי הושם ציתות, ובאחת השיחות הוא נשמע מסביר למפעילו המצרי באוסטריה: "החומרים נמצאים תחת פיקוח האמריקנים ביצוא. אם הם יודעים שאני ואחרים רוכשים את החומרים האלה", אמר, "הם משליכים אותי לכלא."

משרד החוץ זימן ביום ו' את מוחמד ריוואני, האיש מספר 2 בשגרירות מצרים בוואשינגטון לקבלת הסברים. השגרירות המצרית בוואשינגטון סירבה למסור תגובה לעתונות על הפרשה.

סופר "דבר" לענייני ערבים מוסיף:

אישים מהשגרירות המצרית סירבו אתמול להגיב על הידיעות בדבר חשיפת רשת מצרית, שעסקה בהברחת ציוד טכנולוגי לייצור טילים מארה"ב למצרים.

שר החוץ המצרי, עצמת עבד אל-מגיד, הדובר משרד ההגנה, הקולונל נאג'י תוהמי, אמרו בתשובה לשאלות עתונאים, כי אין להם מה לומר בפרשה. משקיפים בקאהיר העריכו, כי חשיפת הרשת עלולה לשבש את יחסי שיתוף הפעולה בין מצרים לארה"ב. לעומת זאת, אמר שגריר ארה"ב בקאהיר, פראנק ויזנר, כי לדעתו ניתן יהיה ליישב את הבעיה במגעים שקטים בין שתי הממשלות.

יש לציין שמצרים, בדומה למדינות ערב האחרות, עוסקת בשנים האחרונות בפיתוח אינטנסיבי של ידע הטילים שלה. גולת הכותרת של פרוייקט ייצור הטילים המצרי נעשה בשיתוף פעולה עם העיראקים. במסגרת זו מייצרות שתי המדינות בסיוע ארגנטינאי וגרמני טיל קרקע-קרקע לטווח 1,200 ק"מ.

אל ההורים לילדים חריגים,
אל ציבור המורים והמחנכים

האם יתקבל סוף-סוף חוק חינוך מיוחד?

השבוע יונח על שולחן הכנסת לקריאה שניה ושלישית חוק חינוך מיוחד. בימים הקרובים תיפול ההכרעה הסופית אם חוק זה יתקבל או יידחה ע"י הכנסת.

חוק זה, שהגיע לשלב החקיקה המכריע ביוזמתה של ח"כ אמירה סרטני מסיעת מפ"ם, נועד להבטיח חינוך מיוחד לכל ילד חריג, על-פי צרכיו, באחריות הממשלה והרשות המקומית. **בזכות – ולא בחסד!**

הורים, מחנכים, אנשי ציבור —

הנכם נקראים לפנות בדחיפות אל:
שר החינוך והתרבות — יצחק נבון
שר האוצר — משה נסים
וחברי כנסת מכל הסיעות

— סייעו ואל תכשילו. העבירו את החוק כלשונו!

אל ח"כ אמירה סרטני – הכנסת
הריני מוכן/ה לסייע במאבק למען חוק חינוך מיוחד
ע"י ______
על החתום ______

אל ח"כ ______
אני/אנו החתומים מטה מבקש/מבקשים כי תתמוך בחוק חינוך מיוחד בקריאה שניה ושלישית בכנסת
בכבוד רב ______

מפם

מאבקה של מפם למען החינוך הוא מאבקכם!

להלל נמסר: אשרור הסכם השוק – ביולי

מאת גדעון קיץ, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – יו"ר הכנסת שלמה הלל השתתף בסוף השבוע במפגש הדו-שנתי של ראשי הפרלמנטים של מדינות מועצת אירופה בבון.

זו הפעם הראשונה שישראל משתתפת בפורום זה השמור לראשי בתי המחוקקים של 22 חברות המועצה. במהלך הכינוס נועד הלל עם 15 ראשי פרלמנטים ובתוכם הלורד פלאמב, יו"ר הפרלמנט האירופי. הלל אמר ל"דבר", כי פלאמב מסר לו שאשרור הרחבת ההסכם הכלכלי בין ישראל לשוק האירופי המשותף יובא שוב בפני המושב הבא של הפרלמנט ביולי וכי הפעם יתן, ככל הנראה, הפרלמנט את הסכמתו להפעלת ההסכם.

השוק האירופי הקפיא מחירי תוצרת חקלאית

לוקסמבורג (ע"ד). – שרי הקהיליה האירופית הגיעו לידי הסכם בעניין מחירי התוצרת החקלאית שיהיו בתוקף במהלך שנה זו. ההסכם, שהושג בשעות הבוקר המוקדמות של יום ו', שם קץ לחודשים של קיפאון במשא-ומתן בין הצדדים.

ההסכם קובע, שמחירי התוצרת החקלאית של מדינות השוק יוקפאו לעונה 89-1988. צעד זה נועד להפחית את ההוצאות הגוברות והולכות שמדינות הקהיליה האירופית היו חייבות לשאת עד כה, כדי לסבסד את החקלאות במדינות השוק.

השרים אישרו את ההסדר לאחר שיוון, המדינה האחרונה שהתנגדה לו, הסכימה לפשרה שהושגה ברגע האחרון.

יהודים בארה"ב שקראו לשינוי יחס לפלשתינים קיבלו איומים בטלפון

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר")– רבים מהחותמים על מודעה שהתפרסמה לפני חודשיים ב"ג'רוזלם פוסט" בידי יהודים אמריקאים ושקראה לממשלת ישראל לשנות יחסה לפלשתינים, הוצפו באחרונה במאות שיחות איום והטרדה בטלפון ובמכתבי איום.

משטרת ניו-יורק וחברת הטלפונים המקומית פתחו בחקירה, לאחר שהוברר, כי יותר מ-50 מקרב 150 החותמים קיבלו באורח שיטתי איומים כאלה, רובם בשיחות טלפון ליליות מאיימות. שתיים מן השיחות האלה, נמצא מקורן בטלפון ציבורי בקולג' של ברוקלין.

החשד הוא, כי את מסע האיומים יזמו אנשים המקורבים לקבוצת הרב מאיר כהנא.

בחינות הבגרות יתחילו היום בבתה"ס ברצועה

מאת דני צדוקי סופר "דבר" בדרום

הבוקר תחל עריכת בחינות הבגרות מטעם משרד החינוך המצרי לבוגרי התיכון ברצועה. לצורך זה הגיעו כבר לרצועה בתיאום עם המינהל האזרחי, חמישה מפקחים של משרד החינוך המצרי.

כידוע תוכנית הלימודים המונהגת ברצועה היא זו המצרית. הבחינות, הבגרות התוג'יהה, המבחנות מתקיימות בה ברציפות גם לאחר כיבושה ע"י ישראל. בעבר היה זה מיבצע מורכב שנערך באמצעות אונסק"ו ומאז השלום עם מצרים הוא נערך בפיקוח ישיר של מפקחים מצרים. השנה יגשו לבחינות 7200 תלמידים הם יימשכו תשעה ימים.

מרי חאס, עזתית המרבה להופיע בשנים האחרונות בפורומים בינלאומיים כנציגת נשות הרצועה, זכתה את ההזמנה להשתתף בסימפוזיון שמארגנים כתב העת "בוידאוטולק" והעתון "אל פאג'ר" בארה"ב. היא תשתתף לשמות זאת בכנסים בנושאי התפתחות הילד שיערכו בקרוב בלונדון ובשטוקהולם.

אסיר עולם: שחררו אותי מכלאי – משום שכבר מתתי פעם...

אובורן (ע"צ). – אמריקאי בן 49, שנידון למאסר עולם לאחר שנמצא אשם ברצח, תובע שהשלטונות ישחררו אותו, מאחר שכבר מת לפני שנתיים.

ג'רי רוזנברג הופיע ביום ה' בפני שופט באובורן והעיד, כי מת ב-1986, כאשר עבר ניתוח לב פתוח וליבו פסק לפעום לפני שהרופאים הצליחו להחיותו. לפי טענתו, לאור מצב זה, אין כל הצדקה להחזיק אותו יותר בבית-הסוהר.

נראה שהשופט פיטר קורנינג לא התרשם ביותר מטענה זו. הוא הביע את הדעה, שהנידון למאסר עולם לא מת מנקודת ראותו של החוק. השופט הוסיף ואמר, כי אדם מת כאשר פעילות המוח מגיעה לרמת אפס והלב והראות מפסיקים לפעול בצורה בלתי הפיכה. "כפי שמוכיחה נוכחותו בבית-המשפט היום, הנידון למאסר עולם לא מת", העיר השופט.

אך ג'רי רוזנברג, שקיבל כמה תוארי מוסמך למשפטים בלימודי קורספונדנציה, החליט להגיש ערעור. בערעורו הוא טוען, שמושג המוות אינו ברור דיו וכי בית-המשפט העליון של ארה"ב לא הגדיר אותו מעולם בצורה מדוייקת. קיימים, נאמר בערעור, שני סוגים של מוות – מוות בלתי הפיך ו"מוות שממנו שבים, שאינו אלא מושג רפואי".

התובע המופיע בפרשה זו, קן גולדמן, הביע את החשש, שג'רי רוזנברג רוצה לעשות פרסומת לספרו השני העומד לצאת לאור. הנידון למאסר עולם כבר כתב ספר על מה שעבר עליו וכיכב בסרט שהופק להקרנה בטלוויזיה.

הייתי שיכור – התנצל המתנדב שעבר לירדן

(ע). – המשטרה ביקשה ביום ו' מבית משפט השלום בבאר-שבע לעצור מתנדב דרום-אפריקאי במושב חצבה, שחצה יום קודם לכן את הגבול לירדן וחזר לישראל.

המתנדב הסביר לשופטת: "הייתי שיכור מאוד ולא ידעתי שאני חוצה את הגבול".

סמוך לשעה 04.30 לפנות בוקר ביום ה' הורגשה תנועה בגבול עם ירדן, ליד מושב חצבה בערבה. בבדיקות העלו, שהיה זה מתנדב ממושב חצבה, פרפיק שגרוד, בן 26, מדרום-אפריקה, שעשה דרכו מכיוון ירדן וחצה את הגבול בחזרה לישראל. הוא נעצר לחקירה והמשטרה ביקשה להאריך את מעצרו, בשל חומרת העבירה וכדי שניתן יהיה לחקור אותו ביסודיות.

המתנדב העיד באוזני השופטת, כי שתה לשוכרה וכשהיה בגילופין עבר את הגבול בלא משים. רק כשהתקרב לכביש, חש שהוא מצוי בירדן וחזר על עקבותיו לישראל. הוא העריך, ששהה כשעתיים בירדן.

השופטת רות אבידע אמרה, שגירסת המתנדב על חציית גבול מתוך שיכרות, נראית לה סבירה. אולם, כדי לאפשר את סיום חקירת המשטרה, ציוותה השופטת להאריך את מעצרו של המתנדב בארבעה ימים.

مكذا من الأصل

مكان الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

7 ק"ג קוקאין במיליון וחצי דולר נתגלו קבורים ליד בית־קברות

התחדש נתיב הברחות הסמים מלבנון למצרים וחזרה, דרך חופי ישראל – סבורה המשטרה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

שבעה קילוגרם קוקאין טהור שמחירו 1.5 מיליון דולר נתפסו ביום שישי בבתיים על־ידי בלשי מפלג הסמים ומפלג המודיעין של היחידה המרכזית במשטרת מחוז תל־אביב. זוהי תפיסת הקוקאין הגדולה ביותר בתולדות משטרת ישראל, בשיטפה אחת. המשטרה עצרה שבעה חשודים לחקירה.

ה־7 קילוגרם הקוקאין שנתפסו בשעה 13.30, מצטרפים ל־811 גרם קוקאין שנתפסו על־ידי המשטרה ב־6 ביוני השנה. הברחות הקוקאין בשני מקרים אלה מיוחסות לרשת קוקאין שהובילה סמים מבוליביה, כפי הנראה, לישראל דרך אירופה.

בעקבות חקירה מסועפת, שבה נטלו חלק בלשי מפלג המודיעין ובלשי מפלג הסמים ביחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב נעצרו ב־6 ביוני 9 חשודים בהשתייכות לרשת הברחות קוקאין – כנראה מדרום־אמריקה, בוליביה – לישראל. במהלך ביצוע המעצרים ב־6 ביוני פרצו בלשי מפלג הסמים לדירה בגבעתיים שבה התגורר דני כוכבי – מוכר למשטרה. בדירה זו נעצר אלי אלמגור – תושב נס ציונה, נהג מונית במקצועו. השניים נעצרו גם בעת שימוש בקוקאין. לידם היתה מונחת קופסת עוגיות שהכילה 800 גרם קוקאין. כן נעצרו אחיו של נהג המונית – מיקו אלמגור, שהוא נגן במועדון הלילה „הללויה" (סמוך לכיכר השעון ביפו) וברשותו 11 גרם קוקאין, בן זוגית נעצרו בעל מועדון „הללויה", פרץ שגיא מהרצליה, ומאיר סולסן – עבריין מוכר מראשון־לציון, תנסים בכשון אשר שוחרר יחד עם נערה נוספת בפקודת בית־המשפט השלום בתל־אביב. דויד ברדקס מחולון ויהודה סבג מטבריה נעצרו. המשטרה עצרה אז 7 עצורים. בית המשפט לא עצר את החשודים כמבוקש ל־15 יום. בעקבות זאת הגישה המשטרה ערר לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב והשופטת המחוזית, שרה סירוטה עצרה את החשודים ל־15 יום.

החקירה זו הניבה פרי לאחר ימים ארוכים של עבודות בילוש ומעקב מודיעיניים. בצהרי יום שישי הגיעו הבלשים לביתו של יהודה סבג, החשוד בבלדרות סמים, שנמצא בסמוך לבית הקברות בקריית־שאול בתל־אביב. שם, במבנה נטוש ששימש בעבר כאורווה, נמצאו בצידנית הקבורה בעומק של חצי מטר באדמה 7 קילוגרם קוקאין טהור, הארוז ב־8 שקיות ניילון. כמות זו מכילה 7000 מנות קוקאין שדי בהן לסמם את כל תל־אביב ושערכן 1.5 מיליוני דולר.

בד בבד, עם ביצוע פעולה זו, פשטו בלשי מפלג הסמים על חנות סמים שפעלה מתוך דירה בבתיים. ביום שישי סמוך לשעה 12.00 הגיע צוות בילוש של מפלג הסמים לחנות ונתקל בדלת „פלדלת" שהגנה על היושבים. על־פי החשד, הכינו החשודים מנות הרואין. הבלשים פרצו פנימה דרך החלונות ועצרו גבר ואשה המתגוררים במקום כשהם מסבים לשולחן ולפניהם 17 מנות הרואין בשלבי הכנה. הגבר בן ה־37 וחברתו לחיים בת ה־26 מוכרים והם נעצרו לחקירה. הם יובאו לבית המשפט להארכת מעצרם.

התעוררות בנתיב מצרים־לבנון

יוסי ליבוביץ', סופר „דבר" בגליל המערבי, מוסר כי משטרת מרחב חיפה סבורה, שנתיב הברחות הסמים מלבנון למצרים וחזרה, דרך חופי ישראל, התחדש לאחרונה לאחר הפסקה ממושכת של שימוש בנתיב זה, לאחר שבשבוע האחרון נתגלו בחופי הארץ ארבעה אבטים שהכילו יותר מאתיים קילוגרם חשיש.

7,000 מנות בצידנית

צידנית הקוקאין שנתגלתה בקריית־שאול

מנכ"ל מש' הפנים הורה לא לרשום כנשואים את דני ואילנה מזרחי

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

מנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי הורה לפקידי הרישום במשרד, שלא לרשום את הזוג דני מזרחי ואילנה בן־דוד שנישאו בשבוע שעבר בטקס נישואין פרטי.

דרעי מבסס את הוראתו על סעיף בחוק למירשם האוכלוסין, שקובע כי שינוי בפרט כלשהו ברישום תושבים ירשם רק על סמך תעודה ציבורית המעידה על השינוי.

לצורך רישום נישואין של יהודים שנישאו בישראל יכולה לשמש כתעודה ציבורית רק תעודה רשמית של משרד הדתות, שאותה ממלא רב שהוסמך לרשום נישואין על־ידי מועצת הרבנות הראשית.

לדברי דרעי, כל עוד לא תומצא לפקיד הרישום תעודה כזאת או לחילופין פסק דין הצהרתי של בית המשפט או בית דין מוסמך הקובע כי בני הזוג נשואים, אין אפשרות על־פי החוק, לרשום אותה כנשואים.

10 נהרגו ו־75 נפצעו קשה בתאונות השבוע

מאת אריה ארז, סופר „דבר"

עשרה אנשים נהרגו ו־75 נפצעו קשה ב־54 תאונות־דרכים חמורות בשבוע האחרון. בכך מגיע מספר ההרוגים מתחילת השנה ל־214 והמספרים של הפצועים קשה ל־1,488.

ב־25 השבועות הראשונים של השנה עלה מספר ההרוגים בארבעה אחוזים בהשוואה לשבועות המקבילים אשתקד, למרות שמספר התאונות הקטלניות ירד באחוז אחד. מספרם של הפצועים קשה ירד באותה התקופה ב־21 אחוז, אם כי מספרן של התאונות הקשות ירד ב־32 אחוז.

קורס עזרה ראשונה ב„סורוקה" – לעיתונאים

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

בבית החולים 'סורוקה' בבאר שבע נפתח שלשום קורס עזרה ראשונה מיוחד לעיתונאים. הקורס, ראשון מסוגו בארץ, מתנהל פעם בשבוע בימי ו' ומשתתפים בו חברי תא עיתונאי הנגב.

דוברת בית החולים, תמי לנגפלד, שיזמה את הקורס, אמרה אתמול: „בשעת אסון או פיגוע, העיתונאים הם הראשונים שמגיעים לשטח או לזירת האירוע ולפיכך חשוב שדווקא הם ידעו בשעת הצורך להגיש עזרה ראשונה לנפגעים".

כניסה לצומת „הריבוע הצהוב" תעלה ביוקר

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

נהגים, היזהרו שלא להיכנס לתוך צמתים מסומנים בריבועים צהובים. נהגים שיעשו כן וייתקעו בצומת „הריבוע הצהוב", ייקנסו על־ידי שוטר.

עיריית תל־אביב החלה לנקוט צעדים ראשונים להתרת הפקקים בתל־אביב. היא מסמנת – כמודל – את צומת נחלת בנימין – דרך יפו בריבוע צהוב, ושוטר ימתין בצומת כדי ללכוד את הנהג שייתקע בתוך צומת „הריבוע הצהוב".

יוסף גבעול, ראש אגף התחבורה העירוני, הודיע כי העירייה נקטה צעד זה מאחר שהגיעה למסקנה כי הפקקים נוצרים בין היתר בגלל כניסתן של מכוניות לתוך הצמתים מכל הכיוונים ובדרך זו התנועה נתקעת. נראה, כי לאחר שיוטלו על הנהגים קנסות גבוהים, הם יקפידו על היעדרן של מכוניות מתוך צומת הריבוע הצהוב".

מלון „חוף הגיא" נחנך בטבריה

מאת אריה ארז, סופר „דבר"

מלון חדש, שבשמו חוף רחצה פרטי, בריכת גלים ופארק מים, נחנך בסוף השבוע בטבריה. מקורות בענף התיירות בצפון אומרים, כי זה כנראה המלון האחרון המוקם בשלב זה באיזור הכנרת.

המלון החדש, מלון „חוף הגיא", הוקם בהשקעה של 10 מיליון דולר כחצי קילומטר מדרום ל„גלי כנרת" על־ידי אחים גסר ובסיוע משרד־התיירות. במלון 120 חדרים ומחיר השהייה לזוג ללילה עם ארוחת־בוקר יהיה 254 שקל. כבר בשבוע הבא יש ל„חוף הגיא" הזמנות־יתר מצד ישראלים והוא מנהל מגעים לשיווק חדרי המלון גם לקבוצות תיירים זרים.

שירות מיניבוסים עירוני יופעל בדרום תל־אביב

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

שירות מיניבוסים עירוני בשיתוף קואופרטיב „דן" יופעל בקרוב בתל־אביב. השירות יחל בפעולתו בדרום העיר.

שירות המיניבוסים העירוני הוא פרי יוזמתו של אגף התחבורה בראשותו של יוסף גבעול, ראש אגף התחבורה העירוני. מטרתו של שירות המיניבוסים (רדבוסים, כפי שמכנים אותם) להביא נוסעים – קשישים וילדים – למקומות משכנם. הפרויקט יחל עם סיכום הפרטים השונים עם קואופרטיב „דן", ברחוב עזרא, בדרום העיר. התוואי המתוכנן: דרך לוד, שכונת כפיר, רחוב משה דיין, רחוב קריתי, רחוב גבעתי, דרך ההגנה עד בית דני ומבית דני בחזרה לדרך ההגנה ומשם לרחוב אצ"ל בשכונת התקווה. המיניבוסים יעברו דרך שכונת התקווה ובתי האבות באיזור.

יוסף גבעול, ראש אגף התחבורה העירוני, הודיע כי תדירות הנסיעה של המיניבוסים תהיה כל חצי שעה.

הוא ציין כי הנושא סוכם על דעת התושבים שנועצו עימו בעניין זה, והוא יובא בפני הנהלת „דן" לאישור סופי.

הכנות אחרונות בכרמיאל לפסטיבל המחול שייפתח מחר

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

בכרמיאל הושלמו בסוף השבוע ההכנות האחרונות לקליטת אלפי רוקדים ואורחים לפסטיבל מחול כרמיאל שייפתח מחר ויימשך שלושה ימים.

לשם כך הושלמה בנייתו של אמפיתיאטרון ענק המכיל 20 אלף מקומות ישיבה, שהוא היחיד מסוגו בארץ. כמו כן הוכשרו 2500 מקומות חנייה. קואופרטיב „אגד" הכניס לתגבר את האוטובוסים בקו חיפה–כרמיאל בהתאם לצורך. בשלושה פארקים עירוניים תהיה אפשרות ללינת לילה באוהלים ובשקי שינה. כמו כן יופעלו 12 תחנות מודיעין.

ראש עיריית כרמיאל, ברוך ונגר, אומר כי כרמיאל תתגמה באירוע הגדול ביותר בתולדותיה מבחינה לוגיסטית, אמנותית וחשיפה לתקשורת.

הפסטיבל ייפתח מחר בשעה 6 בערב במצעד מחולות סמנטי בו יטלו חלק 2000 משתתפים מהארץ ומחו"ל. [illegible]

בכל שלושת ימי הפסטיבל יוצגו [illegible]

ברוך ונגר מאמין שהפסטיבל יהפוך למסורת וכרמיאל תשמש מרכז ובית למחול הישראלי [illegible]

פגישה עם התורם

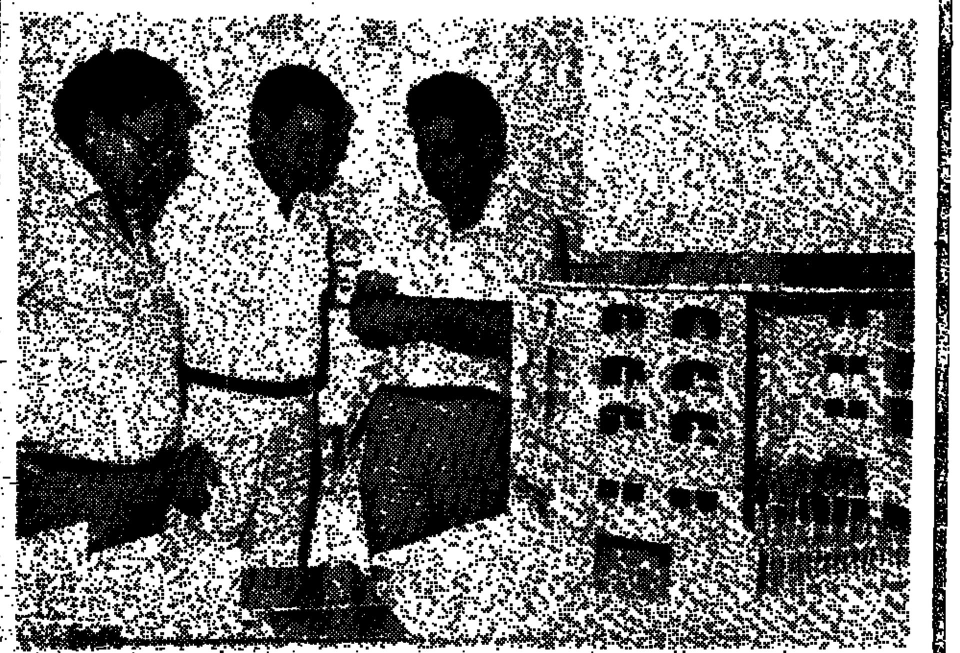

מנכ"ל קופ"ח נחום פסח ויו"ר מועצת המנהלים פרופ' סרוזיק, בפגישת היכרות עם [illegible] שניידר (באמצע) התורם של ביה"ח המרכזי לילדים [illegible] כחודשיים. בניית ביה"ח החדש תעלה כ־60 מיליון דולר. (צילום: בן דקל)

שריפה במפעל האלקטרוניקה של תדיראן בק. מלאכי – כנראה קצר

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

שריפה פרצה במפעל למעגלים מודפסים של חברת „תדיראן" בקריית מלאכי, כנראה כתוצאה מקצר חשמלי.

בשריפה הבחין שומר המפעל. מנגנוני האזעקה נגד אש לא פעלו. הנזק נערך במיליוני שקלים. בגלל השריפה תהיה הפסקה במהלך הייצור של המפעל שנחנך לפני שנתיים ושוכן בקרבת צומת „אדים" (קסטינה). השריפה לא פגעה במבנה הייצור של המפעל.

סטפר־משנה ישראל לאחו, מפקד שרותי הכבאות באיזור אשקלון, מסר כי בשעה 4.40 בבוקר התקבלה הודעה בתחנת כבאי האש בקריית מלאכי על השריפה. למקום יצאו שתי כבאיות מהקריה ואשקלון ומנוף גבהים הידראולי. השריפה התפשטה בשתי הקומות הראשונות של המפעל כשמערכת החשמל שמתוכה כנראה פרצה האש, נשרפה גם היא. הכבאים, מצוידים במסיכות, הצליחו להשתלט על האש תוך התגברות על האדים הרעילים שעלו ממיכלי החומצה בקומת הקרקע, שנמצאו אף הם מן האש.

40 פועלים מהשטחים באו ליום עיון בבית ברל וסיירו בקיבוץ רמת הכובש

מאת [illegible], סופרת „דבר" בשרון

יום עיון לפועלים ערבים מהשטחים [illegible] נערך בשבוע שעבר במכון להוראה ערבית של המדרשה בבית ברל.

ביום העיון השתתפו כארבעים פועלים ערבים תושבי רמאללה ובית לחם.

זה יום העיון הראשון שנערך לפועלים מהשטחים מאז [illegible] בשטחים לפני כשישה חודשים.

[illegible]

התקף־לב לאחר ויכוח עם לקוחות בחנות הוכר כתאונת עבודה

(ע).– בעל חנות רהיטים, שטען כי לקה בהתקף־לב לאחר ויכוח חריף עם לקוחות, הוכר על־ידי בית הדין האזורי לעבודה בתל־אביב כנפגע בתאונת עבודה הזכאי לקבל דמי־פגיעה מהמוסד לביטוח לאומי.

התובע נחום גרינשטיין (57) מבתיים טען בתביעתו, כי כאשר עבר בחנותו נכנסו שני זוגות לקוחות ושאלו אותו לגבי מחיר מערכת רהיטים. כששמעו את המחיר שנקב התובע, החלו להתווכח עימו, תוך ניבול־פה, וכינו אותו „גנב".

התובע, נאמר בכתב התביעה, אמר ללקוחות: „כאן לא שוק, אלא חנות". בתגובה לכך, הותקף על־ידי שני הגברים, שאחד מהם תפסו בחולצתו, תוך שהוא מאיים לזרוק אותו מהגלריה למטה. בשלב זה יצאו הנשים את החנות ונותרו רק הגברים והתובע.

בעל החנות נבהל ואמר כי הוא רוצה להתקשר למשטרה. אך כאשר רצה לעשות כן, ניסה אחד הגברים לחטוף ממנו את השפופרת. תוך־כדי מאבק דחף התובע המפילו, ואז הסתלקו שני הגברים והותירו את התובע המום. לטענתו, החל לחוש ברע ובלחצים בחזה, בכאבי־ראש וסחרחורות. שותפו שהגיע לחנות מצא אותו יושב על הכסא כשהוא חש ברע.

האירוע וכאביו לא חדלו, הלך התובע לביתו שעתיים לאחר האירוע, ובלילה התחזקו כאביו. הוא הקיא, איבד את הכרתו ונלקח לבית החולים וולפסון, שם נקבע כי לקה באוטם שריר הלב.

לטענתו, כתוצאה מן האוטם בו לקה, לא היה מסוגל לכל עבודה במשך תקופה ארוכה.

התובע הגיש בקשה למוסד לביטוח לאומי, אולם תביעתו נדחתה. לכן הגיש תביעה זו.

המוסד לביטוח לאומי טען בכתב הגנה, כי אין קשר סיבתי בין אוטם שריר הלב לבין עבודתו של התובע, ולא הוכח שהאירוע בעבודה היה חריג.

השופט עמירם רבינוביץ' קבע, שמתיאור העובדות המוסכמות ניתן להתרשם כי האירוע היה על עוצמה שהתגירה את התובע המום, ותיאור זה מצביע על אירוע חריג כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי. לכן קבע, כי האוטם בו לקה התובע הוא תאונת עבודה.

עם סרון באום והמשפחה
אבל
בית שדות־ים
על מותו של חברנו
בני באום
על מועד הלוויה להתקשר 06־364111.
בית שדות־ים

ערב אזכרה לציון יום השנה העשירי לפטירתו של
אדיס דה־פיליפ ז"ל
עליה לקברה בבית העלמין בקרית שאול ביום רביעי, י"ד בתמוז תשמ"ח (29 ביוני 1988), בשעה 10 בבוקר
נפגשים בשער בית העלמין
אוטובוס ייצא מרחוב אלנבי פינת הירקון בשעה 9.20 בבוקר בדיוק
• • •
ערב זכרון ומטכס חלוקת פרסים מטעם
„קרן אדיס דה־פיליפ"
יתקיים בו ביום בשעה 6.30 בערב בבית ציוני אמריקה, באודיטוריום ע"ש מרציאנו רחוב דניאל פריש מס' 1, תל־אביב
• • •
דברי פתיחה: ע"ד נפתלי ברהודה, יו"ר הנהלת „קרן אדיס דה־פיליפ"
חלוקת פרסים • תכנית אמנותית

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
עקב הנהגת שעון קיץ תחילת הקונצרטים במוצאי שבת והביט תהיה בשעה 9 בערב
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
סדרה א': יום ה' 7.7.88
זובין מהטה
מנצח
זמרי אופרה
סולנים
התכנית:
שנברג – „פליאס ומליסנדה"
ביזה – קטעים מתוך האופרה „כרמן"
ירושלים, בנייני האומה, 9 בערב
קונצרט למנויים מס' 10
מוצ"ש 9.7.88
זובין מהטה
מנצח
זמרי אופרה
סולנים
התכנית כמו בחיפה סדרה א'
נמשך חידוש כרטיסי המנויים לעונת הקונצרטים 1988/89

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז
דור ההמשך
לחברי מזכירות דור ההמשך
אשר נבחרו לרשימה לכנסת
אלישיב יצחק
גולדמן מיכה
דיין אלי
טאריף סאלח
כהן רענן
מיטב הברכות והאיחולים
וברכת הדרך לשליחותכם הלאומית
משה כהן, יו"ר
וחברי מזכירות דור ההמשך

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית והאגף הרפואי עורכים:
קו פתוח לבריאות הציבור
בנושא:
התמודדות עם בעיות נפשיות אצל הקשיש
הקשיש במשפחה
בעיות הקשיש בחברה ועוד.
צוות מומחים ישיב טלפונית
03 - 433500
לפניות הציבור במבצע מיוחד שיערך, ביום שלישי, 28.6.88, בין השעות 16.00-19.00
ד"ר באורי סיגל - בית רבקה פ"ת
ד"ר סימונה טאור - בי"ח קפלן
ד"ר חוה סרוקה - בי"ח בילינסון
ד"ר מרים רמות - בריאות הנפש רמת־חן
בשידור ישיר בתכנית "אצבע על הדופק" ביום ב' בשעה 18:05 רשת ב' - קול ישראל
קופת חולים הכללית
בריאות היא ענין רציני

במלאות שלושים לפטירתו של
אליעזר טריפולסקי
ז"ל
תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי 28.6.88
בשעה 5.00 אחה"צ בקיבוץ אפק.
אוטובוס ייצא בשעה 4.00 אחה"צ ממועדון הפנסיונרים „שפרינצק" ברחובות
המשפחה

קופת־חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
ההנהלה המרכזית
ניתנת באה הודעה כי בתאריך 31.7.88 יבוערו תיקי חולים ויולדות שאושפזו בבית חולים מאיר ובבית יולדות כפר־סבא עד 31.12.67, תיקי חולים ממרפאות חוץ שטופלו בבית חולים מאיר ובבית יולדות כפר־סבא עד 31.12.80 וכן תיקי חדר מיון של חולים שטופלו עד 31.12.80 בבית חולים מאיר בכפר סבא.
כל מי שיש לו ענין בתיק ו/או תצלום מן האמורים לעיל יפנה בכתב אל הנהלת בית מאיר, רח' טשרניחובסקי 45 כפר סבא 44281 עד לתאריך 15.7.88.
לאחר מכן לא תתקבלנה בקשות ו/או טענות לענין זה.

יד טבנקין
מכון ישראל גלילי לחקר כח המגן
דאר רמת אפעל טל. 712786 מיקוד 52960
יום עיון
„ישראל, הפלשתינאים והדרך לשלום"
יתקיים ביד טבנקין – אפעל (בבית־חומה) ביום רביעי 29 ביוני 1988 – בשעות 09.30־16.30
ביום העיון ירצו: פרופ' מנחם מילסון, אחיה יצחקי, דן שיפטן. כמו כן יתקיימו חוגים.
בשעה 14.30 יתקיים סימפוזיון בהשתתפות פרופ' מנחם מילסון, אחיה יצחקי, דן שיפטן, שר הקליטה יעקב צור.
הציבור מוזמן

קבלת מודעות 24 שעות ב דחוף
מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי המודעות ל' הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה ב' דחוף דיזנגוף רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 246363 239952

בצער רב הננו מודיעים על פטירת חברתנו
רבקה ברלנד
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, י"א תמוז תשמ"ח 26.6.88 בשעה 15.00 בבית העלמין ביגור.
המשפחה
ובית יגור

הננו מודיעים בצער על פטירתו של האב היקר
אברהם פרנקל
הלוויה תתקיים ביום שני י"ב תמוז תשמ"ח 27.6.88 בשעה 15.00 בבית העלמין בחולון.
פרנקל ישראל
דרורי מרים
פרנקל דב
והמשפחות
ובית נחשון

במודעת האבל על פטירתו של **ניסן וינגר** ז"ל
נשמט שמה של רעייתו **בתיה וינגר** תבדל"א
מבין שמות המתאבלים

דבר של היום הוא דבר חדש

דבר היום

רבין בא לרייגן

כאשר פרצה ה„אינתיפאדה" בדצמבר אשתקד, שהה שר הבטחון יצחק רבין בארצות־הברית. יש סבורים כי טעה בשיקול דעתו בהמשיכו במסעו האמריקאי אז. אך יש להניח כי בהחלטה ההיא, כמו גם בחידוש שיחותיו עם אישים מן השטחים ובשחרור עשרות עצורים לקראת ביקורו הנוכחי בוואשינגטון, פעלה במערכת שיקוליו של רבין נוסף לתשומות הבטחוניות והמדיניות, גם שאלת השתקפותן של ההחלטות בארצות־הברית. לשאלה זו היה כנראה משקל רב, הן בשיקול אם לקצר את הביקור ההוא והן בשיקול אם להגיע לביקור הנוכחי בלא נסיון להידברות מחודשת עם תושבי השטחים.

בניגוד למשאלות־הלב המתופשות להערכות־מצב, האינתיפאדה לא דעכה, אלא רק סיגלה עצמה מדי פעם למציאות חדשה. בכל זאת יש הצדקה מסוימת לנסיונות להשתמש בנוסחה ידועה מתקופת מלחמת וייטנאם, להודיע שהאינתיפאדה דעכה ולחזור לאמריקה. אם יגיעו רבין ושותפים בכירים אחרים בתהליך קבלת־ההחלטות, למיידי האבנים בגאזה־יונס ובבאלאטה, לקבוע מתי יוכלו מנהיגי ישראל להניח סוף־סוף אל מעבר לים, ייאלצו השרים לדחות את מסעותיהם עוד חודשים רבים. על הפרק הבטחוני עם אמריקה עומדים במה וכמה עניינים שניתן לנמק בהם רצון למעורבות אישית של שר־הבטחון, הגם שצמרת משרדו ובראשה המנכ"ל המיומן דוד עברי יצאה לשיחות תקופתיות בוואשינגטון. זו עת נוחה לפנייה אישית אחרונה לנשיא רייגן, לשר־ההגנה קארלוצ'י ולעמיתיהם במימשל היוצא, כמו גם הזדמנות טובה לביצור הקשר עם המועמדים לנשיאות ועם עוזריהם בתחומי החוץ והבטחון.

עם צאתו למסע המדיני בארה"ב, חייב רבין תודה לאריאל שרון. בזכות מי שהורח מכהונת שר־הבטחון במלחמת לבנון, יצא רבין לפגישותיו בוואשינגטון בלוויית תמיכה פומבית של ראש־הממשלה. בכך לא אמורה להיות רבותא, אבל יצחק שמיר הוא מנהיג המפלגה המתמודדת עם מפלגתו של רבין בבחירות הקרובות. שרון הוא יריב חיצוני לרבין ופנימי לשמיר. תביעת שרון משמיר להדיח את רבין (לא רק שטות פוליטית, אלא גם קריאה להפרה של הסכם ממשלת עבודה־ליכוד, הקובע הן את התורנות בראשות הממשלה והן את התמדת רבין בתפקידו) עשתה את רבין למייצג המוסכם ביותר של מדיניות הממשלה, הנקרעת בדרך כלל בין עמדת שמיר לבין זו של ממלא־מקומו שמעון פרס. חמוש במעמד ייחודי זה, ברצון כן לפתרון מדיני ובזכרונות הגעתו לוואשינגטון כשגריר ישראל בתקופת־ביניים מימשלית קודמת, בין ג'ונסון לניקסון, מסוגל רבין לתרום בשיחות עם רייגן, עם עוזריו ועם הטוענים לכתרו לקידום תהליך חיוני של שלום ושל בטחון.

הצד השני של הפיסגה מערכת אדירה של אמצעי בטחון אפפה את ועידת הפיסגה הכלכלית שנערכה בטורונטו, קנדה. בצילום: יחידה מיוחדת של שירותי הבטחון הקנדיים בעת אימון במהלך הוועידה. (צילום רדיו: אי. פי.)

יהודי ברה"מ / יקיר צור

המהפכה המשפטית

בברה"מ של היום הכל מותר, פרט למה שאסור. פרופ' ארווין קוטלר מנתח את השינויים המתחוללים עתה תחת הנהגת גורבאצ'וב במערכת המשפטית. וזו מהפכה של ממש

„המהפכה המשפטית היא העומדת בבסיסו של הגלאסנוסט והפרסטרויקה והיום אתה עד למהפכה ממשית, שלא נראתה כמותה מאז 1917" – הצהרה זו השמיע, לפני ימים מספר, שר המשפטים הסובייטי, בוריס קרוטסוב, באזני פרופסור ארווין קוטלר, מומחה עולמי למשפט בין־לאומי מאוניברסיטאות מק־גייל במונטריאול והווארד בבוסטון. פרופסור קוטלר, לוחם ותיק למען זכויות האדם, שייצג בעבר את אסיר ציון לשעבר, אנטולי שצ'רנסקי ועדיין מייצג את לוחם החירות הדרום־אפריקאי, נלסון מנדלה, שב ממוסקווה לפני כשלושה ימים. בביקור פרטי בן עשרה ימים שקיים שם נפגש עם ראשי צמרת משרד החוץ ומשרד המשפטים הסובייטי ועם כ־800 מסורבי עליה. שלשום, בפגישה עם עתונאים במשרד הקונגרס היהודי העולמי בירושלים, תיאר קוטלר את המהפכה המשפטית המתחוללת בברה"מ.

העקרונות המנחים את המהפכה המשפטית הם, לדבריו:

● הכל מותר, אלא אם כן נקבע שהדבר אסור. עקרון זה שונה מיסודו מן החקיקה הסובייטית הקודמת, שבה נקבע שהכל אסור, אלא אם כן נאמר שהדבר מותר.

● זכויות האזרח, הבטחון הבין־לאומי והשלום שווים זה בזה.

● מעשים מסויימים, שבעבר הוגדרו כמעשים פליליים, יצאו מכלל הגדרה זו.

● גישה הומאנית לענישה: ביטול העונש של הגליה פנימית וביטול עונש המוות בעוון פשעים כלכליים על נאשמים מתחת לגיל 18, ועל נשים וגברים מעל גיל 60.

הגישה החדשה בברה"מ בכל הקשור לאדמיניסטרציה של המשפט היא, לדברי פרופסור קוטלר, הומאנית יותר ושמה דגש בזכויות האדם. אנשי משרד המשפטים הסובייטי הביעו באזני פרופסור קוטלר נכונות לשלב עקרונות יסוד משפטיים מערביים במשפט הסובייטי.

האחראים לנושא ההגירה הציגו לפניו את טיוטת חוקי ההגירה החדשים, האמורים להכנס לתוקפם בדצמבר 1988. העקרונות המנחים של חוקי הגירה אלה הם:

● הזכות להגר היא זכות בסיסית של האדם.

● זכות זו אינה מוחלטת: חלות עליה הגבלות המקובלות במשפט הבין־לאומי.

התנאים העיקריים להגירה: א. איחוד משפחות – בנושא זה יש חילוקי־דעות בין המכון למדינה וחוק, שאנשיו הממליצו לבטל כליל את הצורך בהזמנה מצד קרוב משפחה בחו"ל, לבין ראשי משרד החוץ, המבקשים להשאיר סעיף זה. טענתם: מדינה סוציאליסטית צריכה לדאוג לאזרחיה גם לאחר שהם מהגרים ממנה ועל־כן עליהם לוודא שלכל אזרח סובייטי המהגר מברה"מ יהיה מי שידאג בארץ אליה הוא נוסע. אם מדובר בהזמנה מישראל, אנשי משרד החוץ הסובייטי מוכנים שהיא תהיה מקרוב משפחה כלשהו, לאו דווקא מדרגה ראשונה. הזמנה מכל מדינה אחרת צריכה לבוא מקרוב משפחה מדרגה ראשונה.

בשיחה שקיים פרופסור קוטלר עם גנדי רשיטוב, איש משרד־החוץ, המשמש כאיש הקשר בענייני זכויות האדם ומסורבי העליה בברה"מ, אמר לו רשיטוב שישראל זוכה ליחס מיוחד, כיוון ש„היא חלק מהמשפחה". האם הכוונה היא רק לאיחוד משפחות או גם להרפטריאציה, שאל פרופסור קוטלר, ורשיטוב השיב: „כן, כולנו משפחה אחת". הוא הזכיר בהמשך את מעורבותה של ברה"מ בהחלטה על הקמת מדינת ישראל ואת אחריותה לקיומה של המדינה.

שלא כמשרד החוץ, מתנגדים משרד הפנים ומשרד ההגירה (אוביר) לאבחנה בין המדינות השונות, אם כי הבהירו לפרופסור קוטלר, כי היציאה לישראל תהיה הרבה פחות בעייתית מאשר למדינות אחרות.

בשאלת הגבלת הסודיות, עמדת משרד החוץ היא, שבכל חוזה עבודה יש להגדיר את זמן הסודיות הנדרש, לאחר סיום העבודה. אנשי המכון למדינה וחוק מסכימים עם עמדה זו ומוסיפים תנאי: בכל מקרה, זמן המאקסימום אסור לו שיהיה יותר מחמש שנים. משרד הפנים ואוביר, לעומת זאת, הדורשים להשאיר את המצב הקיים על כנו, כיוון שעבודה סודית, לטענתם, קשורה בדרך כלל עם כמה ארגונים וגופים, וכל אחד מהם צריך להסכים שתקופת הסודיות אכן הסתיימה.

פרופסור קוטלר מסר לראשי הקרמלין רשימה של 380 סירובניקים. על אף ההרגשה שאמנם מתחוללת בברה"מ מהפכה אמיתית, אומר קוטלר, עדיין יש שם מידה רבה של העמדת פנים, כמו במקרה של מסורבי העליה, משפחת זירמן, שנפגשו עם הנשיא רייגן ולאחר פגישה זו דומה היה שהאישור ליציאתם הוא שאלה של ימים. לפתע הגיעה אליהם הודעת סירוב סופית, ללא זכות ערעור, עד שנת 1992.

משיחותיו במוסקווה התרשם פרופסור קוטלר, כי יציאת היהודים תימשך בקצב הנוכחי כל עוד השלטונות הסובייטיים מתכוונים לאפשר לרוב מסורבי העליה לצאת, כדי שאפשר יהיה להגדיר את הבעיה כבעיה של מתי מעט יוצאי־דופן, ולא כבעיה כללית של יהודי ברה"מ.

בחירות בר"צ / עליזה ולך

הפעם כמו גדולה

בר"ץ עצמה תלוי אם תשביח את איכותה של הקואליציה הבאה או לא. הפעם יש לאמר למפלגה זו את רץ או שאת הולכת לאיבוד

זו תהיה מערכת הבחירות הראשונה שבה תתחרה ר"צ על קולו של הבוחר כמפלגה גדולה. קטנה, אבל גדולה. לא עוד עם מנטליות של הח"כית הבודדת, שכדי לצאת ידי חובה נדבק אליה שובל של נספחים, תפור בתפרים רופפים כל כך עד כי ניתק. זו פעם ראשונה ניצבת שולמית אלוני על קו הזינוק מוקפת בנבחרת, העשויה להגיע לקו הסיום מתוגברת. את קריאות העידוד מבטיחים לה היציעים. את השרירים ואורך־הנשימה היא צריכה לספק בעצמה.

עם שני ח"כים, בנים אמיתיים לר"צ, הגיעה אלוני לכנסת ה־11. אחד התחלף ב„אחיו" במהלך הקדנציה, ואליו נוספו שני בנים חורגים. כיום לא נבדיל בין ותיקים לחדשים־מקרוב־באו. עור אחד להם, טביעות־אצבעותיהם זהות. החמישיה פותחת לעילא ולעילא. הסקרים המחמיאים לר"צ מרחיבים את הפתח לכניסת נוספים. זה טוב, וזה רע. זה טוב, מפני שאין תמריץ טוב יותר למפלגה בינונית, המחזרת אחרי הבוחר, מאשר תחזית אופטימית, הבטחה ססיבייה להתגשם ריאליים. זה רע, מפני שהיא עלולה להסתאב. להסתאב, כאשר מדובר בר"צ, פירושו לרדת ברמה, להקל ראש, לאמץ אמות־מידה פופוליסטיות.

סיסמה פופוליסטית ושקרית כשמדובר בר"צ היא „יש צורך ברענון". את מי יש צורך לרענן? את דדי צוקר, המכהן בכנסת רק כשנתיים? את הבכם יוסי שריד? את רן כהן, חד הנית ביותר מחוית אותו? לרענן אפשר רק את שולמית אלוני, הוותיקה, שהכנסת הנוכחית היא הרביעית לה במסגרת ר"צ. אלוני היא שם נרדף לר"צ ועדיין הרכב ומקור־הכוח לכל הנערים שבחבורה. לרענן את ר"צ אפשר רק בתוספת אישים ברשימתה, שלא יפלו ברמתם מאלה שכבר מאיישים את מושביה בכנסת. וכאלה יש רבים בתנועה, ובמועצתה תלוי הדבר.

הסקרים צופים לר"צ גידול משמעותי. פוטנציאל הקולות שלה, להערכת אלוני, הוא 150,000 קולות. „פלח שוק" זה נתון לה רק אם תשמור על צביונה, על דמותה ועל ייחודה. ייחודה, מלבד האידיאולוגי, באיכות נציגיה. לא חברי־כנסת שדובר הסיעה מנסח את השאילתות שלהם; לא ח"כים פאסיביים, שכל קיומם באצבע להצבעות; לא פרלמנטארים המתגאים בהצעות־חוק טפלות בנושאים שוליים, כי אם לוחמים של ממש, טורדניים, ערניים ותוססים. מנהיגים אחד אחד. לגופים הבוחרים של המפלגות יש תבונה קולקטיבית, קו היגיון המאזן חריגים ומתקן עיוותים.

במועצה הארצית של ר"צ, המתכנסת היום לבחור את רשימתה לכנסת, הבדים ראשוני ר"צ יחד עם אנשים שהצטרפו אליה במהלך השנים. אם הפנימו האחרונים את ערכי הראשונים, תבחר היום המועצה חמישיה חדשה, שאחרי טירונותה בכנסת תשווה להמישייה הפותחת. הפוטנציאל האנושי קיים.

הוא קיים בקרב יוצאי של"י, שהתמזגה עם ר"צ לפני הבחירות האחרונות. הוא קיים בין המועמדים הערביים. הוא מצוי בין הנשים. כלוחמת אמיתית לזכויות האזרח נאבקת שולמית אלוני ותנועתה על שוויון זכויות לערבים וליהודים, אך גם לשוויון זכויות בין נשים לגברים. לכן היא מעוניינת בייצוג למגזר הערבי ברשימתה, ולא פחות מכך היא מעוניינת להגדיל את הייצוג הנשי. אלוני ודאי תרגיש עצמה שווה בין שוות אם יתגברו אותה, למשל, פרופסור רחל אלתרמן ופרופסור נעמי חזן. שתיהן בנות 42, בעלות מעמד אקדמי מיוחד: הראשונה מומחית בתחום תכנון ערים ואיכות הסביבה, ממייסדות ר"צ ומחלוצות התנועה הפמיניסטית בישראל, השניה מומחית ליחסים בין־לאומיים ולעולם השלישי.

אם תרכיב מפלגת העבודה את הממשלה הבאה, ר"צ תהיה שותפה בקואליציה. שותפה בכירה, יש לדעת, אינה מדד כמותי, ריק מתוכן. בר"ץ עצמה תלוי אם תשביח את האיכויות של הקואליציה הבאה, ועל אחת כמה וכמה את אלה של האופוזיציה. ניצחון של הימין בישראל יחייב אופוזיציה לוחמת, כלב־שמירה ולא נבחנים חולגאריים או חיות־בית מוכות־הלם. פלח השוק, כהגדרת מקצועני השיווק, של ר"צ טיפח ציפיות גבוהות ממנה, ואל לה לאכזבו. מהנקודה שבה היא ניצבת כיום מצווה על ר"צ לגדול מתוך מתכונתה ולא לאבד צורה. הפעם יש לומר לר"צ: את רצ או שאת הולכת לאיבוד.

אמריקה הלאטינית / „אקונומיסט", ל„דבר"

סתיו של דמוקרט

כשלונם הכלכלי של המשטרים הדמוקרטיים באמריקה הלאטינית מערער את יציבותם. הגרילים מתחילים להתעורר. אם תתפשט האכזבה, תתפשט גם התמיכה בלוחמי הגרילה. איך עוצרים את הסחרור?

שעתה הדמוקרטית של אמריקה הלאטינית נתונה בסכנה. גל של רפורמה, מאז 1979, העביר מן השלטון גנרלים בתשע מדינות לאטיניות, לרבות ארגנטינה וברזיל. הממשלות האזרחיות שבאו במקומם הבטיחו להביא לצמיחה כלכלית ולחלוקה שוויונית יותר של העושר והשלטון. בטחונן מתערער והולך עכשיו.

הנשיאים הנבחרים של היבשת מושלים מתוך ערי בירה מוקפות רובעי עוני התופחים מרוב פליטים מן האזורים הכפריים מוכי האבטלה. הכנסותיהם הריאליות של הלאטינו־אמריקאים ירדו ב־6 אחוזים מאז 1980, אחרי שלושה עשורים של שלטון לא־דמוקרטי בעיקרו, שבו עלו ההכנסות ב־5 אחוזים בשנה. לאטינים עשירים מציינים כי את אחת הכלכלות המצליחות ביותר ביבשת מנהלת הדיקטטורה הצבאית של גנרל פינושה בצ'ילה. לעניים נאמר כי המרקסיסטים בניקאראגואה הצליחו יותר משכניהם הדמוקרטים לחלק מחדש קרקעות ולתת השכלה לעניים, אבל לא נאמר להם כי הסאנדיניסטים, עם הכלכלה חסרת השוק שלהם, קיצצו את הכנסתו הריאלית של כל אזרח בשביעית.

למעטים מדי מן האנשים הפשוטים באמריקה הלאטינית היה זה נסיון בדמוקרטיה כדי שיראו בה טוב כשלעצמו. אם האכזבה תתפשט, תתפשט גם התמיכה בלוחמי הגרילה, המאיימים על ממשלות נבחרות, מגוואטמלה ועד פרו. בשלב מסויים יחזרו הגנרלים. הם כבר מתחילים להתעורר: לפני הבחירות האחרונות באקוודור היו לחישות כי הזיילים מתחילים לצעוד ובגוואטמלה אכן נעשה נסיון הפיכה. צבא ברזיל עזר לנשיא סארני לזכות בתקופת כהונה ארוכה יותר.

מדוע נמצאות הממשלות הדמוקרטיות של היבשת במצב עלוב כל כך? בגלל מזל־ביש, מבנים כלכליים וחברתיים גרועים וניהול פופוליסטי. מזל־ביש: זמן קצר לאחר שהאזרחים לקחו לידיהם את השלטון מן הצבא, נפלו מחירי מוצרי הצריכה והדבר הקשה על הממשלות החדשות לשלם את החוב החיצוני העצום של אנשי הצבא. מבנים גרועים: שנים של שלטון צבאי שללו מחלקים גדולים של אמריקה הלאטינית מעמד של יזמים משכילים. צעירים שאפתנים נעשו קצינים בצבא הקיים רק כדי להילחם בבני עמו. הם אינם מקימים את שני מיליון בתי־העסק הקטנים החדשים שאמריקה הלאטינית זקוקה להם.

ניהול פופוליסטי: נוסף על החוב הורישו הממשלים הצבאיים ליורשיהם האזרחיים ביורוקרטיות חסרות כשרון ואכולות שוחד. אותם מנהיגים אזרחיים שהיו פופוליסטים יצרו יותר אינפלציה, מכאן יותר פיקוח, מכאן יותר הזדמנויות לשוחד – ומשום מה חשבו שאת ההפסדים שנגרמו בשל כך לכל מדינה יהיה

(המשך בעמוד 8)

מפגרים / חיים ביאור

אל תשליכני לעת פיגור

המעונות למפגרים אינם עומדים, ברובם, ברמה המינימלית הנדרשת על־פי חוק, סובלים ממחסור של 30 אחוז בכוח־אדם ומפיזור גיאוגרפי חלמאי

רק כשהגיעה לגיל חמש, חמש ומשהו, התברר סופית שאתי ל., בת להורים יוצאי אלג'יר במושב שבפרוזדור ירושלים, לוקה בפיגור שכלי. אתי היום בת 14, אך אינה מקבלת טיפול במוסד כלשהו. הוריה סברו כי השהיה במוסד למפגרים רק תנציח את מצבה ואולי אף תרע אותו והתעלמו מעצת הפוכות בעניין זה, שקיבלו מהורים אחרים שגם להם ילד בדרגת פיגור זו או אחרת.

אתי נמנית עם 12,500 מפגרים בשכלם, שאינם זוכים לטיפול מצד השירות למפגר או בכל מסגרת אחרת. כך, על כל פנים, עולה מדו"ח ערכני שהכינה הוועדה לבדיקת הבעיה של הפיגור השכלי בישראל. הוועדה הוקמה ביוזמתה של מזכ"ל איגוד העובדים הסוציאליים, שרה זילברשטיין, בעקבות המצב הקשה שבו שרויים מעונות הפנימיה למפגרים בארץ. השיא היה במשבר שפקד אשתקד את המוסד „רוחמה" בכפר־סבא, בשל התנהגות אלימה של קבוצת עובדים גדולה במוסד כלפי חוסים חסרי ישע.

בוועדה השתתפו 13 עובדים סוציאליים בתפקידים בכירים ובראשם שאול קידר, מנהל השירות הסוציאלי של אקי"ם. בדו"ח שלהם ציינו, שבקהילה המדעית מעריכים את שיעור המפגרים בקרב האוכלוסיה הכללית בתבל באחוז אחד. אומדן זה, קבעו, קרוב למציאות בישראל, על־פי סקרים שנעשו במדגם ישובים, בהם תל־אביב, הרצליה, בת־ים, חולון ועוד. מתברר איפוא, שמתוך אוכלוסיה של 4.5 מיליון תושבים בישראל, 45,000 מוגדרים מפגרים. מחציתם, כלומר 22,500, מוכרים לשירותים המטפלים במפגרים, אך כאמור רק 9,500 מטופלים מעשית בידי שירותים אלה. לא פחות מ־1,100 מפגרים ממתינים לסידור במעון־פנימיה. מספר הממתינים גדול, כי חסרים מקומות מתאימים. ההמתנה עלולה להימשך שנים, ומשפחת המפגר אינה יודעת בוודאות באיזה מעון־פנימייתי הוא ייקלט. לא אחת מסתיימת ההמתנה הממושכת באכזבה רבתי – בגלל סיבות ביורוקרטיות, שיפורטו בהמשך, אין המפגר זוכה להכנס למוסד.

41 המעונות־הפנימייתיים (11 מעונות ממשלתיים, 13 פרטיים, 17 ציבוריים)

(המשך בעמוד 8)

על העוקם מדעני אוניברסיטת פיזה מודדים את המגדל המפורסם. בשנה האחרונה נטה המגדל ב־1.29 מילימטר נוספים. למגדל, שגובהו 55 מטר, נטיה של 4,42 מטרים מקו האנך. צילום רדיו: אי.פי.

קופת־חולים / דנקה הרניש

אין לנו אשראי של שנים

בראיון מיוחד ל„דבר" אומר היו"ר החדש של מועצת המנהלים של קופת־חולים פרופ' צ'ירו סרוודיו: תוך שנתיים־שלוש חייבת ההנהלה להעמיד את המערכת על בסיס איתן, כך שהחולים, הרופאים, ויתר העובדים, כולל אנשי הכספים יהיו מרוצים. אחרת נראה לנגד עינינו הרס של רפואה ציבורית נהדרת

„רוטציה" היא מילת קוד בקופת־חולים הכללית לשינויים פרסונליים מרחיקי לכת, שמתבצעים בעצם הימים האלה בתפקידים מרכזיים. המנכ"ל נחום פסה יביא לדיון ואישור במועצת המנהלים, שמתכנסת היום, את רשימת המועמדים הראשונה. שם אחד מרשימה זו דלף השבוע לעתונות. זהו פרופ' יאיר שפירא, המנהל הנוכחי של המרכז הרפואי „בילינסון". הוא מיועד לתפקיד המנכ"ל הרפואי בהרכב החדש של הנהלת קופת־חולים.

„פסה יביא בפני מועצת המנהלים את הנבחרת שלו", כך הגדיר פרופ' צ'ירו סרוודיו את מה שיתרחש היום. „הרעיון המרכזי הוא, שההנהלה החדשה תהיה מאוד פונקציונלית. מספר קטן של אנשים, המנכ"ל וחמישה סגנים, כל אחד מהם אחראי על מספר תחומים, בהתאם לכישוריו והמשקל הסגולי של האיש". פרופ' סרוודיו ממהר להבהיר: „אני לא רוצה שתהיה אי־הבנה, שפה הולכים לתת ציונים לאיש זה או אחר מבין המתחלפים. כוונת השינויים היא לתת אפשרות לאנשים נוספים לתרום מכישרונם ונסיונם, להביא לריענון, לתת לאנשים טובים להתמודד עם אתגרים חדשים. המשימה המרכזית של ההנהלה החדשה היא להגיע ליותר יעילות ופונקציונליות, לעומת המבנה הקודם, של אדם אחד, האחראי ישירות על הרבה מאוד אנשים".

סנונית ראשונה, שבישרה על בואו של הזמן החדש, היתה הרכבת מועצת המנהלים, הדירקטוריון של קופת־חולים, בוועידתה כלפני חודש. אמנם גם בהרכב החדש ישנם נבחרים, שאפשר להגדירם כמינויים פוליטיים, אבל לצידם מינויים לעניין. נבחרו מספר פרופסורים על בסיס הידע והנסיון שהם מייצגים, פרופ' ארמנד אברהמוביץ ופרופ' אפרים צדקא מאוניברסיטת תל אביב, פרופ' נתן טריינין ממכון וייצמן, אנשי ציבור, וביניהם ח"כ חייקה גרוסמן וח"כ אפרים שלום. פרופ' סרוודיו מקווה, כי טובת העניין תהיה לנגד עיניהם של חברי מועצת המנהלים, גם אם נבחרו „מטעם" מישהו, „ושכולם יהיו שליחים של מפלגת קופת־חולים".

הזמן דוחק. המנכ"ל פסה וצוות עוזריו שקועים בבדיקה מזורזת של כל התחומים. פרופ' סרוודיו אומר, כי המגמה היא לכבד את התוכניות וההתחייבויות הקודמות, אולם ההכרה שאין מנוס ממנו הוא בהיערכות חדשה, המוכתבת על־ידי אילוצים כלכליים.

עם זאת לצוות המוביל ברור, כי רוב המבוטחים פוגשים את שירותי קופת־חולים במרפאה ולאו דווקא בבתי־החולים. „בית־חולים הוא מרכיב אחד בשירותי קופת־חולים. מרכיב אחר לא פחות חשוב הוא המרפאה והשירותים בקהילה, ואם יש אי־שביעות רצון – יש מקום לשיפורים. מועצת המנהלים יחד עם הנהלת המוסד שוקדת על תוכנית של בדיקה מחודשת של כלל המדיניות שלנו", אומר פרופ' סרוודיו. בתהליך של בדיקה: שירותי רופא משפחה עצמאי, רופא עצמאי מקצועי, כלל הבעיות של רפואה מקצועית בקהילה, לעומת שירותי רפואה מקצועית במרפאות החוץ של בתי־החולים.

פרופ' צ'ירו סרוודיו

על אף דעתה השלילית על הקמת ועדת חקירה למערכת הבריאות, תשתף קופת־חולים פעולה עם הוועדה. „תקוותי, שהוועדה תגיע למסקנות הוגנות ואובייקטיביות, ובמהירות, ושלממשלה לא תהיה אמתלה נוספת לברוח מהתמודדות עם הנושא". פרופ' סרוודיו מסביר: „דעתי היתה, כי הוועדה מיותרת. הקושי הוא לא בהכנת דו"ח אלא ביישומו".

על הרכב הוועדה אומר פרופ' סרוודיו: „אישית סברתי, שוועדה כזאת צריכה להיות מורכבת מאנשים אובייקטיביים ולא מעורבים ישירות בנושא. לוועדה התמנו שני מנהלי בתי־חולים שאינם של קופת־חולים. לעומת זאת לא התמנה אף מומחה מתוך קופת־חולים, לא מתחום האשפוז ולא מתחום הרפואה הקהילתית. לדעתי זו טעות, וייתכן שלטעות זאת תהיה השפעה על תפקוד הוועדה. העובדה היא, שאנחנו נושאים באחריות לרוב שירותי הרפואה בארץ ולרוב המבוטחים בארץ. 83 אחוזים מכלל האוכלוסיה הם חברי קופת־חולים, 1,300 מרפאות קהילתיות של הקופה פועלות בכל רחבי הארץ. יש לנו 14 בתי־חולים. אי־אפשר להתעלם מזה".

לדעתו של פרופ' סרוודיו, אי־אפשר גם לתת לממשלה להתנער מאחריותה לשירותי הבריאות הציבוריים. דעתו בעניין זה נחרצת: „מבחינה ציבורית אין זכות קיום לממשלה שמתנערת מאחריותה לבריאות הציבור". הוא מוכן לקבל, שהממשלה תחליט לגבות יותר מסים בשביל מימון שירותי הבריאות. אבל להחליט שנושא הבריאות אינו מעסקה ולא מעניינה? „אני לא מאמין שבמדינה מתוקנת דבר כזה יכול להתקבל. הציבור לא מבין עדיין את המצב. לא קם, לא מתגונן ולא מוחה בצורה דמוקרטית. נושאי החוץ והבטחון הם המרכזיים, אבל מה שקורה באיכות החיים שלנו, זה גם החינוך והבריאות".

הויכוח עם האוצר איננו רק במישור העקרוני אלא גם במישור המעשי, טוען פרופ' סרוודיו. מאז ועדת גדיש, שהביאה את התוכנית להבראת קופת־חולים, מתנהל משק הכספים בצורה מסודרת. יש רואה חשבון, שמקיים מעקב צמוד ומוסר דו"חות כל שלושה חודשים. „קופת־חולים חרגה מהמסגרת המוכתבת לה, כאשר חתמה על הסכם לקיצור תורים לניתוחים", מודה פרופ' סרוודיו, אולם הסכם זה אינו מיושם.

„הממשלה אינה יכולה לדרוש מאזרח לשלם ביטוח משלים כדי שיקבל את השירות הבסיסי", טוען פרופ' סרוודיו. לדבריו, קודם שמפעילים ביטוח משלים צריך להחזיר את העבודה בבתי־החולים למצב תקין ולקבוע „סל בריאות", שיגדיר מה הם הטיפולים שמקבל האזרח במסגרת הביטוח הרגיל ומה הזמן הסביר להמתנה לטיפול. „רק לאחר שנבנה את הקומה הראשונה, נוכל לבנות את הקומה השניה". לשם כך מתבקש האוצר להוסיף לקופת־חולים בשנת התקציב הנוכחי סכום כ־170 מיליון שקל, ובסכום זה כלולים גם 50 מיליון שקל לתיקון העיוות במס מקביל. על פי העקרונות המקובלים היום בחלוקת מס מקביל נופלת קופת־חולים הכללית לעומת קופות־חולים האחרות, המבטחות על פי רוב משפחות צעירות ובריאות המתגוררות בגוש דן.

„צריך להחזיר את בתי־החולים למצב של תפקוד נורמלי. רק אז נוכל לומר לאזרחים תשלמו אקסטרה ובתמורה ניתן להם שירותים נוספים, מעבר לשירותים הבסיסיים", מסביר פרופ' סרוודיו. האוצר לא רוצה להכיר בצורך של שלב א', שמחייב אותו במימון. האוצר רוצה לדלג ישר לשלב ב' ולהעביר מיד את התשלום על האזרח, ועל־ידי כך להשתחרר מאחריות על בריאות הציבור. הצעת צוות מנהלי בתי־החולים, המקובלת על קופת־חולים, ומבוססת על מימון ממשלתי במשך שנה, פותחת אפשרות הפעלה המבצע לקיצור תורים לניתוחים תוך זמן קצר ולענות מיידית לבעיית 50,000 חולים, הממתינים זה זמן רב לניתוחים. תוכניתה של החברה הפרטית לפתור את בעיית התורים על־ידי כיסוי רפואי משלים, תוכנית הקרויה כר"ם, בנוסף על פגמיה הרבים, גם אינה ניתנת להפעלה מיידית. להערכתו של פרופ' סרוודיו תידרש לפחות שנה למכירת פוליסות, גביית כספים, הקמת מנגנון נפרד, כל זאת כהכנה הכרחית להפעלת התוכנית כר"ם.

קופת־חולים נמצאת היום על פרשת דרכים. היא נאבקת בחוץ ועוברת מהפכה מבפנים. הזמן דוחק. „אין לנו אשראי של שנים. אנחנו חייבים, תוך שלושה חודשים, לא יותר, לגבש תוכנית אופרטיבית של ארגון מחדש של השירותים שלנו ולהתחיל ביישומה. לא עומד לרשותנו זמן של 20 שנה. תוך שנתיים־שלוש חייבים להעמיד את המערכת על בסיס איתן, כך שהחולים, הרופאים ויתר העובדים, כולל אנשי הכספים, יהיו מרוצים. אחרת נראה לנגד עינינו הרס של מערכת ציבורית נהדרת.

هكذا من الأصل

صكزا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

הגיעה השעה להפיק לקחים

ב„יומן השבוע" של „מבט לחדשות" בטלוויזיה הישראלית, בליל שבת (17.6.88), במסגרת הכתבה על „חמישים שנה לחניתה" – הובאו גם צילומים מתקופת המאורעות (1936–39), כאשר הצבא הבריטי נאלץ או להשליט סדר בכפרים הערבים בארץ שהיו נתונים אז להתפרעויותיהן של כנופיות־הטרור. באחד הצילומים האלה נראתה סוללת־תותחים בריטית כשהיא מפגיזה כפר ערבי פורע.

למראה צילום זה נזכרתי באותה תקופה, כשא"י היתה תחת שלטון מנדטורי אנגלי, ועל אף כל הטענות שהושמעו אז על־ידי ראשי הציבור היהודי נגד הבריטים, שהיו פרו־ערבים במדיניותם, לא נרתעו לנהוג, במהלך המהומות שגברו, להפעיל „יד חזקה" נגד הטרור הערבי. ואכן, באותה תקופה קמו הפו"שים, פלוגות־הלילה של ויינגייט, ועוד כמה יחידות של ה„הגנה", שתפקידן היה, בלי כפפות־משי, להחזיר את הסדר לאיתנו. ואמנם, המהומות פסקו.

ואני שואל: כיום, כשא"י נתונה תחת שלטון יהודי, משונה לראות צבא ישראלי עומד חסר־אונים מול מתפרעים ערבים, סופג בקבוקי־תבערה, לבנים והשפלות לאין־סוף, כשידיו כבולות בגלל מדיניות מגומגמת ומעורפלת של מערכת הביטחון הישראלית: האם עמידה כזאת יכולה להקנות לאזרחים תחושת־ביטחון?

ועלי להודות ולהתוודות: כילד יהודי, שגדל בארץ לפני חמישים שנה, תחת השלטון הבריטי, שהתנכל ליהודים, היתה לי תחושת־ביטחון הרבה יותר חזקה ועמוקה מול הטרור הערבי, מאשר כיום, כאשר צה"ל אמור להגן עלי. לווינגייט לא היו התסביכים והחיסוסים של רבין, בבואו להשתלט על כפר ערבי פורע, ועל אף היותו בריטי – הוא הכיר את המנטליות הערבית פי כמה מאשר המפקדים היהודים הצאיכיים(?), למרות היותם ברובם צברים.

ואולי, בכל זאת, הגיעה השעה, אם זה לא מאוחר מדי, שמערכת הביטחון הישראלית תפיק לקחים ותסיק מסקנות.

אליעזר כהן
רמת השרון

תלמידים – עד מתי נשב ונשתוק?

שמעתם כבר על התקנות החדשות של משרד החינוך בנושא ההעתקות, נוכח עליית אחוזי המעתיקים בשנים האחרונות?

ובכן, אם לא שמעתם – דעו לכם שאם תיתפסו מעתיקים יש סיכוי שתבלו את יומכם בתחנת המשטרה... או מינימום תבאו עם בחינה פסולה.

המורים, גם הם לא ייצאו חס וחלילה מקופחים: מורה שבכיתתו יתרחש המעשה הבלתי־מוסרי והנורא מכל, בתדירות גבוהה מן הרגיל, צפוי להגיע לאותו מקום. אם ייתפס כמשתף־פעולה – הוא יגיע למקום אחר לגמרי... גם חלקם של מנהלי בית־הספר לא קשה. אם מוסד מסויים ייתפס כבית מושב ליותר מדי מעתיקים – המנהל יידרש בדרך כלשהי לתת את הדין.

ובכן, קודם כל נגיד כל הכבוד על שסוף סוף מישהו החליט לתת עדיפות עליונה לפשע הנורא מכל ששמו העתקה. כמובן שהוא הרבה חשוב ממעשים רגילים ופשוטים כמו סמים, גניבות וכדומה – פשעים שייאלצו לחכות עד אחרי הבגרויות...

אבל אם נהיה קצת יותר רציניים נגלה שמשהו פה לא כל כך בסדר: זה נכון מאוד שמשרד החינוך רוצה למנוע העתקות אבל הדרך בה הוא נוקט היא בפירוש לא בסדר! (מעבר לכך גם היעילות שלה מוטלת בספק – האם יקחו מורה למשטרה וידונו אותו באשמה ש„עזר לתלמיד להצליח בבחינה...")

כמה שאלות צריכות להישאל:

● האם אנו צריכים לקבל את העובדה שמתייחסים אלינו כפושעים מועדים?

● האם הדרך לפתור בעיה היא בהפחדה?

● כשניגשים לפתור בעיה, האם לא צריך לבדוק את הגורמים שסייעו לבעיה להיווצר?

● האם אפשר לבודד בעיה כמו העתקה, ולהפרידה מבעיות אחרות של כל המערכת?

● טוהר הבחינות צריך להישמר באיומים או בחינוך?

הדרך של משרד החינוך – לא רק שהיא מוטעית ולא תביא לשום פתרון, אלא היא רק תגביר את הבעיה של הניתוק בין הממסד לתלמידים.

אנו צריכים להסתכל על הבעיה של ההעתקות בבחינות הבגרות, כשיא של בעיה חינוכית שהולכת רחוק אי שם כשהיינו עוד קטנים ביסודי. האם מישהו רוצה לפתור את הבעיה הוא חייב להבין שהוא צריך לחזור אחורה ולבדוק מההתחלה.

ההעתקה אינה הבעיה; המערכת מחנכת אותנו לערך ה„ציון העליון", ובעצם מעודדת אותנו להעתיק; לא אז אפשר למצוא מורה שמספר כיצד הוא העתיק כשהיה קטן או מורה שאומר שמי שלא יודע שפשוט יעתיק מחבר.

המערכת לא השתנתה, האנשים לא השתנו – והמשטרה לא תשנה אותם. אנחנו איננו באים להגן, או לעודד את המעתיקים – העתקה בפירוש אינה הדרך והיא לא תביא לשום תועלת. אבל, באיומים ובמשטרה אי־אפשר לפתור שגיאה חינוכית של המערכת, הנראית כל כך מגוחכת על רקע תשדיר השירות החדש: „שימרו על טוהר הבחינות".

אנו פונים אל נשיא המדינה, ראש הממשלה, מבקר המדינה, ושר החינוך להעלות את הנושא על שולחן הכנסת, ולהקדיש לו את מלוא תשומת הלב.

ועדת מבצעים ארצית
בני ברית נוער לנוער

לאיזה „אינטרס ציבורי" הכוונה?

אשה מחדרה נפגעה בעינה מאבן תוך כדי נסיעתה ברכבת. הפוגע – ערבי מעכו. סגן נתי שודיץ ממשמר הגבול, נפגע קשה בראשו מאבן ונותח – הפגיעה על־ידי ערבי מטול כרם. רומם אלדובי הפך נכה לצמיתות אחרי שערביה מביתא רוצצה גולגלתו באבן. שמעון ברנס מבאר יעקב אושפז בטיפול נמרץ בשיתוק(?) לאחר שערבים הטיחו בזוהו(?) אבן ענקית. זה אירע במבואות ראשון לציון. רמי חבה מאלון מורה נרצח מאבן בגולגולת לפני שנה – הרוצח הערבי לא נמצא. ירדן בצלאלי מפסגת זאב נפגע קשה בראשו מאבן שהושלכה על־ידי ערבים מקלנדיה.

אבל – מרדכי קרמניי מהמושבה מגדל, אשר ירה לעבר פורעים משליכי אבנים ביריחו, ואכן הרג אחד מהם, יושב במעצר לפי דרישת המשטרה(!?) וכותבת השופטת פרוקצ'יה: „לאור האינטרס הציבורי בהרתעת אזרחים משימוש בנשק חם כתגובה למעשי אלימות של הצד השני, שאינם מלווים בנשק חם, אני נעתרת לבקשת המשטרה להארכת מעצר".

הגב' פרוקצ'יה: לאיזה אינטרס ציבורי את מכוונת את פסק־הדין שלך? אולי לטובת ציבור הערבים הפורעים באשר הם?

אין דין ואין דיין. ולכן יקרה, שלבסוף גם איש הישר בעיניו יעשה.

חנה גופר
קדומים

מי היה מוסיף קולות?

כל הנסיונות של אישים לתרץ את אי־בחירתו של אבא אבן לכנסת כשהוא עוד במלוא אונו בצורך להכניס כוחות צעירים ובמתן ייצוג לשכונות, עדות וכו', הם נימוקי סרק. האם הרבה כמוהו יש לנו והיש רבים בתוכנו היכולים להשתוות אליו במעשיו ובפועלו. לא יבולע לדמוקרטיה שלנו אם הכוחות הצעירים החדשים היו מחכים עוד קדנציה ואפילו יותר, אם אישים מסוגו ימשיכו חברותם ופועלם בכנסת.

אינני בטוח אם גורל חמשת המשוריינים, לו היו עומדים לבחירה, לא היה דומה לגורלו של אבן. לא היה קורה שום אסון לדמוקרטיה אם עד שליש מהמועמדים רבי המעש והיכולת הצפויים להיבחר, היה משוריין ושוק הדילים(?) לא היה פורח כל כך. הבל.

ולבסוף טרם הוכח מבחינה אלקטורלית הופעתו של מי היתה מוסיפה קולות למפלגת העבודה: אבא אבן ה„זקן" או, למשל, בורג הצעיר?

יחזאל גלברד
נתניה

אוסטראקיזם עליך ה„עבודה"

לפני כמה ימים הודחק מנופי חיינו אחד הגדולים שנותרו לנו מדור הנפילים – הוא אבא אבן. המחשבות רודפות אחת את רעותה. נסתפק בסיפורו של פלוטארכוס המביא כחיזוק לרעה ביחס לשיטת האוסטראקיזם באתונה הדמוקרטית, שיטה שפתחה פתח לקנוניות פוליטיות ואף נתנה לפעמים פורקן לרגשי קנאה ונקם. וכך מספר פלוטארכוס:

„מספרים, שכשכתבו אז האזרחים על החרסים, הושיט איש אחד, שלא ידע ספר, את החרס שלו לאריסטידס, שחשבו לאדם מן השוק, וביקש ממנו שיכתוב עליו את שמו (של אריסטידס). הלה תמה ושאל: מה רעה עשה לך אריסטידס? „שום רעה", השיב האיש ו„אף איני מכירו בכלל, אלא שלטורח הוא לי לשמוע בכל מקום את כינויו 'הצדיק', 'החכם', 'הישר'". כששמע זאת אריסטידס לא ענהו דבר. כתב את שמו על החרס והחזירו לו. וכשיצא מן העיר נשא ידיו השמימה והתפלל... שלא תבוא על האתונאים שוב שעה שתבריח אותם להיזכר באריסטידס".

שוניא ברונשטיין
קרית חיים

אבא אבן ומדינת ישראל

מתוצאות הבחירות במפלגת העבודה מסתבר, כי היא נמנתה וגמרה שאין לה מעתה הלאה צורך באבא אבן. ניחא (קשה להגיד). נשאר לנו, לציבור, רק לאחל לצעיר הבא במקומו שיזכה להצלחתו המופלגת הנדירה של קודמו. נחיה ונראה.

אבל, מדינת ישראל בלי אבא אבן?

ישראל סבוראי
תל־אביב

רחוב אלוף דוד – ע"ש דוד מרכוס

ב„דבר" מיום 12.6.88 הופיעה רשימתה של טלי וליגנר „מקום של כבוד" המוקדשת לקולונל מיקי סטון – הוא דוד מרכוס, המתנדב האמריקאי הראשון אשר הגיע אלינו בזמן מלחמת השיחרור ואשר נהרג בשוגג לפני 40 שנה.

מאחר שמקום מגורי כיום הוא ברחוב אלוף דוד ברמת־גן, מן הראוי לציין כי רחוב זה נקרא על שמו ורצוי כי הדור הצעיר יידע על כך.

ש. אבן־זהר
רמת־גן

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

אורחים

משלחת רמת דרג של האיגודים המקצועיים בדנמרק, בראשותו של הרדי האנסן, נשיא העובדים הכלליים בדנמרק, נתקבלה ביום שישי אצל מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר. האורחים מדנמרק עושים בארץ כאורחי ההסתדרות והם ביקרו במפעלי ההסתדרות בארץ ובשטחים. במשלחת משתתפים גם סגן נשיא האיגודים המקצועיים, המזכיר הבין־לאומי ועורך עתון האיגודים המקצועיים בדנמרק – „פאג־בלדאט". בצילום: קיסר בחברת הרדי האנסן.

צילום: יונתן פליגנר/ישראל סאן

מתוק מעז

הכל יודעים שגם אם אבא אבן לא יהיה בכנסת הבאה, הוא לא יהיה אלמוני – אפילו בחלוף גל הראיונות עימו בארץ בעקבות כשלונו בבחירות הפנימיות במפלגת העבודה. בכל העולם המערבי הוא מבוקש כמרצה, כמחבר ספרים, כאישיות טלוויזיונית ובאחרונה גם כיוצר תכניות טלוויזיה. אלא שעמיר פרץ, מקום 18 ברשימת העבודה לכנסת הי"2 משוכנע כי לאבא אבן ייצא מתוק מעז גם ביחס למקומו בזירה הציבורית הישראלית. ב„שבתרבות" ברמת־אביב – במה משותפת לעיריה ולמועצת הפועלים – אמר אתמול פרץ, ראש המועצה המקומית שדרות, שהדור הצעיר „מגלה את אבן מחדש". בחורים המשרתים היום בצה"ל, אמר, אינם זוכרים את שר החוץ אבא אבן ולא כל כך שמעו על אבן כיו"ר ועדת חוץ ובטחון. אבל עכשיו הם מגלים לא רק את כישוריו, אלא גם את האצילות שבה הגיב על התבוסה – ולדעת פרץ יהיה אבא אבן מנהיג מחנה השלום.

לא רק סקנדלים

בערב הבכורה של הסרט הישראלי החדש „הינשוף", שייערך בעוד ימים אחדים בקולנוע פאר בתל־אביב, יעמוד אפי דיין לצד אמו. מי אמר שבמשפחת דיין יש רק סקנדלים? כדי לגייס כספים לאגודה הישראלית לטרשת נפוצה, התייעצה רחל דיין עם בנה, וכך נולד שיתוף פעולה יוצא דופן בין מפיקי „הינשוף" לבין האגודה – כל ההכנסות מהערב החגיגי יוקדשו למאבק במחלה הנוראה.

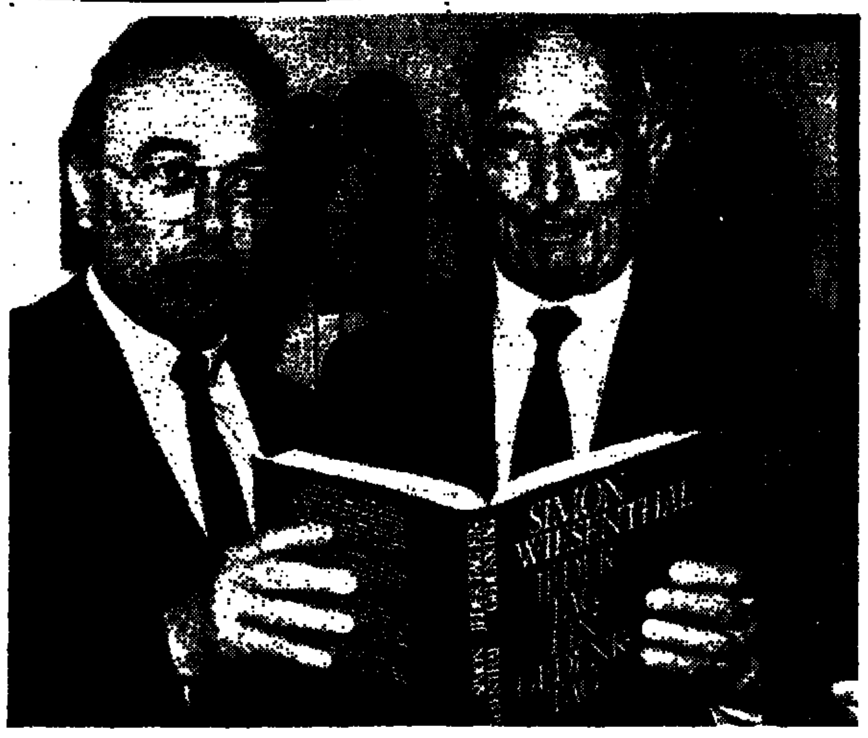

צייד הנאצים בן ה־79 שמעון ויזנטל (מימין) פירסם בגרמניה המערבית את ספרו „כל יום – יום זכרון" אותו כתב במשך שש שנים. הספר מדווח על הפשעים שבוצעו נגד היהודים, החל מהצעדים בהם נקט הקיסר קונסטנטין במאה ה־3 לספירת הנוצרים, ועד לפוגרומים ברוסיה במאה ה־20. במסיבת העתונאים שערך ויזנטל נכחו שר ההגנה המערב־גרמני רופרט שולץ (משמאל), שמילא את מקום הקאנצלר הלמוט קוהל, אשר היה עסוק בהצבעה גורלית בבית־הנבחרים בבון, ונשיא בית הנבחרים, פיליפ יעגנר. ויזנטל אמר כי הנאצים הפעילו שיטות מודרניות, כדי להגשים את משאלתם של כל האנטישמים – לשחרר את העולם מיהודים. „אני שואל את עצמי מה יכלה האינקוויזיציה הספרדית לעשות, לוא עמדה לרשותה הטכנולוגיה של ימי היטלר", והוסיף: „הספר שלי משמש אזהרה לרוצחים של מחר. מידע פירושו מניעה". שר ההגנה המערב־גרמני אמר: „מן הראוי שהעם הגרמני לא יחשוב על אשמה קולקטיבית אלא על אחריות קולקטיבית".

הכנר הצעיר מירל רזניק (משמאל) חגג השבוע את צאת אלבומו הראשון „כנור הקסם של מירל רזניק". למסעדת „מנהטן" שבבורסת היהלומים ברמת־גן הגיעו לבקרו קולגים מעולם הבמה והמוסיקה הנמנים על מעריציו: כלת פרס ישראל ליה קניג (מימין), הזמר דודו פישר (במרכז), גיטריסט הפלמנקו באלדי אוליבר, ידיד אמיר, מוסקו אלקלעי, נגן הפילהרמונית ישראל זוהר, המוסיקאי נסים ברנדס, הזמר ישראל יצחקי ומ"מ ראש העיר תל־אביב יגאל גריפל. לאחרונה הופיע רזניק בערב התרמה של המגבית היהודית במיאמי־ביץ' שם הצליח להמיס את ליבם וכיסם של היהודים ועזר בגיוס של 100 מיליון דולר.

עבדו עליו

„ישנו תורם שרוצה לפגוש אותך בגן הורדים", כך סיפרה מנהלת קרן ירושלים רות חשין לראש העיר טדי קולק. השניים הגיעו ביום ו' אחה"צ לגן ושם הפתיעו את קולק רעייתו, עשרות מידידיו, וצמרת העירייה. הסיבה למסיבה: הוצאת הספר „גני ירושלים" על ידי מכון ירושלים לחקר ישראל. „טדי הוא מחולל המהפכה הירוקה בירושלים ולכן הוחלט לערוך לו מסיבת הפתעה עם הוצאת הספר", הסביר ברי אבנר דובר קרן ירושלים. הספר נערך בידי שמעון ביגלמן ויש בו עשרות צילומים של נגה פולברג של כל הגנים הציבוריים והפרטיים בעיר. קולק לא הסתיר את התרגשותו. „יש עוד הרבה שטחים לפתח ולעבד", אמר למוזמנים, „אני מאחל לכולנו שנראה איך שזה יעשה". בתמונה: עם אורה אחימאיר.

יורם לוי

אפילו התנועה נעצרה

הרחבה שלפני הוועד הפועל בת"א, שבימים האחרונים משמשת כמקום להפגנות פועלים ועובדים מכל הסוגים הפכה לשעות מספר לבמת הופעות. במסגרת אירועי ה„יצירמוף" שהוא מפגש יצירה אמנותית מקורית, הופיעו חלק מן האמנים המשתתפים באירוע כעין טרום מופע. אוהל ענק הוקם על הדשא, ולהטוטן בולע אש קיבל את האורחים. בתוך האוהל הופיעה שמיניית „זוקאל", להקה קולית שרה משירי המופע. ילד הפלא ישראל יזוקא שווילי (בתמונה) בן ה־9, הופיע בריקודי פולקלור גרוזיני וקצר מחיאות כפיים אדירות.

צילום: מלובני (פנצי) ישראל

אל תשליכני

המשך מעמוד 1

מאוכלסים בכ־5,200 מפגרים. מוסדות אלה סובלים, בדרך כלל, מתנאים פיסיים ירודים, קובעת הוועדה. רוב המוסדות אינם עומדים בסטאנדרטים המינימאליים שמחייב חוק הפיקוח על המעונות. המבנים, הריהוט והציוד הטיפולי מתוחזקים אך בקושי וההשקעה בפיתוח מועטה. המעונות הפנימייתיים מתאפיינים בפיזור גיאוגרפי לא נכון, בשל העדר תכנון, ובשל הקמת מעונות במקומות שאינם מתאימים. כך, למשל, קיים ריכוז גבוה של מוסדות למפגרים באיזור השרון, ומספר מועט בלבד בנגב. משפחות בבאר־שבע נאלצות להשלים עם שהיית יקיריהן המפגרים במוסד בצפת. הריחוק הגיאוגרפי גורם לניתוק בין החניך למשפחתו, אף שהקשר המשפחתי חשוב ביותר למניעת הידרדרות נוספת של החניך.

בגלל קשיים ביורוקראטיים, כאמור, אין המפגר נקלט לעתים במוסד. למשל, לכל משרד ממשלתי יש קריטריונים שונים לאבחון ילד מפגר. משרד החינוך מגדיר ילד מפגר לא כפי שמגדיר אותו השירות למפגר במשרד העבודה ולשני המשרדים מערכות אבחון שונות משל משרד הבריאות או הביטוח הלאומי. קורה שילד מוגדר מפגר על־ידי משרד החינוך, בשעה שמשרד העבודה רואה בו ילד נורמאלי לכל דבר. ייתכן גם מצב הפוך – שמשרד החינוך לא יגדיר את הילד כמפגר, אך משרד העבודה יחליט שהוא ראוי להגדרה. במקרה כזה, כל הסיכויים שהילד יוכנס למסגרת הלא־מתאימה לצרכיו.

המעונות הפנימייתיים למפגרים הם מסגרות גדולות מדי. בכמה מהם מתגוררים יותר מ־400 חוסים. משום כך, מטעימים חברי הוועדה, מתנהלת לה המערכת ללא שליטה. אין תוכניות טיפול אינדיווידואליות לחניכים. הללו אינם זוכים להתייחסות אישית, גם לאחר שנים של שהות במוסד.

כ־30 אחוז מתקני כוח־האדם שקבע חוק הפיקוח על המעונות אינם מאויישים, קובע הדו"ח. מדובר בכל המקצועות: עובדים פרה־רפואיים, עובדי שירותים ומטפלים. שורה של גורמים תורמת לכך:

★ מחסור בכוח אדם מיומן;

★ הפנימיות נתפסות כמסגרת „קטואה", שאינה מותירה למפגר סיכוי רב להשתקם;

★ שחיקה חמורה אצל העובדים, בגלל העומס הכבד וכוח־האדם המצומצם;

★ תגמול ירוד, המתבטא בשכר נמוך מהרמה הממוצעת במשק, מה שמעודד נשירה.

עובדים שחוקים, הנשארים בכליאות במערכת, אומרת הוועדה, גורמים לירידת רמת הטיפול במפגרים. הם „מדביקים" בדמורליזציה את שאר העובדים. אופייני למערכת, כמו כן, שאין משקיעים בעובדה: אין כמעט השתלמויות, הדרכה והעשרה. חמור לא פחות: איש לא יגדיר איזו רמה טיפולית מחייבת את המעון. בגלל חוסר סטאנדרטים אין מטרות ויעדים לטיפול בחניך מרגע קליטתו. אין פלא, לפיכך, שטיפול אינדיווידואלי הוא בלתי אפשרי.

אגב, ילד שאיתרע מזלו והתגלה אצלו פיגור אחרי גיל חמש, רוב הסיכויים שלא יזכה לטיפול באחת המסגרות שנועדו לכך. מתברר שהשירות למפגר אינו מחיל את ההגדרה „מפגר" על מי שהתופעה התפתחה אצלו אחרי גיל זה. הוועדה דורשת להסיר הגבלה זו ולהחיל את ההגדרה על כל אדם הלוקה במישורים שונים של התפתחותו עד הגיעו לגיל 18.

הוועדה ממליצה להקים מאגר מידע מרכזי על המפגרים בישראל, לקבוע סטאנדרטים לטיפול באוכלוסיה זו, תוך הכשרת כוח אדם מיומן בתגמול נאות, למצוא פתרונות לתור הארוך של הממתינים לטיפול ובכלל, לדבר בקול רם על מצבם של המפגרים ועל זכויותיהם כבני אנוש.

סתיו של דמוקרט

המשך מעמוד 1

אפשר לשלם על־ידי הרוקת הון מן המדינה. פרו וברזיל הרחיקו לכת יותר מן האחרות בהוצאת צווי פיקוח על המחירים ובהשתמטות מתשלום חובות החוץ שלהן ושתיהן עומדות עכשיו בפני היפר־אינפלציה של 500 אחוזים ויותר.

חשיבה רצינית של מדינות אלה ושל דמוקרטיות אחרות באמריקה הלאטינית צריכה היתה להוליך לשתי מסקנות. האחת היא שעליהן להפוך את החקלאות למסחרית יותר. הניסים האסיאתיים הגדולים של ארבעים השנים האחרונות – יפאן, דרום־קוריאה וטאיוואן – כולם התחילו ברפורמה קרקעית רדיקלית. זה יצר מעמד איתן של חקלאים יזמים ומאגר גדול של מזון שנמכר לתושבי הערים במחירים שנתנו לחקלאים הכנסה טובה. מזה הוקמה קרן חסכונות רצינית אשר מימנה את התעשיות החדשות שבצו בערים ושהורידה המוני איכרים שנעשו פועלים באותן תעשיות. מרביתה של אמריקה הלאטינית, שמאחוריה מאות שנים של תרבות חוות („האסיינדה"), זקוקה לתכנית כזאת, בתנאי שמשמעותה של „רפורמה קרקעית" תהיה כמשמעותה באסיה, מדיניות ליצירת חקלאים מסחריים יותר ולא, כמו שבעלי־חלומות לאטיניים רבים חושבים, מדיניות ליצירת חוות קולקטיביות.

המסקנה השניה היא שהדמוקרטים הלאטיניים חייבים לעצור את הסחרור אשר בגללו ממשלה ביבשת זו נחשבת למכשיר להענקת זכויות ולחלוקת שלל. לעתים קרובות מדי הדרך הקלה להתעשרות איננה ייצור סחורה שאנשים רוצים לקנות, אלא השגת רשיונות מתאימים ותשלום דמי השוחד הנכונים. אומרים שבפרו הקמת עסק קטן דורשת שלוש שנות רדיפה אחר רשיונות, אשר רובם נקנים בשוחד. ברזיל היא היום הדוגמה הלאטינית החמורה ביותר של חברה המתנהלת על־ידי חוזים, בולים, רשיונות ותקנות – אשר את כולם צריך היה לבטל. לא קל יהיה לזעזע את המשא הכבד של המסורת האיברית, אף שהספרדים והפורטוגזים שבמציאות עושים כך עכשיו במדינותיהם. אבל כל זמן שהצלחתו של אדם תלויה בהיותו בממשלה או מקורב אליה, תמשיך הדלת המסתובבת האומללה של אמריקה הלאטינית, שעוברים בה אזרחים חלשים, אנשי צבא אכזריים ולוחמי גרילה רצחניים, להסתובב.

משרד התקשורת
רשות הדואר
השירות הבולאי

מודיעים על
הנפקת בולים חדשים
יום ההופעה:
יום שני יב' בתמוז התשמ"ח (27.6.88)

בולי שמורות טבע בנגב
בערכים נקובים 40, 60, 70 אג'

בול מאה שנה
ל"בני ברית" בירושלים
בערך נקוב 70 אג'

מכירתם של בולים עם שובלים תימשך באשנבים הבולאיים חודש ימים - כל עוד המלאי יאפשר זאת. ביום ההופעה בלבד ניתן להשיג באשנבים הבולאיים ובבתי הדואר המורשים לכך, מעטפות היום הראשון מבויילות ומוטבעות בחותמת המקורית.

להלן החותמות המיוחדות:

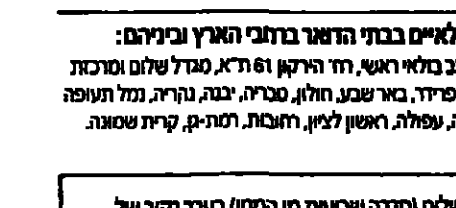

המכירה תערך ב-96 האשנבים הבולאיים בבתי הדואר ברחבי הארץ וביניהם:
ירושלים, תל אביב יפו - סניפי הדואר: אשנב בולאי ראשי, רח' הירקון 61 ת"א, מגדל שלום ומרכזת הצפון (אבן גבירול 106), אילת, אשקלון-אפרידר, באר שבע, חולון, טבריה, יבנה, נהריה, נמל תעופה בן-גוריון, נצרת עילית, נתניה, עכו העתיקה, עפולה, ראשון לציון, רחובות, רמת-גן, קרית שמונה.

הופעתו של בול ארכיאולוגיה בירושלים (סדרה שביעית מן הסניו) בערך נקוב של 35 אג', תידחה למועד מאוחר יותר.
על תאריך ההופעה החדש, תפורסם הודעה בנפרד.

מספר הטלפון החדש של השירות הבולאי הוא 03-815566

היכונו לאירועי אל הנגב 5-10/7

דבר

לפני 60 שנה

מסקנות ועדת הסוכנות היהודית

נתפרסם הדו"ח של „ועדת החקירה הבלתי־מפלגתית לא"י" המורכבת מלורד מלצ'ט, פליכס וארבורג, ד"ר פרנקל וא. האורמאן. הוועדה ממליצה (בין השאר) על עליה לפי הצרכים הכלכליים של הארץ תוך כדי הקפדה בברירת העולים ותופש לעלית בעלי ההון; לא תעשה התיישבות חדשה עד לביסוס הקיימת; נגד קבוצות חדשות בהתיישבות. דרישות מהממשלה: קרקע, פתוח תעשיה, חנוך ובריאות; הבטחת רווחים הוגנים על ההון המושקע קודם להעלאת רמת חייהם של העובדים.

חוק המלקות הפלילי קרוב להתפרסם?

נודע לנו שבקרוב עומד להתפרסם חוק המתיר את ענש המלקות למבוגרים גם מחוץ לבית הסוהר, בתור ענש משפטי, ביחוד לעוסקים ולמסייעים לזנות.

לפני 40 שנה

„המלחמה הקרה" על ברלין מחריפה

השלטונות הרוסים בברלין נקטו אמצעים חריפים מאד נגד מעצמות המערב. נותק כל קשר בין ברלין ובין שטחי הכיבוש המערביים והופסקה אספקת החשמל מהשטח הסובייטי. בתשובה לנעשה אמר גנרל קליי, המושל הצבאי האמריקאי, שאין להוציא את כוחות הכיבוש המערביים מברלין אלא במלחמה.

לפני סיום המנדט

העבודה בנמל חיפה התנהלה ביומיים האחרונים בקצב מוגבר. צבא בריטי הועלה על ארבע אניות־[illegible] גדולות. משערים כי עם הפלגת האניות ישארו בארץ עוד כ־5000 חיילים בריטיים.

דבר מארח / דן בר־און

מושבניקים במילכוד

היום משלמים המושבניקים את המחיר של אובדן פרנסה הדרך. מחר יוגש החשבון למדינה. יגישו אותו דור הבנים, ויהיה זה חשבון מר

בתיה התעוררה משנת הצהריים ומיד חשה שמשהו לא כתמול־שלשום. הבית היה שרוי באפלולית, חום ומחנק עמדו בו. איזו יד נעלמה הגיפה את התריסים בשעה שנמה את שנתה, והדלתות של הכניסה הקדמית והאחורית, שאינן ננעלות לעולם, ננעלו, והמפתחות אינם. דרורה, הבת הבכירה, פתרה את התעלומה. הם, הילדים, הסגירו לאם, חשש שמא יבואו המעקלים, שהמושב מצפה להם בדריכות רבה בימים אלה, דווקא בשעות הצהריים, כשעירנותם של החקלאים רפה. כשאמא שכבה לישון הסתגרו מאחורי מנעול ובריח. גם את המכונית נעלו ואת המפתח החביאו מתחת לכר של דני הקטן.

כך התחוור לבתיה כיצד משתקפים מאורעות הימים האלה בעיני הילדים. שמונת חודשי המאבק של אנשי המושב על הישרדותם, על עתידם המקצועי כחקלאים ועל מעמדם במושב, הדאגה הכבדה לפרנסה והחרדה לחסכונותיהם, השאירו עקבות בנפשות הילדים. בחודשים הללו חשו אנשי המושב כי אחיזת שורשיהם באדמת העמק התערערה. הבטחון בדרכם כחקלאים, המתפרנסים בכבוד, התמוטט וגאוותם על מידת השיתוף, שבעזרתו סבורים היו שביצרו להם עמדה כלכלית, היתה למילכוד. בעת צרתם הם עומדים בודדים חסרי אונים מול הנושים, והמדינה, שראו עצמם כאמניה, מפנה להם עורף באדישות. נדמה שמישהו, שם בפינה הימנית, צוחק צחוק מרושע של שמחה לאיד.

מה מתרחש בנפשו של ילד כאשר סבא, שהיה בין מייסדי המושב ודגל בעקרונותיו, הקים בחריצות וברוב צניעותו משק חקלאי מודרני ורווחי, נוכח לפתע לדעת שלא יוכל למשוך כספי מקופת התגמולים שבה חסך, כיוון שהכספים עוקלו, והוא הדין בקרנות על שם כל אחד מילדיו, שבהן הופקדו כספי הביטוח הלאומי ביחד עם חסכונות אחרים? עכשיו הם כבלי ריק. כל רוח מצויה עלולה למוטט אותם. אם עונת הפרחים תכזיב, חלילה, לא תהיה להם עוד תקומה לעונה הבאה. מי ילווה להם לעת כזאת? ומי יעלה על דעתו לעזור לפושט רגל שכל נכסיו מעוקלים? כקו הגנה אחרון התבצרו, למנוע עיקול חפצי בית וציוד חקלאי.

מותר לחשוב, שאבותיהם, מייסדי המושב, באו הנה כחלוצים, מתוך הכרה שהם מביאים קרבן אישי לטובת המדינה הזקוקה לחקלאות ולחקלאים. כל שנות ילדותם במושב הם היו חדורי הכרה שהם דור שני לבוני המדינה ולמייסדי המושב. עתה מתברר שקרבן אבותיהם היה קרבן שווא שלא יירצה. לעת זקנתם מוצאים עצמם הוותיקים מבלים ימיהם – ימים שהיו פעם קודש לעבודה במשק החקלאי – באותן התעסקויות שכה מאסו בהן לפנים: ייסוד חברות, שותפויות ואגודות, העברות כספים מחשבון לחשבון, פתיחת חשבונות של "עוסק מורשה", ישיבות עם עורכי־דין, אשפי כלכלה ויועצים למיניהם. כל מעייניהם נתונים להגנה על היקר להם מכל – על הישרדותם כחקלאים במשקיהם. הרי משקיהם משגשגים ורווחיים ואין כל הגיון כלכלי, ודאי שלא לאומי (הם עדיין לא נגמלו מלחשוב במונחים כאלה), שכל זה יירד לטמיון ויהיה לאפיזודה חולפת בהיסטוריה של עם ישראל.

בצל החרדה מפני הבאות והאיבה המבשילה כלפי מוסדות המדינה ושליחיה, שכך נוהגים באבותיהם, גדל דור חדש. דבר לא נסתר מעיניו הפקוחות, מאוזניו הכרויות ומתודעתו הערנית. כיום משלמים החקלאים את המחיר הכבד של אובדן פרנסה הדרך – מחר יוגש חשבון זה, בידי אותם צאצאים צעירים, למדינה כולה.

יש קו העמוד אמנם כמעט ונעקר, אבל יש לזה גם יתרון. (תמונת רדיו מארה"ב: אי. פי.)

מכת הארבה / "אקונומיסט" מיוחד ל"דבר"

חרגול־הג'קיל והגב־ההייד

החרגולים התמימים מאיימים על אפריקה. להקה בשטח של 1 קמ"ר, יכולה לזלול 100 טון של צמחיה ביום. במאלי נראתה להקה לאורך 120 ק"מ ולרוחב 25 ק"מ

מכת ארבה באתיופיה גדלה בשלוש השנים האחרונות לממדי מגיפה המאיימת על כל צפון אפריקה ומעבר לה. סייעו לכך גשמים החורגים מן הרגיל. ולדעת כמה מומחים, סייע לזה גם איסור שהטילו לוחמי־הסביבה על דיאלדרין, חומר קוטל־חרקים ששימש בעבר לבלימת הארבה. הם חושבים, שסכנתו של החומר הזה חמורה מהרס היבולים המתחולל בלעדיו.

הסוג המשתולל עכשיו הוא חגב המדבר, אשר רעבתנותו וכושר הניידות שלו עושים אותו לאחד המזיקים הנוראים ביותר. הוא מסוגל לאכול כמשקל גופו יום־יום. פירוש הדבר שלהקה בשטח של קמ"ר, המונה 50 מיליון חגבים, יכולה לזלול 100 טון של צמחיה ביום – כמות המספיקה כדי האכלת 500 איש במשך שנה. להקה שנראתה באחרונה במאלי השתרעה לאורך 120 ק"מ ולרוחב 25 ק"מ.

הודות ליכולת הנדידה, מצליחים החגבים למצוא מזון באזורים צחיחים. הם מעדיפים לנוע עם הרוחות, משום שאלה, לעתים קרובות, מבשרות גשם. אבל להקות יכולות גם לטוס 200 קילומטר ביום באוויר עומד ולגמא כ־4,500 קילומטר לפני הגירה. זה מכניס כ־65 מדינות, מן החוף האטלנטי של אפריקה ועד בנגלהדש, אל תחום ההתקדמות של הצבא הפולש.

שלא כרוב הצבאות המצליחים, להקה של חגבי המדבר היא המון בלתי מקצועי. במשך שנים רצופות, חרק זה הוא מין חרגול בודד ובלתי מזיק. ולפתע פתאום, כאשר האוכלוסיה נעשית צפופה במיוחד, מתעורר האורח השליט לקרב. כנפיו נעשות גדולות יותר, רגליו האחוריות מתקצרות, כנפיו משנות את צבען מחום לצהוב, והוא מקבל את האינסטינקטים העדריים המאיימים ואת דחף הנדידה של הארבה. לקראת צבא ערמומי כזה קשה להתכונן.

גשמים באמצע שנת 1985, לאחר בצורת ממושכת באתיופיה ובסודאן, הפכו את חרגולי־הג'קיל ל"חגב־ההייד". עונות גשומות רצופות איפשרו לחגבים לחצות בטיסה את אפריקה עד לסהרה המערבית ולדגור תוך כדי המסע. השנה הם התחילו בדרכם חזרה למזרח. תוניסיה ומרוקו נתנו טיפול נגד ארבה לשטח קרקע של 3 מיליון דונאם מאז ינואר. להקות אחרות פולשות עכשיו למדינות "סאהל" בדרום, הן עלולות להגיע רחוק יותר.

המגיפה מקבלת במהירות את ממדי המגיפה, שנמשכה מ־1949 עד 1963, והיא עוררה מה שאחדים מעריכים כתגובה נואשת: בחודש מארס הכריז ארגון המזון והחקלאות של או"ם, כי יהיה אפשר לעצור את המגיפה "אך ורק על־ידי שימוש בדוק ומבוקר במדביר־המזיקים דיאלדרין", אשר היום נאסר השימוש בו במקומות רבים. אולם לוחמי־הסביבה חוששים מפניו. הם טוענים, כי הדיאלדרין יחדור אל שרשרת המזון. אמריקה אסרה על השימוש החקלאי בחומר זה ב־1974 בגלל הסיכון שיש בו לבני אדם. הקהילה הכלכלית האירופית הלכה בעקבותיה ב־1981. כמה מן הארצות המתפתחות הגבילו גם הן את השימוש בו, אבל ברובן אין השאלה מתעוררת, משום שהתורמים לסוכנויות הסעד מסרבים לשלם בעדו. חברת "של", החברה היחידה שייצרה את החומר, הפסיקה את ייצורו בשנה שעברה (יש עדיין די והותר בערימות המלאי).

במקום זאת, בקרת הארבה מסתמכת יותר ויותר על מדבירי־חרקים פחות עקשניים כגון "פניטרותיון". מפני שהשפעתו אורכת רק מספר ימים, יהיה צורך לרסס שטחים כמה וכמה פעמים במשך פלישה של ארבה. זה יקר וקשה. פקידים בארגון המזון והחקלאות חוששים כי עם שימוש חוזר בכמויות גדולות יותר באיזור נרחב יותר, עוד יתברר שחומר זה מזיק יותר מדיאלדרין ויעיל פחות.

"ידידי כדור הארץ", קבוצה של לוחמי־סביבה, עדיין רואה בדיאלדרין חומר מזהם מדי לשימוש. יותר מכל הם היו מעדיפים מניעה במקום ריפוי, עם סיורי לווינים יעילים יותר (כדי לגלות חגבים מעופפים), שמירה קפדנית על הקרקע (לגילוי הזחלים) וטיפול מהיר יותר. לרוע המזל, זה מתנגש בשורשן של רוב בעיות העולם השלישי: כסף.

ארץ חמדה / צבי אילן

הענקים לבית גָלית

גלוסקמאות עם הכתובת העברית "גלית", שהיה כנראה כינוי למשפחה שבניה היו גבוהים במיוחד, מוצגות בתערוכת "גלוסקמאות יהודיות מעוטרות", שנפתחה במוזיאון הכט שבאוניברסיטת חיפה. מנהלת המוזיאון, הארכיאולוגית ד"ר רחל חכלילי, הירצתה במעמד הפתיחה על מנהגי הקבורה היהודיים בשלהי תקופת הבית השני ואמרה, כי בדיקת עצמות ראש המשפחה – יהועזר בן אלעזר – העלתה, שגובהו היה 1.85 מ', מה שנחשב ל"ענק" במושגי אותה תקופה. הגלוסקמאות, שהן ארונות קבורה קטנים מאבן גיר רכה, נמצאו בקבר מפואר ביריחו. טמנו בהן עצמות מתים שנלקטו לקבורת קבע, שנה לאחר מות האיש.

הגלוסקמאות המוצגות בתערוכה נתגלו בבתי־קברות יהודיים, מימי הבית השני (המאה הראשונה לספירה) בירושלים וביריחו. חכלילי ציינה, כי ממצאי חפירות אלה משמשים מקור עיקרי לידע על מנהגי הקבורה היהודיים בתקופה זו. הקברים באותם ימים הם קברי כוכים, שנועדו לקבורה אישית בארון או בגלוסקמה. מכלול הכוכים יצר קבר משפחתי. לגלוסקמאות היתה צורה של תיבות מלבניות. לפרקים היו עליהן כתובות בארמית, בעברית וביוונית, שציינו את שם הנפטר ופרטים מזהים אחרים.

בתערוכת חפירות המכון לארכיאולוגיה ולימודי ים של אוניברסיטת חיפה, שנפתחה במקביל באותו מוזיאון, מוצגים מימצאים מתקופות שונות. המימצאים התגלו בחפירות המכון בעכו, מן התקופות הכנעניות התיכונה, המאוחרת וכן מהמאות השניה והרביעית לפני הספירה; בשער העמקים, במצודה הלניסטית משלהי המאה השלישית וראשית המאה השניה לפני הספירה, אולי גבע פרשים, בתל נאמי, מן האלף השני לפני הספירה, ובחורבת "ראש זית" שביער שגב, אתר פיניקי מאמצע המאה ה־9 לפני־הספירה.

יש לציין שמוזיאון הכט, הצעיר יחסית, מקיים פעילות נמרצת ביותר – תצוגות, ימי עיון, הרצאות, פירסום קטלוגים, תוצאות דיונים וכתבי־עת. עצם קיומו מאפשר להציג לפני הציבור, במהירות רבה, מימצאים מחפירות האוניברסיטה ומחפירות של גופים אחרים. בזכות הפירסומים, שחלקם הופיע ואחרים בשלב הוצאה לאור, היה המוזיאון לאחד מוסדות המחקר והתצוגה החשובים ביותר בארץ.

האינתיפאדה ושוד העתיקות ביו"ש

לאינתיפאדה ביהודה, שומרון ועזה יש השלכות על כל מגזרי החיים, ובתוך זה גם על המאבק על שמירת העתיקות מפני פגיעה ושוד. משרד קצין המטה לארכיאולוגיה במינהל האזרחי של יהודה ושומרון מפעיל שתי חוליות של פיקוח ומלחמה בשוד עתיקות וסחר לא חוקי בהן. המאבק קשה ומסובך ועל־אף ההצלחות הרבות טוען הקמ"ט, יצחק מגן, שלשמירת עתיקות יו"ש נחוצות עשרים חוליות ולא רק שתיים. אם המצב כך בימים כתקנם, לא כל שכן בימים של מתיחות והתעוררות ביהודה ושומרון. קשה יותר להגיע לכפרים ולאתרים הנמצאים סמוך להם. כנופיות שודדים מנצלות את המצב לשדידות מאסיביות. בסבסטיה, שבה פועלת זה זמן רב כנופיה בשטח, המצב החמיר. ליחידת הפיקוח נודע הדבר והיא מנסה לסגל לעצמה דרכי פעולה חדשות. האתר שם הוא גן לאומי, וכיום אין בו כמעט ביקורים. מכוניתו של תייר שביקר במקום נשרפה. ידוע שידי אנשי המינהל מלאות עבודה, אך בין היתר עליו לעשות לחידוש השמירה היעילה על נכסי העבר שבאיזור.

קתדרת ידין

קתדרה לארכיאולוגיה של ארץ־ישראל על־שם יגאל ידין נחנכה באוניברסיטה העברית בירושלים במסגרת המושב ה־50 של חבר הנאמנים שלה. הקימו אותה אדוארד ופיטר ברונפמן מקנדה ויכהן בה פרופסור אמנון בן־תור, מהמכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה. פרופסור ידין, שנפטר לפני ארבע שנים, היה כידוע פרופסור לארכיאולוגיה באוניברסיטה. את לימודי הארכיאולוגיה שלו השלים לאחר שהשתחרר ב־1952 מכהונתו כרמטכ"ל צה"ל. הוא היה ממקימי המכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית ועמד בראשו בשנים 1970–1977. חפירותיו, במצדה, בחצור, במגידו, במערות בר־כוכבא ובבית־שאן נודעו בעולם כולו. ב־1956 הוענק לו פרס ישראל על חקר המגילות הגנוזות.

לידין קדם בעיסוק בארכיאולוגיה אביו, פרופסור אליעזר ליפא סוקניק, פרופסור באותה אוניברסיטה. על שמו קיימת שם קתדרה מזמן. עם הקמת הקתדרה על שם ידין יהיו באוניברסיטה העברית, לראשונה, קתדרות על שם אב ובנו.

פתיחת עין יעל

על־פי רוב אנו נאלצים לבכות אתרים נהרסים. טוב שאפשר מדי פעם לעשות משהו הפוך. בימים אלה מסתיימת חשיפת אתר עין יעל שבצד נחל רפאים ומשלימים את הסידורים לקבלת הקהל. כבר עתה פועל האתר, במסגרת "מוזיאון פעיל", בהדרכת החופר, גרשון אדלשטיין מאגף העתיקות, ואברהם שקד, מנהל המוזיאון. כיתות המגיעות למקום מקבלות הדרכה והפעלה בחווה העתיקה שנחשפה במקום. החפירה נעשתה במימון קרן ירושלים ובעזרת הקרן־הקיימת. במקום יש בית בד, בית מרחץ, טראסות חקלאיות, שמי המעיין משקים אותן, ופסיפס מהודר של וילה מפוארת, אולי של קצין אחד הלגיונות הרומאים. עתה קובעים את הפסיפס מחדש במקום, לאחר שהוסר לצורך שיקום. באתר יש גם אתרים מהתקופה הכנענית, שנחשפו במסגרת המפעל במורד שממנחת (מלחה) לנחל רפאים. את כל האיזור מפתחים עתה בקצב נמרץ – מכינים את מרכז הספורט ובונים קניון – אך בנחל רפאים זורם ביוב המדיף צחנה. אולי בזכות הפיתוח ינקו גם את הנחל, הנמצא במרכז האיזור. הגישה (המשולטת) למקום היא דרך מרכז הספורט ומגרשי הטניס של שכונת גונן (קטמון).

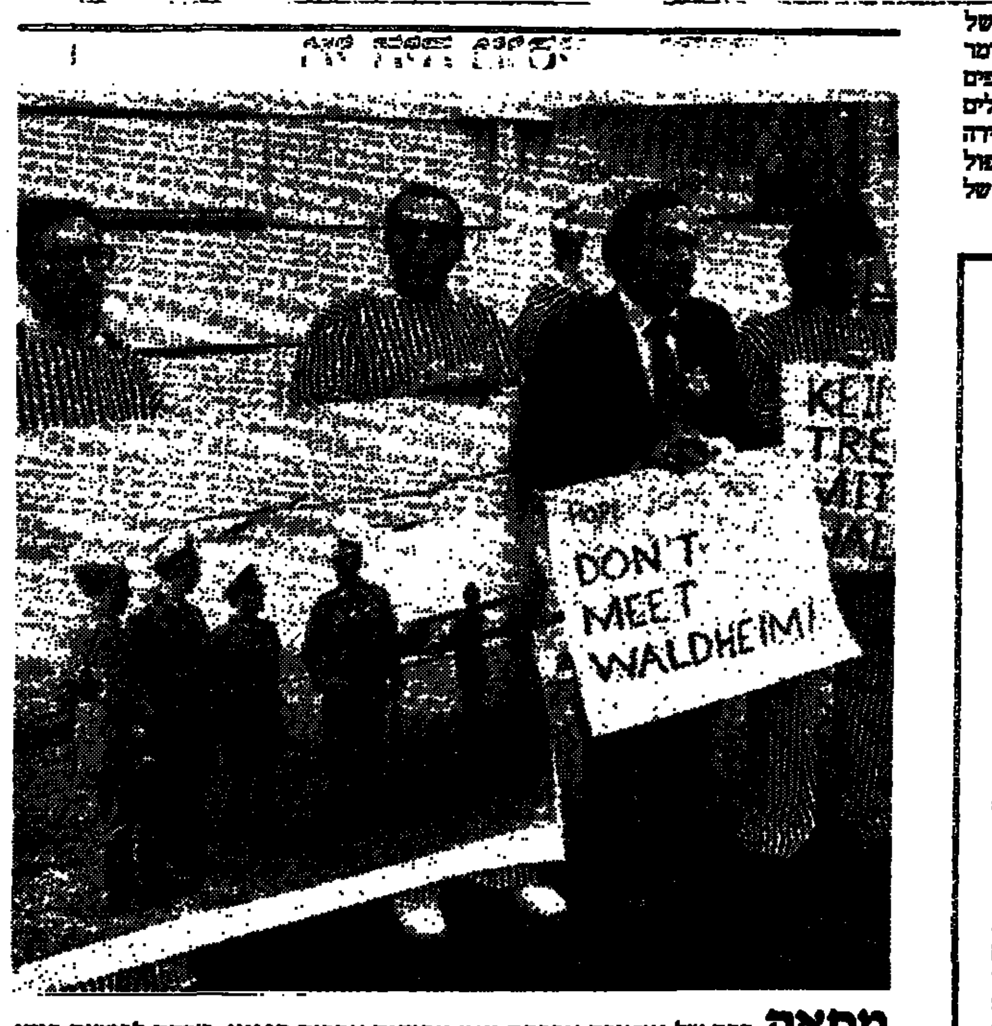

מחאה רבה של ניו־יורק אברהם וייס ויהודים אחרים הפגינו, כשהם לבושים בגדי מחנה ריכוז, נגד הכבוד שהעניק האפיפיור לנשיא אוסטריה ואלדהיים, בביקורו הראשון בשבוע שעבר בבירת אוסטריה. (צילום רדיו: איי.פי.)

התנדבות / יוסף מיכלסקי

מפוטרים עוזרים לעצמם

כ־5,000 איש, צעירים ומבוגרים, פעילים עתה ב"תנועת ההתנדבות", ארגון שקם באזור חיפה כדי לסייע למי שזקוק לסיוע. והרשימה של אלה ארוכה. סיפור על ישראל היפה

זה כעשר שנים עוברים על חיפה גלי פיטורים המוניים, בעקבות סגירת מפעלים, המצב הסוציאלי־כלכלי של אוכלוסייתה מחמיר והולך. למעט המקרה של מפעל "אתא", שאת סגירתו אפשר היה למנוע (כונסי הנכסים מכרו את רכוש המפעל בסכום גדול בהרבה משיעור חובותיו), כמעט בכל המקרים היה הסוף צפוי ואולי אף בלתי־נמנע – בין השאר משום שעבר זמנן של התעשיות הבסיסיות־מסורתיות, שחיפה רבתי התברכה בהן. מועצת הפועלים המקומית יכלה רק לערוך קרבות־מאסף, כדי לעכב את תהליכי הפיטור או להבטיח למפוטרים תנאי פרישה יותר טובים.

מתוך המציאות הזאת צמח הצורך בחיזוק הפעילות הסוציאלית ההתנדבותית, כדי לסייע לאנשים המפוטרים, לרבות הגימלאים שבהם, תוך עידוד העזרה ההדדית. יוזם הפעולות בתחום זה הוא יהודה ברנון, מ"מ מזכיר מועצת הפועלים והאחראי לתיק הבטחון הסוציאלי. ברנון עשה להקמת גוף חדש, "תנועת ההתנדבות", המקיף כיום כ־5,000 איש, רבים בהם גימלאים. המתנדבים עוזרים לקשישים ולחולים סיעודיים בבתיהם, עובדים בבתי־אבות סיעודיים, פועלים בקרב עולים חדשים ואסירים בעייתיים וגם בקרב חיילים או משפחות חיילים. מועצות פועלים אחרות מבקשות עתה ללמוד מפעולותיה של התנועה, שהיא עדיין יחידה מסוגה בארץ.

התנועה התחילה את פעולתה לפני שש שנים, כגוף הסתדרותי, וריכזה תחת קורת־גג אחת פעולות התנדבותיות שונות ומגוונות. כל שנה מקיימת מועצת הפועלים בחיפה תחרות על פרס המתנדב המצטיין. הקריטריונים לקבלת הפרס הם: יש לצבור עשר שעות עבודה התנדבותית בשבוע במשך חמש שנים ברציפות וכאמור, לפעול במסגרת מועצת הפועלים או מטעמה. ועדת שופטים בוחרת את הזוכים. השנה קיבלו את הפרס 35 מתנדבים. הפרס הוא תעודת קלף ונטיעת עץ על שמו של הזוכה ב"יער ההתנדבות" של קק"ל.

יהודה ברנון אומר, שהצעירים שבקרב המתנדבים נוטים לעבוד בעיקר במחלקות ילדים בבתי־חולים ולארח חיילים בודדים. לא אחת עבודתם של המתנדבים היא קשה מאוד ומעורבותם בה עמוקה ביותר. בעתיד מתכוונים לפתוח ליד מרפאות קופות־חולים מועדונים קהילתיים; ההערכה היא, שרבים מהבאים למרפאות קופת־חולים עושים זאת לא רק כדי לקבל עזרה רפואית אלא משום שהמרפאה משמשת להם מעין תחליף למועדון קהילתי. בזכות המועדונים הללו אולי גם יפחת העומס על המרפאות עצמן.

על הגבול חיילים מצבא דרום־קוריאה בפטרול לאורך הגבול המפריד בין צפון־קוריאה ודרום. (צילום רדיו: איי.פי.)

פסטיבל ערד / אמיר רוזנבליט

כדורים פורחים במדבר

מי שיקלע בימים אלה למתנ"ס ערד ויכנס לחדר המטה של חגיגות הזמר העברי, עלול לקבל את הרושם שהוא נמצא בתוך תוכו של לפחות חדר מלחמה (חמ"ל) בחטיבה משוריינת. סוללת הטלפונים שהורכבה בחדר, אינה מפסיקה לטרטר, המחשב שמימין עובד בקצב משוגע ומדי כמה שניות פולט קלטים נוספים של מידע הקשור בלוח האירועים העמוס לעייפה של החגיגות. את הקירות הלבנים מכסות טבלאות עידכון ענקיות, בהן משבצים חזור ועדכן את המיקום של האירועים והאמנים המשתתפים בחגיגות. ממש כמו ביחידת שדה צבאית, גם כאן מכוסות הטבלאות בשקפים לבנים, כתובים בלורד ירוק ובהן פירוט שפע של מוקדים בהם יופיעו האמנים: קרית האמנים, אולם המתנ"ס, מרתף המתנ"ס, בריכת השחיה, אולם הספורט, האיצטדיון העירוני, הככר המרכזית, רחבת המתנ"ס, מועצת הפועלים ועוד ועוד.

על החמ"ל, תיקון, מטה החגיגות, אחראים שלושה: אידית חבקין, המפיקה בפועל של החגיגות, משה גלנץ, המתאם ומרכזת המתנדבים, נורית ברקוביץ'. נורית ("אינני קרובה של מיקי, אבל אני נכדה של השחקנית פאני לובצ'יק") מולשת על צבא של כ־400 מתנדבים תושבי ערד (בהם 250 מבוגרים, כ־100 בני נוער ו־150 פנסיונרים) שיועסקו בעבודות תיאום, שירותים וסדרנות במהלך שלושת ימי החגיגות. הללו אמורים לדאוג לתיפעול תקין של עשרות מופעים ולסייע בקליטה מסודרת של 150 אלף איש, שישתתפו בכל האירועים. התופעה הזו, של לוקאל פטריוטיזם, אופיינית כנראה בעיקר למקומות קטנים כמו ערד. דני מעיין, המנהל ומפיק את החגיגות זו השנה הששית (ובעצם, מהשנה הראשונה) אומר שזהו פרוייקט מורכב ומסובך. "תקציב האירועים העומד השנה על כ־500 אלף ש"ח הוא מעדכן "הפעם הם נערכים במסגרת אירועי 25 שנה לערד ויהוו את האירוע המרכזי של חגיגות 'אל הנגב'".

ולהמחשת דבריו, די היה לצאת מחוץ לאולם המתנ"ס ההומה, כדי להיווכח בשפע של אירועי אמנות, פיסול וצילום הפוקדים את הישוב במלאות לו חצי יובל. בחזית התרבותית, מסתבר, לא מתפקים רק בשירים. בימים בהם ביקרנו בערד לצורך הכנת הכתבה, נפתחה מתקפה אמנותית על העיר, בשלוש חזיתות: נחנך אולם תערוכות חדש, נפתחה תערוכת צילומים על ערד, והתקיים אירוע של פיסול על גגות.

ברחובות העיר מורגשת תכונה רבה. עשרות מתנדבים עסוקים בהקמת בימות וקישוטים ברחבה שבככר המרכזית. באיצטדיון העירוני, עדיין עובדים ומסיימים את מלאכת השיפוץ, בה הושקעו באחרונה כ־800 אלף ש"ח. פסטיבל ערד, האמור להיות האירוע של השנה בתחום הזמר העברי, יוצא לדרך ביום רביעי. יהיו אלה שלושה ימים של הפנינג רצוף, משובץ במיטב אמני ישראל. מי לא יהיה שם? 3.000 זמרים, להקות, חבורות זמר, נגנים ורקדנים. "תהיה זו חגיגת הזמר הגדולה ביותר שידעה המדינה", מבטיח ראש המועצה ח"כ אברהם שוחט המכונה בפי כל בייגה. 50 חבורות זמר מהמשובחות בארץ, מקהלות ולהקות מחול, שלום חנוך במופע הבכורה של תכניתו החדשה 'רק בן אדם', להקת משינה, נורית גלרון, מאיר בנאי, גידי גוב, סי היימן, מאיר אריאל, אריק לביא, מתי כספי, אהוד מנור, חנן יובל, דני רובס, בועז שרעבי, רבקה זוהר, הפרברים, רבקה זוהר, חני ליבנה, מירי אלוני ויהודה פוליקר (שיעניק קונצרט מיוחד במינו למרגלות הר מצדה, שילווה באפקטים אור־קוליים ויסתיים עם הזריחה הקסומה במקום), הם רק חלק מרשימת הכוכבים שיטלו חלק בכ־100 מופעי החגיגות.

זהו הפסטיבל הששי והראשון בניהולו האמנותי של המוסיקאי יאיר שרגאי. שרגאי מקטלג את האירועים לארבעה אלמנטים: קטגוריה של אמנים חובבים, אמנים מקצועיים, רוק (בבריכת השחיה) ומופעי רחוב לכל המשפחה, ערבי שירה על הדשא בבתים פרטיים בערד, מיצגים ומופעים לילדים. במקביל לערבי שירה המוניים בציבור, עליהם תנצח שרל'ה שרון באמפיתיאטרון של קרית האמנים, בהם יטלו חלק כ־3000 איש, איש יופעלו מסגרות אינטימיות יותר כגון 'קפה־זמר' עם גבי ברלין, או מופעים איכותיים עם יורם טהר לב ואסתי כץ, ערבי לדינו עם רבקה רז, או מפגשים מוסיקליים עם חנן יובל והמשורר רוני סומק. בכל אחד מימי הפסטיבל יתקיימו אירועים סימולטניים בכמה מוקדים החל משעות הבוקר המוקדמות. גם חלקם של הילדים לא קופח ולהם יוצגו מבחר של מופעים כגון שליית 'הופה היי', יורם טהר לב ואסתי כץ במופע מיוחד לילדים, ו'לשיר עם אבא ואמא' עם גבי ברלין ועוד ועוד.

אחד האירועים המרכזיים בפסטיבל יהיה חידון ארבעים שנות זמר עברי. כמדי שנה, ינתן מקום מכובד לחבורות זמר מובילות. בין אלה ניתן למנות את 'האירוסים', 'התל אביבים', 'פינה בעמק' 'תות', 'שירלי' ו'מסה אשר'. על רקע האירועים הללו, מעיב השנה ביטולו של פסטיבל הזמר העברי, שנערך אשתקד כחלק אינטגראלי מהחגיגות. הסיבה הרשמית: מחלוקת בין המועצה המקומית ערד לבין הטלוויזיה הישראלית. יאיר שרגאי מציין כי ממילא הפסטיבל אינו מעודד יצירה עברית מקורית, אלא מהווה אכסניה לשירים הנכתבים במתכונת המבטיחה זכיה בתחרות, לפיכך, אין לדעתו הצדקה לקיומו של האירוע.

"בשל קיומו של הפסטיבל" מוסיף דני מעיין "נאלצנו לוותר אשתקד על האולם הגדול והמפואר ביותר בערד, קולנוע 'ארזון', עובדה שיצרה המון בעיות טכניות. השנה, במקום הפסטיבל, ינוצל האולם לשמונה מופעים מרתקים ויפים".

במקביל לחגיגות הזמר העברי בערד, תתקיים השנה בתל ערד אטרקציה ראשונה מסוגה בארץ: 'פורח במדבר', תחרות בינלאומית להטסת כדורים פורחים מאויישים. השבוע הבטיחו את בואם לתחרות תשעה טייסים מהגוש הקומוניסטי, ששה מהונגריה ושלושה מיוגוסלביה. בתחרות ישתתפו בסך הכל 51 טייסים מ־16 מדינות.

על מנת לקלוט את עשרות אלפי החוגגים שיגיעו בשבוע הקרוב לערד מכל רחבי הארץ, הוקם חניון קמפינג המכיל כאלפיים מקומות לינה, זאת בנוסף ל־130 חדרי מלון, שיועמדו לרשות האורחים. שש שנות הפסטיבל בערד, הקנו לישוב מקום של כבוד בשדה הזמר העברי. זמרים פופולאריים כמו מאיר בנאי ואחרים עשו כאן את צעדיהם הראשונים. "אולם מעבר ליוקרה שבאירוע" אומר אברהם שוחט "טמון בפסטיבל־ערד יתרון כלכלי בלתי מבוטל. עשרות אלפי החוגגים שבאים אלינו מחוץ לעיר, מעניקים תנופה בלתי רגילה לבעלי העסקים ולבתי המלון, המשוועים לאורחים מבחוץ".

مكزامن الأصل

בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות ○ בחירות

ניתוח הבחירות / שבח וייס

להפשיל שרוולים

מי שיבקש דמוקרטיזציה הזמין גם וולגריזציה. מה צריך לעשות עכשיו, לאחר הבחירות במרכז „העבודה", ומהם הלקחים לעתיד. המלצות

המסך ירד. תמו התהליכים הפנים־מפלגתיים לגיבוש רשימת המועמדים של „העבודה". כבכל מערכה יש מי שחוזר לזירה כמנצח, יש מי שיוצא מוכה, ויש מי שנותר פגוע או חבול. כמי שחוזר לזירה, לא בקול תרועה ואפילו חבול, אני קורא לעמיתי להפשיל שרוולים ולהתייצב בקו הזינוק לקראת המערכה העיקרית, ב־1 בנובמבר.

במהומת הבחירות הפנימיות הצטבר משקע אלקטוראקטיבי, נאמרו דברים שלא היו צריכים להיאמר, אך אל נשפוט איש על־פי צחצוח החרבות של הקרב האכזר הזה. מי שביקש דמוקראטיזציה הזמין גם לא מעט וולגאריזציה. מן המפורסמות היא שאלה גם אלה הולכים שלובי זרוע. אף־על־פי־כן עדיפה הדמוקראטיזציה.

לרשימת המועמדים של „העבודה" פוטנציאל אלקטוראלי ופארלמנטרי טוב. רוב המועמדים מייצגים מערכות חברתיות אמיתיות. רובם נושאים על גבם משא של הישגים, שיסייע להם ולמפלגה בדרך הארוכה לגבעת רם.

איש לא יוכל עוד לבוא למפלגה בטענות כי קופחה בה איזו קבוצה, עדה ודת. יש דוגמאות מעטות כלבבר של תהליך אינטגרטיבי מאוזן כמו זה שבא לביטוי ברשימת „העבודה". למועמדים יש רקע אקוקוסיבי, בדרך כלל מוניציפאלי. אלי דיין, פרץ עמיר, מיכה גולדמן, יצחק אלישיב, אברהם שוחט וגם מי שלא עומדים בראש רשויות מקומיות, כמו אפרים גור ועמנואל זיסמן ואחרים, צברו „שנות טיסה" במגע שוטף ואינטנסיבי עם כל שכבות העם. ברשימה גם קבוצה מבטיחה של פארלמנטרים, שנסיונם והשכלתם יסייעו להם במילוי תפקידם. לצד הוותיקים – ליבאי, רמון ואחרים – יכהנו שיטרית, ביילין, אלי דיין (שהוא גם משפטן) ואחרים.

הליכוד לא יוכל עוד לטעון כנגדנו ביהירות, כי האהדה המייצג את הפרולטאריון הישראלי. חלק ממועמדינו, ובראשם אלי בן מנחם, יעשו זאת טוב יותר. המיעוטים גם הם מיוצגים בכבוד רב.

עם זאת, שני סקטורים נפגעו ויש לעשות הכל כדי לתקן עיוות זה בהקדם. תנועת המושבים ראויה היתה לייצוג הולם. אין להעלות על הדעת כי בנבחרת הפארלמנטרית שלנו יימצא רק מושבניק אחד. יש להכריז מיד, על־כן, כי אם נכונן ממשלה, יוצב בראש משרד החקלאות שר מתנועת המושבים.

דל מדי הוא גם ייצוג הנשים. עניין זה צריך לבוא על תיקונו באמצעות ייצוג נרחב של נשים בממשלה שנכונן. מפלגה סוציאליסטית יכולה להציב שתיים, שלוש, ארבע ואף חמש נשים בצמרתה, והכוונה גם לממשלתה. אפשר להציב בראש משרדים חברות כנסת וגם כאלה שלא התמודדו על מקום בכנסת.

בעתיד צריך יהיה לתקן תיקון גדול את שיטת הבחירות הפנימיות של המפלגה. בין היתר:

- ● לקצר קיצור נמרץ את כל המערכה הפנימית;
- ● לפקח על הוצאות תעמולת הבחירות של המועמדים, על העלות, על מקורות המימון וסוג התעמולה;
- ● לשבץ את מועמדי המחוזות ברשימה, בלי שיצטרכו לעמוד למבחן שני לפני כל חברי המרכז;

מפלגה המטיפה לבחירות אזוריות חייבת תחילה לקשט את עצמה וליטול קורה מבין עיניה;

- ● לפתוח את כל סניפי המפלגה לפני כל המועמדים, דווקא ערב הבחירות הפנימיות;
- ● להפוך את ה„עסקה" („דיל") למעשה בלתי־חוקי ולהסיק מסקנות אישיות נגד מכונני העסקאות (אם יוצבו נציגי המחוזות במקומות קבועים מראש, תצומצם הנטיה ל„דילים");
- ● לבטל את שיטת העשיריות ולבחור בשתי קבוצות לכל היותר ולא בארבע עשיריות. כך תצומצם עוד יותר הנטיה ל„דילים".
- ● לשקול הפעלת שיטת „המוקדמות" (הפריימריס);
- ● להתנות את זכות הגשת המועמדות בתקופת חברות מתמשכת במפלגה, נאמר תקופה של שלוש־ארבע שנים, להוציא את מי שפעילות מפלגתית היתה אסורה עליהם, כמו אנשי צבא, למשל;
- ● לקיים בפועל את הכללים שגיבש חיים צדוק בדבר האתיקה של הבחירות;
- ● להשאיר בידי ראשי המפלגה סמכות לשבץ שניים־שלושה מועמדים במסגרת „תיקון־עיוותים".

עתה, כאשר נדמו צלילי הפסטיבלים, יש כאמור להפשיל שרוולים ולצאת למערכה העיקרית. היעד הוא – כינון ממשלה בהנהגת „העבודה". ברשימתנו ניצבים מנהיגים בעלי נסיון, שיוכלו לכונן ממשלה אפקטיבית. בתקווה שזו אכן תוקם, חשוב יהיה להבליט גם את אלה שלאו־דווקא ניצבים בראש הרשימה. הייתי רוצה לראות שם גם את לובה אליאב, בן יקיר לתנועתנו, שמעולם לא נטש את ערכיה, גם כאשר נטש ומבית את הבית.

נשים / יעל דיין וגיורא רוזן

אף אחד לא התרגש

אף אחד לא התרגש מ„פניה נרגשת" שהופנתה להנהגת המפלגה, ודרכה לחברי המרכז, לבחור בשש נשים לרשימת „העבודה" לכנסת ה־12

מי שנענה לצורך, לצדק ולחישוב האלקטורלי הבחר באנשי התיישבות, עדות, צעירים, פנים חדשות, „שכונות", יונים וניצים לא שינה מהתייחסותו למספר הנשים בכנסת. וכך, בין כל המרכיבים של הפסיפס שממנו עשויה הרשימה היפה, המשלבת חדש וותיק, מגשרת על פערים ואף שולחת זרועות הרוצה, לרחוב הבוחר, יש חסר, מגרעת צורמת, שתוסיף לצרום עד הפעם הבאה.

גם אנו ידענו שאין סיכוי שפנייתנו תיענה. ידענו שמהפך מושלם יכביד על כתפי המפלגה, המשבצת שלא תתמלא תהיה זו שהיא החלשה ביותר, הפחות תובענית הפחות מאורגנת. אם חשבנו ששש נשים זה המינימום המתבקש, אנחנו שוב עם ארבע, אותן הארבע. שתיים מהן ב„חסר" – בסוף העשיריות השניה והשלישית: בזכות „שלישיית תיקון העיוותים" לא הצטמצם הייצוג הנשי לשלוש, אך קפאון פירושו נסיגה. הלקחים המיידיים שיש להפיקם נוגעים לאסטראטגיה של המפלגה ומנהיגיה ולטאקטיקה של אגף החברות.

הנשים נתפשות במפלגת העבודה ככוח פוליטי, לא כ„מחוז" ולא כ„חוג", ולפיכך התחברויותיה של קבוצה זו מוגבלות לתחום הפוליטי. המכנה המשותף שלהן הוא „מעמד האשה" המשתמע ממנו כנושא זכויות האזרח ומה שמכונה רווחה. הנשים, בעיסוקן בנושאים „הנשיים" – החברות בכנסת באמצעות חקיקה, חברות „בעמדת" בפעילות נמרצת בשטח – קידמו אותם במידה מעוררת התפעלות, אבל בתוך כך גדרו את עצמן בתחום שבעיקרו הוא מסורס מעשיה ומחשיבה פוליטית מובהקת.

בשביל חקיקת רווחה/עבודה/בריאות/חינוך – מספיקות גם ארבע חברות כנסת. כל עוד יוסיפו הנושאים ה„גבריים" – חוץ, בטחון וכלכלה – להיות בראש סדר־היום הפוליטי, והם אכן יהיו גם בעתיד, יוסיפו הנשים בחוגים השונים, במתנות הקבוצות־ההשפעה להיות רק מקדמות־מכירות של מועמדים גברים, אלא אם־כן תשתנה האסטראטגיה של אגף החברות והן תראינה עצמן ככוח, אפילו כקבוצת לחץ, בעלת מסרים מרכזיים וקו אידיאולוגי. גם אם המסרים יהיו פלורליסטיים ולפעמים זהים לאלה של קבוצות אחרות, יהיה להם היבט נשי, „סטיה" מבורכת והדגש אחר, שיכה הד שונה אצל ציבור הבוחרות.

גם הטאקטיקה חייבת להשתנות. אולי נחוצה כאן נסיגה לצורך התקדמות, ודרוש שריון גבוה מ־20% לפאנל כדי להגביר את הייצוג במסלולי הבחירה הנוספים. שריון בכל התחומים – במוניציפאלי, ובמחוזות – דרך הפאנל ועד הדירוג. עם הגברת השריון לפאנל אפשר ליצור בתוכו משבצת משוריינת למועמדת ערביה, ולהבטיח את מקומה לא „על חשבון", אלא כפי שנהג לגבי מועמדים ערביים. „שריון בתוך שריון" כזה, לאשה ערביה, יגדיל את מספר המועמדות הערביות, יקדם את מודעותן הפוליטית, ולא „יגזול מקום" במשבצת שהיא ממילא בתת־ייצוג והעומס עליה רב ואף איכותי.

צריך להדגיש, שהנשים במאבק על ה„פאנל" לא פעלו באותה מידה של „מקצועיות" כפי שפעלו אחרים. אף אחת מהנשים הדורשות לא נשענה על מחוייבות קבוצתית נחרצת. אם להתייחס לאגף החברות במפלגה, המפעיל כ־220 חברות מרכז, אף הן לא יכלו להבטיח בהסכמה תמיכה לחמש־עשרה מועמדות. „המלצה שמית", בשם האגף, ניתנה רק לחברות הכנסת ולמועמדת הערביה, והן שנכנסו בסופו של דבר לארבע העשיריות. כל גוף אחר, בסדר גודל כזה, היה יכול להגיע להסכמה־שבחישוב־פוליטי על שתיים־שלוש מועמדות חדשות/צעירות ולהכניס אותן לכנסת כחלק ממהפך הריענון במפלגה. הזמן היה כשר לכך, הכוח ישנו וגם המוטיבציה, חסרה הכרת הצורך בריכוז המאמץ. הפיצול, הדמוקראטי אמנם אך הלא־פוליטי, הוליד תוצאת־נפל מאכזבת.

עכשיו נחוץ ארגון־מחדש. את הנושא הציבור במרכז המפה גם מפלגות אחרות, שדולות וציבור הבוחרים. הוא יזכה לתשומת לב לא־מעטה בבחירות בנובמבר. נותר די זמן לתקן עיוותים במישור המוניציפאלי ולהעמיד נבחרות נשים – ויש כאלו, טובות ורבות־כישורים – לעיריות ולמועצות המקומיות. הצלחה במישור הזה תהיה זרז להפיכת ייצוג נשים לנושא בוער, מחייב תיקון ובעל משמעות פוליטית. את עלה התאנה, הפרק „מעמד האשה" במצע, ועשרה אחוזים של חברות כנסת – טובות ככל שתהיינה – צריך להחליף בעץ עמוק שורשים ורחב צמרת.

הנסיכים / נפתלי בן־משה

השושלת הרוויזיוניסטית

בימין, לעומת השמאל, ממשיכים בני מנהיגים לעסוק בפוליטיקה והולכים בתלם הוריהם. יותר משזה מעיד על חכמת האבות, זה מעיד על מרובעות ומאובנות הבנים

שמתם לב לעובדה המעניינת, שאיש מהמועמדים של מפלגת העבודה ושל השמאל הציוני לכנסת – להוציא אולי את עוזי ברעם – אינו נושא בתרמילו את שרביט המנהיגות של האב ואינו ממשיך השושלת של הנהגת תנועת העבודה. היתה יעל דיין, אך היא לא נבחרה לפי טענתה, ייחוס האבות יותר משהועיל לה הזיק לה. אברהם בורג, בנו של מנהיג מפד"ל (לשעבר) יוסף בורג, הגיע למפלגת העבודה תוך שבירת המסורת המשפחתית; אפרים סנה, בנו של משה סנה, אינו דבק בדיוק בהשקפות אביו וגם מועמדותו לא עמדה כלל במבחן.

אין זו תופעה חדשה ואף לא מקרית. עובדה, אף אחד מבני אבות התנועה (בבנים הכוונה, כמובן, גם לבנות) או מבני המנהיגים של מפלגות הפועלים, לא בחר לעצמו את האפיק המפלגתי או הפוליטי כדרך חיים. אף כי הם נשארו נאמנים, מבחינת השקפת־העולם הרחבה, לדרך האבות, העדיפו לממש את עצמם בתחומים אחרים – בצבא, באקדמיה או בספרות. ילדיהם של בן־גוריון, של יערי, של חזן, של טבנקין ושל כל גלריית מנהיגי תנועת העבודה – על־אף כישוריהם הבולטים – אינם צועדים בתלם האבות ואינם מנצלים את הילת אבותיהם כדי לטפס בסולם המפלגתי.

תופעה זו, שהיא אנושית מאד, בולטת במיוחד על רקע המצב ההפוך במחנה שכנגד, במחנה הרוויזיוניסטי, שהכוס הוא מכנה עצמו ברוב הדר „המחנה הלאומי". במחנה הרוויזיוניסטי הגנים התורתיים והמנהיגותיים של האב ז'בוטינסקי ושל בני דורו, ומנחם בגין בראשם, עוברים כנראה בירושה אל דור הבנים. מעין מונארכיה תנועתית, שאמנם אינה נקבעת אוטומטית אלא בדרך של סלקציה ובחירה, אך קיומה והצלחתה מורגשים היטב. לא זו בלבד שבני האבות (במקרה זה רק בנים, בנות אין ביניהם) בוחרים במסלול הקאריירה הפוליטית, אלא שהם הולכים בעקבות אבותיהם בכל הנוגע להשקפת־העולם ולהשתייכות המפלגתית, ולפעמים גם עולים עליהם בקיצוניותם ובדבקותם המפלגתית.

אם האב הוא בעד „אף שעל", גם הבן כך. אם האב הוא בעד מלחמת לבנון, גם הבן בעד. אם האב הוא לאומני, גם הבן כך. אם האב הוא נגד ועידה בין־לאומית, גם הבן כך, ואם האב הוא בעד „רק מעט יהודי", גם הבן בעד. כל מה שידענו על מרד הבנים באבות, על הדור הצעיר הפורץ מסגרות ומוסכמות, אינו תופס לגבי השושלת הרוויזיוניסטית, וזה שווה מחקר. ב„חירות" גם הדעות עוברות בירושה. אילו נהג העולם כמו ב„חירות" ואילו צעדו הבנים כל הזמן ובכל עניין בשבילי מחשבתם והשקפותיהם של אבותיהם, היינו מוצאים את עצמנו תקועים עדיין איפשם בעידנו של האדם הראשון.

מנחם בגין מוריש לבני בגין, יעקב מרידור לדן מרידור, חיים לנדאו לעוזי לנדאו, פרופסור נתניהו לבנימין נתניהו, ואיך אפשר לשכוח על רוני מילוא, גם אם השתייכותו למשפחת המלוכה היא על דרך ההסתפחות. גם אם גאולה כהן חצתה קווים מ„חירות" ל„תחיה", בא בנה צחי הנגבי לתקן את המעוות ולישר את הקווים. אך סך־הכל התפוח נפל בדיוק מתחת לעץ. אפילו אריה נאור, היחיד מבני האבות – ובמקרה זה מבני האמהות – שגילה עצמאות ואומץ־לב לחצות את הקו הפוליטי, להינתק מהשלשלת ולחשוב מחשבה עצמאית, טוען שהוא נאמן לתורת רבו ומורו מנחם בגין.

אין אלה סתם נציגי מפלגה. ב„חירות" ובהמון המריע בכנסותיה ובוועידותיה, עדיין שורר הלך־רוח מונארכי, שהבא לכאן ממארוקו. המארוקאי מנחם בגין הוא (היה) מלך ישראל, שלא לדבר על דוד לוי, שהוא על תקן של דוד מלך ישראל השני, ואפילו אריק שרון מכפר־מלל עולה ברגע של אקסטזה המונית לדרגה של מלך ישראל (מה עם שמיר וארנס? תארו לעצמכם, קריאות קצובות – ארנס, ארנס מלך ישראל). אם האבות הם מלכים, ברור שהבנים הם נסיכים. וכך גם קוראים להם, בלא מעט נוסטאלגיה ובהרבה התמוגגות. התקשורת מדברת עליהם בלשון הפלגה, מושחת אותם בשמן וקושרת כתרים לראשם.

ובאמת, היכן תמצא עוד אבות כל־כך מאושרים, הזוכים לכף נחת גדושה, הרואים את בניהם ממשיכים בדרכיהם, לא סוטים לא ימינה ולא שמאלה (חלילה), אלא פוסעים בשביל שהם סללו למענם בזיעת עמל ויגע. הנה נתקיימה בהם האימרה „דור לדור יביע אומר", שמאיר יערי כה אהב להשתמש בה – אך לא במשמעותה המטאפורית, שבאה להביע את רציפותה ואת התקדמותה של ההיסטוריה ואת ההרקה המזוככת והסלקטיבית של מורשת העבר לתוך העורקים המתוחים של העתיד, אלא במשמעותה הפרימיטיבית, הפאמיליארית והאישית.

בניגוד לאלה הקונים את התופעה המשונה הזאת ברוח טובה ואפילו באהדה, אני סולד למראה בנים, המתעתדים להיות מנהיגי הדור הצעירים בנאמנות ובעקביות, כסומים בארובה, בעקבי אבותיהם. יותר משזה מעיד על חכמתם של האבות זה מעיד על מרובעותם ומאובנותם של הבנים, שלא השכילו לפרוש כנפיים ולעוף מקניהם, אלא ממשיכים לדבוק בקיצוניות, בלאומנות צרת־האפקים ובפופוליזם הזול של אבותיהם. בעיני זה נראה כמו נוסף של אופייה הטוטאליטרי והכפייתי של התורה הרוויזיוניסטית.

בנק ישראל

מציע מלווה קצר מועד — חדש

ביום ג' ה־28 ביוני 1988, (ערך יום ד' ה־29 ביוני 1988) יציע בנק ישראל סדרות מלווה קצר מועד, למכירה, על פי הפירוט:

	מספר הסדרה	סכום ההנפקה	סך הכמות המוצעת במכרז	מזה: למשקיעים „בלי הגבלת מחיר/תשואה" (בל"מ)	תשואה מירבית (באחוזים)	מועד הפדיון
		(במיליוני ש"ח)				
סדרה חודשית־182 יומים	1248	80	40	עד 10	17	28.12.88
הנפקת מכר ל־91 יומים	0948		15	עד 3	17	28.9.88

בקשות לרכישת הסדרות הנ"ל תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך. ההזמנות תוגשנה בתשואות לפדיון בשיעור שנתי אפקטיבי שלא יעלה על שיעור התשואה המירבי הנקוב לעיל.

בנק ישראל יקבל גם הזמנות לרכישה בלי הגבלת מחיר/תשואה (להלן הזמנות בל"מ).

תשואת המכרז, בכל אחת מהסדרות, תקבע בשיעור שנתי אחיד לכל הרוכשים, על פי הכללים שלהלן:

א. הזמנות בתשואות לפדיון הנמוכות מתשואת המכרז יסופקו במלואן.

ב. הזמנות בל"מ יסופקו במלואן בתשואת המכרז. אולם, אם הכמות המבוקשת בהזמנות בל"מ תעלה על הכמות המוצעת למכירה, תוקצה הכמות לרוכשים אלה באופן יחסי לסכום הזמנתם.

ג. הזמנות בתשואת המכרז יסופקו במלואן, אולם אם עלתה הכמות המבוקשת בתשואת המכרז על הכמות המוצעת למכירה במכרז בניכוי הכמות שסופקה על פי סעיפים א' וב' לעיל, תחולק היתרה בין המציעים, באופן יחסי לסכום הזמנתם.

ד. הזמנות בתשואות הגבוהות מתשואת המכרז לא תסופקנה.

הסדרות תסחרנה בבורסה ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב, במחירים הנמוכים משווין הנקוב. הסדרות תפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב בתאריכים הנקובים לעיל.

התנאים המחייבים פורסמו בתקנות מלווה קצר מועד – התשמ"ז 1987.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי מבוא העמקים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, הוחלט לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת: תכנית מפורטת מס' 5838 שינוי לתכנית מפורטת מס' 2236 קרית „שקל אור, מגדל העמק" שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מספר 3465 מיום 05.07.87 עמוד 1984.

אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

גושים 17882, 17883, 17459.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: קביעת יעודים חדשים לשטחי מגורים, מסחר, מוסדות, מבני ציבור, ספורט, שטחים ציבוריים פתוחים, דרכים וחניות ציבוריות.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מבוא העמקים שברחוב ברנר 20/5, נצרת עילית. וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

25 במאי 1988 — עמרם קלעג'י, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה – חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 105 בגוש 7172 רח' ויצמן מס' 1 חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 5% משטח המגרש 564 מ"ר בקומת הקרקע ובתוספת אחוזי בניה מעלית מחלקו היחסי של המגרש ע"פ היתור בזכויות שבתיק הבנין.

ההקלה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה הנ"ל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. ההתנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עוזי ח. שרון, ראש העיר, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

ידיעות אחרונות — הלוח הנפוץ ביותר — דבר ראשון בבוקר

דירות בשכ"ח

עסקים

הצעות עבודה

מכונות כתיבה

הלוואות

מכוניות

● גולף 76, מצב מצוין מעולה ... 03-731835 03-726311 (23080)

ריפוי והרזיה

רוצים לקנות

● מתי קונה תכולות דירות 03-591768 ובערב 03-828567 (22975)

רהיטים

● ויטול סלונים מקסימה 590 ש"ח 03-731594 03-815385 (22951)

מקררים

● קונה מקררים „מכירה „תיקונים „הובלות 03-297651 03-384535 (23107)

● קונה מקררי אמקור ופריגידר 03-790285 03-785201 (23087)

פוליש וניקיון

נרשמו לנישואין

שרותים

ירושלים

ריפוי והרזיה

הכרויות

דבר הוא דבר חדש של היום

שירותי פרסומת בשידור בע"מ

דרוש

עוזר טכנאי לאולפני הקלטה

נא לטלפן 03-447273 גברת סילבי

עירית גבעתיים

דרוש

מהנדס/הנדסאי בנין

לפיקוח על עבודות שיפוצים לתקופה של 3 חודשים.

לפנות טל. 325240־1

"בילינסון": הצלחה של 60% לניסוי במכשיר לעידוד הזקפה

מאת דינה רייס

מכשיר לעידוד הזקפה נוסה בהצלחה במרכז הרפואי "בילינסון" בגברים בני 29 עד 75, שסבלו מאין־אונות (אימפוטנציה) על רקע פסיכולוגי, לא אורגני. המכשיר נוסה פעמיים בכל גבר ו־60% מהם הגיבו בזקפה, שמאפשרת קיום יחסי מין מלאים. המכשיר, מתוצרת ארה"ב, בנוי מגליל שמרכיבים אותו על איבר המין. הוא יוצר סביב איבר המין ואקום ובאופן זה הוא מגביר את זרימת הדם לאיבר וגורם לו להזדקף. כדי לשמור על הזקפה לאחר הורדת המכשיר מלבישים טבעת גומי גמישה על בסיס איבר המין. במקרה אחד די היה בטיפול אחד כזה כדי שהגבר יקבל אחר־כך זקפה גם ללא השימוש במכשיר.

על כך סיפר ד"ר צבי צוקרמן, מנהל המרפאה לייעוץ וטיפול מיני בביה"ח, בכנס ראשון שקיימה האגודה הישראלית לטיפול מיני. הוא הוסיף, כי המליץ לגברים שעברו את הניסוי בהצלחה לרכוש את המכשיר, אך רק כמחציתם עשו כן. אצל חלק מן הגברים, שעברו בזמנו התקף לב, נבע הסירוב לרכוש את המכשיר מן הפחד של האשה, שמא קיום יחסי מין יגרום לבעלה התקף נוסף. אגב, בארה"ב אפשר לרכוש את המכשיר באמצעות הדואר.

ד"ר צוקרמן, שחזר לאחרונה מכנס בין־לאומי של סקסולוגים שנערך בסן־פרנסיסקו, סיפר בהרצאתו גם על הגברת היצר המיני אצל נשים בגיל הבלות באמצעות מתן הורמוני המין אסטרוגן ופרוגסטרון (ההורמון השני בא למנוע את הגברת שכיחות הסרטן, לאחר שנמצא כי אצל נשים שקיבלו אסטרוגן בלבד היתה עליה תלולה בשכיחות הסרטן, ממקרה אחד ל־6 מקרים לכל אלף נשים). 30% מן הנשים שטופלו בדרך זאת דיווחו על עליה בעוצמת הסיפוק המיני, ו־45% – על עליה ביצר המיני. 33% מן הנשים המטופלות מצאו להן בן זוג חדש, בחלק מן המקרים צעיר מהן בעשר שנים, וזכו לפריחה מינית מחודשת.

המרצה סיפר, כי משתתפי הכנס המליצו על מתן הטיפול המיני בנשים בגיל הבלות במרכזים מיוחדים המתמחים בכך, שבהם פועלים צוותים משולבים של רופאים, פסיכולוגים וסקסולוגים. במחקר שערך חוקר אמריקאי נמצא, כי מתוך 700 נשים שטופלו במרכז כזה הפסיקו את הטיפול שלוש נשים בלבד, בעוד אחוז הנשירה אצל נשים המטופלות במרפאות של גינקולוגים מגיע ל־50%.

ד"ר צוקרמן אמר, כי המצב בישראל דומה. בשנים האחרונות הוקמו בארץ כמה וכמה מרכזים לטיפול מיני, בעיקר לנשים בגיל המעבר, אך גם לנשים צעירות יותר, וההצלחות מרשימות. במרכזים אלה גם אפשר לעקוב היטב אחרי הנשים המטופלות.

ד"ר צוקרמן סיכם ואמר, כי הטיפולים ההורמונליים הביאו להארכה ניכרת של שנות הפעילות המינית הן אצל גברים והן אצל נשים.

סלקציה לפי צבעי הקונכיות

אפוסטאזה פירושה המרת דת (או מפלגה וכו') בדת (או במפלגה) אחרת. בעלי־חיים אינם נמנים עם שום דת ועם שום מפלגה, אך אצל חלק מהם קיים מה שקרוי "סלקציה אפוסטאטית", שפירושה התחלפות הטרף המועדף ביותר בטרף מועדף אחר, בהשפעת העדפותיהם של הטורפים.

ביולוגים מאוניברסיטת סאותהמפטון בבריטניה בראשות ג'ון אלן משערים, כי סלקציה כזאת מתרחשת אצל אחד ממיני החלזונות, חלזון היבשה המצוי, שקונכיותיו מצטיינות בשלל גוונים וצורות. בגלל הקושי לעקוב אחר חלזונות אלה בטבע בדקו החוקרים, כיצד עופות דורסים הניזונים מחלזונות בוחרים את הטרף שלהם, באמצעות קונכיות בלבד. הם נטלו קונכיות של חלזונות, צבעו אותן ויצרו באופן זה קונכיות משני סוגים, שניהם בצבע צהוב: אחד עם חמישה פסים כהים בצבעים שונים, וסוג שני ללא פסים כאלה. בניסויים הראשונים העדיפו הציפורים לעוט על הקונכיות עם הפסים. לאחר־מכן הציג אלן לפני העופות, במשך שלושה עד חמישה ימים, רק קונכיות ללא פסים, ובאופן זה נעשו קונכיות אלה לטרף היחיד. אחר־כך הציג לפני העופות קונכיות משני הסוגים, במספרים שווים, ומצא כי העופות עדיין מעדיפים את הסוג הראשון שהתרגלו אליו. בהמשך הניסוי הפך אלן את היוצרות: תחילה הציג לפני העופות רק קונכיות עם פסים, וכאשר שוב הציג לפניהם קונכיות משני הסוגים – שוב נהגו העופות ב"שמרנות": הם הוסיפו לעוט רק על הקונכיות עם הפסים.

ניסויים אלה מוכיחים, לדעת אלן, כי הטורפים (במקרה זה: עופות דורסים) נמשכים אל הסוג השכיח ביותר של טרפם (במקרה זה – חלזונות) ואינם משחיתים זמן ומרץ על רדיפה אחר הסוגים הנדירים יותר. ואילו בחלזונות חלה סלקציה אפוסטאטית, המסייעת לסוגים הנדירים (נדירים מבחינת המראה החיצוני של הקונכיות): סוגים שכיחים יותר של חלזונות נכחדים בקצב מהיר יותר ובעקבות כך נהפך סוג אחר לשכיח ביותר. מובן שעל־ידי כך נהפך עתה סוג זה לטרף המועדף, ועתה מסייע הדבר להתרבותם של אותם סוגים שהיו שכיחים יותר בעבר, אשר אוכלוסייתם נתמעטה בינתיים – וחוזר חלילה.

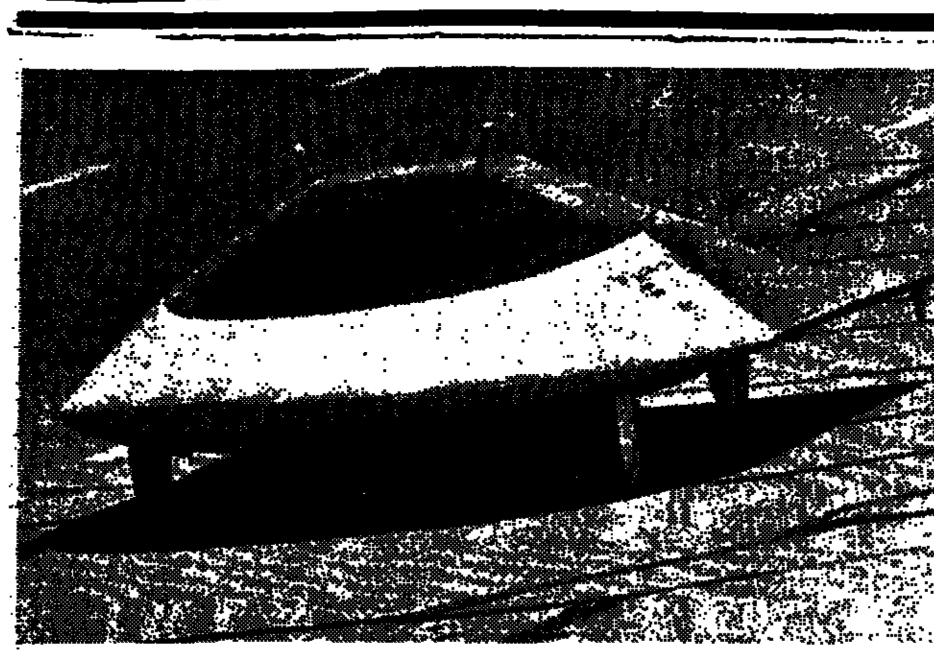

מכונית זו מתוצרת "ג'נרל מוטורס" הציבה לאחרונה במדבריות אריזונה שיא מהירות חדש למכוניות המונעות על־ידי אנרגיית השמש: כ־78 קמ"ש. משקל המכונית כ־200 ק"ג בלבד ועל גגה מותקנים 8,000 תאי שמש

"הדסה": מכשיר לאבחון מוקדם יותר של אוסטיאופורוזיס

מאת יורם לוי

המכון הירושלמי לאוסטיאופורוזיס שליד בית־החולים "הדסה" רכש באחרונה מכשיר חדיש למדידה מדויקת של תכולת המינרלים בעצמות, המסייע לאבחון טוב יותר של המחלה.

לתזכורת: מחלת האוסטיאופורוזיס, הידלדלות העצם, מתבטאת בירידה מואצת של כמות העצם בשלד. החל בגיל 35 מאבד השלד כאחוז אחד בשנה מכמות העצם שבו. עליית תוחלת החיים, מסביר מנהל המכון פרופ' יעקב מנצל, מגבירה את הסיכוי ללקות במחלה בגילים המבוגרים. התופעה קיימת בעיקר אצל נשים בגיל הבלות, משום שהשחלות מפסיקות לייצר את ההורמון אסטרוגן המעכב את הריסת העצם. סימני המחלה הם כאבי גב, כאבי רגליים, התקצרות עמוד השדרה והופעת גבנון.

בשלביה המתקדמים גורמת המחלה שברים בחוליות עמוד השדרה, בעצם צוואר הירך ובשורש כף היד. על־פי נתונים סטטיסטיים פוגעת האוסטיאופורוזיס ברבע מן נשים מעל גיל 60. הפגיעות ביותר למחלה הן נשים בעלות מבנה גוף רזה, נשים שעברו כריתת רחם ונשים הממעטות באכילת מוצרים עשירים בסידן ובפעילות גופנית.

המכון הירושלמי עסק בשעתו בחקר שכיחות המחלה בישראל, אך כיום הוא עוסק גם באבחונה ובהכנת תוכניות לטיפול בה. בעבר נהגו לאבחן את המחלה על־פי צילומי רנטגן של עמוד השדרה, אולם בשל הרגישות הקטנה יחסית של שיטה זו אפשר לאתר בעזרתה את המחלה רק לאחר שהעצם כבר איבדה 40% מכמותה. כדי לאבחן את המחלה בשלביה המוקדמים ביותר פיתחו רופאי המחלקה, בשיתוף־פעולה עם פרופ' אריה ויגרב ממכון רקח לפיסיקה באוניברסיטה העברית, שיטה בלתי־פולשנית לקביעה מדויקת ואמינה של צפיפות רקמת העצם. השיטה מבוססת על אפקט פיסיקלי, הקרוי "פיזור קומפטון". אולם המכשיר בודק רק את רקמת העצם הספוגית ולא את מעטפת העצם.

כדי לשפר עוד יותר את אמינות הבדיקות רכש המכון מכשיר חדש, dual photon absorptionmeter או בר"ת DPA, מתוצרת חברת "לונר" בארה"ב, המסוגל למדוד את תכולת המינרלים בעצם. כדי לקבל אבחנה מדויקת, בודקים באמצעות המכשיר את תכולת המינרלים בעצם צוואר הירך ובעמוד השדרה, ולכך מוסיפים את בדיקת הצפיפות של עצם שורש כף היד. הבדיקה נמשכת כ־20 דקות.

הדפ"א סורק באמצעות קרינה את העצמות. הנתונים מועברים למחשב ועל הצג, כמו גם על נייר, מתקבלת תמונה צבעונית של המבנה המינרלי של העצם. על־פי נתוני הבדיקה יכול הרופא לקבוע את מצב העצם ביחס לממוצע באוכלוסיית קבוצת הגיל של הנבדק. בעזרת נתונים אלו ונתוני צפיפות העצם אפשרית אבחנה מיידית של מצב החולה. המכשיר החדש יעיל גם למעקב אחר יעילותם של הטיפולים שמוצעים לחולים על־ידי צוות המכון, כגון דיאטה עשירה בסידן, פעילות גופנית או טיפול תרופתי והורמונלי לנשים.

ד"ר יצחק ליבמן, פיסיקאי רפואי במכון, מדגיש כי המכשיר החדש יוצר קרינה מועטה מאוד בהשוואה למכשירים סורקים אחרים ולכן אין בו סכנה רפואית.

המכשיר עלה כ־80 אלף דולר. מכשיר דומה של חברה אחרת נמצא בשימוש במכון פרטי בתל־אביב. עלות כל בדיקה היא 250 דולר, אולם החולה משלם רק 120 ש"ח: יתרת הסכום ממומנת על־ידי המכון.

רופאי המכון סבורים, כי רכישת הדפ"א מהווה תוספת חשובה וחיונית לאבחונן של מחלות מטבוליות המשפיעות על השלד, ובראשן האוסטיאופורוזיס. הוא יאפשר אבחון מוקדם ובדיוק רב יותר של המחלה, אשר נהפכה בשנים האחרונות לאחת הבעיות החמורות של נשים מבוגרות בעולם המערבי.

בדיקה במכשיר החדש לאיתור אוסטיאופורוזיס ב"הדסה"

מטר של עצמים קטנים יורד על כדור־הארץ מן החלל

... ויש הטוענים, כי הם־הם מקור המים באוקיינוסים

תצפיות מלוויינים בקרינה העל־סגולה הנפלטת מן האטמוספירה של כדור־הארץ מצביעות על תופעה מעניינת: מדי שניות אחדות נגלית איי־שם באטמוספירה נקודה שחורה, בקוטר של מאות ק"מ, על רקע הקרינה העל־סגולה.

הפיסיקאי לואיס פרנק מאוניברסיטת איובה, ארה"ב, טען לפני כשנתיים, כי יש לו הסבר לתופעה זו, שדימה אותה להופעת וכוכבים על צג הטלוויזיה: מיליוני עצמים קטנים, המורכבים בעיקר – כמו כוכבי השביט – מקרח, פוגעים מדי שנה, במהירות של כ־10 מ' לשניה, בשכבות העליונות של האטמוספירה, מתאדים עקב החיכוך, ואדי המים הנוצרים באופן זה בולעים את האור העל־סגול בדרכו אל הלוויינים מן השכבות שמתחתם. פרנק הרחיק לכת וטען, כי עצמים זעירים אלה, היורדים אלינו מקדמת דנא, הם־הם מקור המים באוקיינוסים – ולא תהליכים גיאולוגיים בכדור־הארץ עצמו, כפי שמקובל לחשוב.

תיאוריה זו של פרנק עוררה עליו מתנגדים רבים. אם כך הדבר, שאלו המבקרים, אפשר היה לצפות למצוא על הירח מספר רב הרבה יותר של מכתשים מכפי שמצויים בו בפועל, שהרי הירח אין לו אטמוספירה שתבלום עצמים דמויי שביט אלה בבואם מן החלל. על כך השיב פרנק, כי השביטים "שלו", שמשקל כל אחד מהם הוא מספר מאות טונות וקוטרו הוא כ־10 מ', קלים וקטנים מכדי ליצור מכתשים. ומדוע אין הם נגלים בטלסקופים או במכ"ם? גם על כך היתה תשובה בפיו של פרנק: משום שהם עטופים במעטפת של אבק פחם שחור, שאיננו מחזיר את קרני האור הרגילות ואת קרני המכ"ם.

תשובות אלה לא הניחו את דעת רוב המדענים והתיאוריה של פרנק לא נמצאו לה מהלכים. אך הנה לאחרונה החלו קליין ייטס ועמיתו טום גייהלס מן המעבדה להנעה סילונית בפסדינה לנסות ולגלות את העצמים דמויי השביטים בתצפית ישירה (ולא בעקיפין, על סמך ה"חורים" בקרינה העל־סגולה, כפי שעשה פרנק) – ואכן מצאום. לצורך זה השתמשו בטלסקופ במצפה הלאומי קיט פאורק שבאריזונה, המצויד בגלאי אלקטרוני ולא בסרט צילום. הגלאי איתר מעין רצועות הרומזות מבחינת בהירותן, מקומן ומספרן לעצמים שדיבר עליהם פרנק. השניים גם מצאו, כי רצועות אלה מרובות יותר בזמן ממטרים של שביטים.

בכל־זאת לא ברור כלל, אם תגלית זו מאשרת את התיאוריה של פרנק. ייתכן אמנם שאלה הם כדורי קרח קטנים, אומרים ייטס וגייהלס, אבל ייתכן גם שהם שרידים יבשים של שביטים שנחרבו. לבירור הסוגיה הזאת דרושים מחקרים נוספים. אם כך ואם כך, תגליתם של שני המדענים מפסדינה כבר הספיקה להכות גלים בקרב עמיתיהם, גם אם טיבה לא ברור עדיין.

פחות חסידות – פחות תינוקות

כידוע, שיעור הלידות במערב־גרמניה נמצא בעשורים האחרונים במסלול של ירידה מתמדת. הסיבות הן, כמובן, סוציולוגיות: אי רצונם של ההורים ברפובליקה הפדראלית להיות מטופלים בצאצאים מרובים, שאיפת הנשים לקריירה מקצועית וכיו"ב.

במכתב ששלח הלמוט זיס מאוניברסיטת דיסלדורף במערב־גרמניה לכתב־העת המדעי הבריטי "נייצ'ר" הוא מציע, על דרך הלצון, הסבר אחר, שלדבריו "כל ילד יוכל להבין אותו": במקביל לירידת עקומת הלידות מ־1.9 מיליון בשנת 1965 ל־900,000 בשנת 1980 – כדי יותר מ־50% – חלה באותן 15 שנים ירידה בשיעור יחסי שווה כמעט (מ־1.1 מיליון ל־600,000) במספר החסידות הדוגרות בגרמניה...

משפחת מחשבים חדשה של יבמ

יבמ הכריזה בשבוע שעבר, בעת ובעונה אחת בסניפיה בעולם כולו, על סדרה חדשה של מחשבים, המיועדים בעיקר לעסקים קטנים ובינוניים, וכן על מאות מוצרי תוכנה חדשים.

המערכת החדשה, הקרויה AS/400, כוללת שישה מחשבים בגדלים שונים, שמחירו של הזול בהם הוא כ־30,000 דולר. הם בנויים בצורה מודולרית, המאפשרת לעסק לעבור מדגם קטן יותר בסדרה זו לדגם גדול יותר, בהתאם לגידול העסק שלו, ללא צורך להחליף את התוכנות. את שני הדגמים הקטנים אפשר למקם ליד שולחן העבודה במשרד; האחרים בנויים בתוך כונן נפרד עם יחידות התקליטים שלהם.

הסדרה החדשה באה להחליף את הסדרות 36 ו־38 של יבמ, שמהם מצויים כיום בשוק העולמי כ־300,000 מערכות. המחשבים החדשים עולים בביצועיהם על הישנים וזולים מהם. חברת יבמ מקווה בעזרת מחשביה החדשים לנגוס מפלח השוק של חברות אחרות, ובראשן "דיגיטל", בתחום זה של מחשבים בינוניים.

עוד לפני ההכרזה הרשמית נמסרו מחשבים מסדרת AS/400 לבתי תוכנה בארץ ובעולם, כדי שיכינו עבורם תוכנות – בינתן תוכנות בעברית. נמסר כי קל ביותר להתאים תוכנה של מחשבי 36 ו־38 למחשבים מן הסדרה החדשה.

מחקר בילדים מאומצים מאשר:

התורשה דומיננטית במחלות לב; הגורמים הסביבתיים – בסרטן

בדיחה ישנה־נושנה המתהלכת בין גנטיקאים של אוכלוסיות אומרת, כי המוות עובר בירושה, והא ראיה: אדם שהוריו מתים – יש סיכוי שגם הוא עתיד למות. ושלא על דרך הבדיחה: אדם שהוריו הקדימו למות – יש סיכוי שגם תוחלת החיים שלו תהיה קצרה מן הממוצע.

עובדה זו ידועה היטב ואפשר לאששה בסטטיסטיקה. אבל קשה עד למאוד להוכיח, באיזו מידה נובעת תופעה זו מגנים משותפים, ובאיזו מידה – מסביבה משותפת.

כיצד, איפוא, מיישבים קושיה זו? אחת הדרכים הקלאסיות להפריד בין גורמים תורשתיים לגורמים סביבתיים היא לעקוב אחר תאומים זהים, כלומר אנשים בעלי מטען גנטי זהה לחלוטין, שגדלו בתנאי סביבה שונים בתכלית. דרך זו קשה לביצוע, בגלל מיעוט התאומים מסוג זה. דרך אחרת, מדויקת קצת פחות אך קלה יותר לביצוע, היא להשוות ילדים שאומצו בינקותם עם הוריהם הביולוגיים (שותפות גנטית) ועם הוריהם המאמצים (שותפות סביבתית). בדרך זו בחר רופא דני אחד, תורקילד סיירנסן, מבית־החולים האוניברסיטאי הווידוברה בקופנהאגן.

סיירנסן החל במחקר לפני עשר שנים. הוא עקב אחר ההיסטוריה של כמעט אלף אנשים, ילידי השנים 1924 עד 1926, ושל 4,000 הוריהם (2,000 הורים ביולוגיים ו־2,000 הורים מאמצים), שחלק מהם מתו בטרם מלאו להם 50 שנה. בימים אלה פרסם את תוצאות מחקרו ב"כתב־העת לרפואה של ניו אינגלנד".

והנה מה שמצא החוקר: כאשר אחד ההורים הביולוגיים של המאומץ מת בטרם עת, היה הסיכוי שהמאומץ עצמו ימות אף הוא בטרם־עת, כפול מזה של מאומץ ששני הוריו הביולוגיים האריכו ימים. אם אותו הורה ביולוגי מת ממחלה של לב וכלי דם, היו סיכוייו של המאומץ למות ממחלה כזאת גבוהים אפילו פי ארבעה, ואם מת ממחלה זיהומית, היו הסיכויים גבוהים פי חמישה. לעומת זאת לא מצא סיירנסן שום מתאם בין ההורים המאמצים ובין מאומציהם, פרט למחלה אחת: סרטן. כאשר אחד ההורים המאמצים מת בגיל צעיר מסרטן, גדל פי חמישה הסיכוי שגם המאומץ שלו ימות מאותה מחלה בטרם עת. מאידך, אם הקרבן של מחלה זו היה לא ההורה המאמץ, כי אם ההורה הביולוגי, הדבר לא ניכר כלל בתוחלת החיים של המאומץ.

בסופו של דבר עולות מסקנות מחקרו של סיירנסן בקנה אחד עם הדעות הרווחות זה כבר בקרב הקהילה הרפואית, לאמור: במחלות לב נודע משקל רב לנטיה תורשתית (דוק: נטיה תורשתית ולא תורשה ממש), והוא הדין במחלות זיהומיות, שבהן מתבטאת הנטיה התורשתית ביעילותה של מערכת החיסון. לעומת זאת, הגורמים העיקריים המשפיעים על התחלואה בסרטן הם סביבתיים: עישון, הרכב תזונה וכיו"ב. בכל־זאת נודע ערך רב למחקר זה, משום שהוא מאשר, בצורה כמותית, את מה שהיה עד כה רק בגדר השערה, אם כי השערה מבוססת למדי.

חלבונים "מהונדסים" שומרים על שלמות מערכת החיסון

שורה של מחלות, בהן קשות, מלוות חסר דם: חסר דם גם נוצר לעיתים עקב הטיפול באותן מחלות עצמן או במחלות אחרות. סוגים מסוימים של סרטן הם אחת הדוגמאות: במקרה זה נוצר חסר הדם הן בעטייה של המחלה עצמה והן בעטיין של הכימותרפיה והרדיותרפיה, מפני שהן פוגעות במח העצמות שבו מיוצרים כל תאי הדם האדומים וסוגים מסוימים של תאי הדם הלבנים. כיוצא בכך האיידס: הן המחלה עצמה והן תרופות נגד־נגיפיות הניתנות לחולים, כגון AZT, הורסות חלק מתאי הדם הלבנים, הממלאים תפקיד מפתח במערכת החיסון.

קבוצות שונות של חוקרים מנסות עתה דרכים להתגבר על בעיה זו בעזרת חומרים המעודדים את ייצור תאי המקור של תאי הדם. הם זיהו גליקופרוטאינים מסוימים, החיוניים להתרבותם ולהתפתחותם של תאי הדם. כיום אפשר לייצר כמויות גדולות של חלבונים טבעיים אלה, שבטבע מצויים בכמויות זעירות בלבד, בשיטות של הנדסה גנטית. ניסויים ראשונים בהם הניבו תוצאות מבטיחות.

אחד החלבונים האלה הוא האריתרופויאטין – חלבון המסייע בייצור תאי הדם האדומים. חלבון כזה, שיוצר בשיטות של הנדסה גנטית, נוסה בהצלחה בחולי כליות כרוניים, שסבלו מחסר דם עקב דיאליזה: הוא העלה את ספירת הדם שלהם. עתה מנסים טיפול זה גם בחולי איידס הסובלים מחסר דם.

חלבונים מסוג אחר, הקרויים בר"ת CSF, שעד כה זוהו בהם שישה סוגים שונים, מהווים מעין מערכת פיקוד ובקרה למערכת החיסון: הם גורמים לתאי מח העצם להתחלק ולייצר תאי דם לבנים בעלי תפקודים ייחודיים. אחד משש הסוגים של חלבונים אלה, הקרוי גרנולוציט CSF (ובקיצור: G-CSF) מופרש על־ידי מאקרופאגים – סוג של תאי דם לבנים – כאשר הם נתקלים בחיידקים. ההפרשה המוגברת של חלבון זה מגבירה בשיעור ניכר את ייצורם של גרנולוציטים אחרים, שאף הם ממלאים תפקיד חשוב במלחמה נגד זיהומים. בניסוי שנערך לאחרונה במנצ'סטר שבאנגליה ניתן ג־קס"פ ל־12 חולים, שלקו בסוג מסוים של סרטן ריאות בשלב מתקדם, לאחר שקיבלו טיפול כימותרפי, ונמצא שהטיפול לא פגע בספירת הדם שלהם והם גם לא לקו בזיהומים. ניסוי דומה נערך אחר־כך במרכז הסרטן "סלון קטרינג" בניו־יורק בחולים שלקו בסרטן כליות בשלב מתקדם והתוצאות היו דומות. במכון הסרטן "דאנה־פארבר" בבוסטון נערך ניסוי בסוג אחר של חלבון ממשפחת הקס"פ בחולי סרקומה (סרטן העצמות).

אחד הרופאים מן המכון בבוסטון, ג'יימס גריפין, סבור כי הטיפול בקס"פ עשוי לחולל מהפכה בטיפול בחולי סרטן, מפני שהוא יאפשר לפתח סוגים חדשים, חזקים יותר, של תרופות כימותרפיות וגם לתת מנות גבוהות יותר, בלי לחשוש לפגיעה במערכת החיסון.

ייתכן שיימצאו שימושים נוספים לחלבונים אלה, למשל אצל חולי סרטן הדם (לויקמיה). בסוגים מסוימים של סרטן זה נוהגים לשאוב את מח העצם של החולה לפני מתן טיפול קרינתי, כדי שלא ייפגע בקרינה, ואחר־כך להחזיר אותו לגוף. מתן קס"פ עשוי לזרז את התחדשותו של מח העצם לאחר החזרתו. יש אפילו השוקלים את האפשרות לתת קס"פ לחולי איידס, אם כי חלבונים אלה אינם מסייעים לייצור תאי דם לבנים מסוג T, שהם הנפגעים הראשיים על־ידי האיידס.

להיוולד בשבוע ה־26 להריון – ולהיוותר בחיים

מאת שמעון וייס

כאשר בערבו של 24 בפברואר יצא שלומי חי חרידה לאוויר העולם, לא ניבאו לו הרבה סיכויים לשרוד אלא ימים ספורים בלבד. הוא נולד במשקל זעיר של 800 גרם, מה שקרוי בשפה המקצועית "פגות עמוקה". אמו סילביה, בת 29, ילדה את בנה השלישי אחרי הריון קצר של 26 וחצי שבועות – כשני שלישים מאורך הריון תקין.

זהו מקרה נדיר לא רק בבית־החולים "פוריה" – בארץ כולה אפשר למנות רק מקרים ספורים כאלה. המקרה של שלומי חרידה נדיר שבעתיים, כי למרבה המזל הוא נותר בחיים.

המשימה שעמדה באותו ערב חורפי לפני ד"ר יהושע צרפין, מנהל המחלקה לטיפול נמרץ פגים ויילודים, היתה כבדה, כבדה מאוד. "סיכוייו של פג כזה לחיות", אומר ד"ר צרפין, "אינם רבים. שני גורמים משפיעים בעיקר על סיכויי ההישרדות: משך ההריון, מה שקרוי גם עומק הפגות, ומשקל היילוד". שלומי חרידה הוצא לאוויר העולם בניתוח קיסרי דחוף בגלל שליית פתח, שדיממה וגרמה למצוקה עוברית. בחמשת ימיו הראשונים הנשימוהו בעזרת מכשירים. המזון ניתן לו בעירויים תוך־ורידיים. בנוסף על כך ניתנו לו טיפול אנטיביוטי, טיפול נגד צהבת, עירויי דם וטיפול תרופתי מונע נגד הפסקות נשימה ודום לב, האופייניים ליילודים כאלה.

טיפול מסוג זה אינו רק מורכב, הוא גם יקר: יום אשפוז ליילוד במצב כזה עולה 150 דולר. אין צורך להגיד, ששיקול כזה לא עמד לעיני הרופאים שטיפלו בילד הנולד.

"ביטוי חיצוני בולט לחוסר הבשלות של הפג, שבו הבחנו מיד, היו העפעפיים המחוברים. דבר זה מעיד על שלב מאוד עוברי ופגי", מספר מנהל המחלקה ומוסיף, כי יש חוקרים הקובעים שבמצב כזה אין טעם להמשיך בטיפול, במלים אחרות: פגים כאלה נידונים למוות בטרם חיים.

"מדיניות המחלקה שלנו היא לבצע החייאה וטיפול אופטימלי, אגרסיבי בכל שניתן, בכל יילוד בר־חיים".

במקרהו של שלומי חרידה ניתנה לרופאים ולאנשי המחלקה התרעה מוקדמת מספר שעות לפני הלידה והמחלקה התארגנה בהתאם. עוד במהלך הלידה בחדר הלידה בוצע מה שקרוי בשפת הרופאים "התערבות החייאתית" על־ידי ד"ר צרפין וד"ר אבשלום כהן, יחד עם הצוות המתוגבר, ואחרי גמר הניתוח הקיסרי, שנמשך כרבע שעה, הועבר הפג מחדר הלידה למחלקה להמשך הטיפול הצמוד.

במשך כל ימי אשפוזו במחלקה בביה"ח "פוריה" היה שלומי הפעוט תחת השגחה צמודה של הצוות הסיעודי, שכלל רופאים ואחיות בראשות האחות הראשית במחלקה, תקוה סמאג'ה הטבריינית, ושל מכשור אלקטרוני חדיש. "נתתי לו סיכוי לחיות כמו שהסטטיסטיקה נותנת לו, 30–40 אחוז, אבל מטרתנו היתה לא רק להותירו בחיים, אלא גם להבטיח לו איכות חיים מלאה בעתיד. אני לא רואה לעצמי הישג, אם אני מצליח להציל חייו של תינוק, אבל עם פגיעה מוחית קשה – וזה המצב במרבית המקרים מסוג זה". שלומי נמנה, לפי הסטטיסטיקה, עם המיעוט המאושר. תגובותיו הטובות על הטיפולים על כל שלביהם גרמו לאופטימיות הולכת וגוברת של הצוות הרפואי, אם כי היו תקופות של הידרדרות, כפי שמורה ד"ר צרפין.

הוריו של שלומי הקטן, סילביה ויצחק, היו מודעים כל העת למצב בנם ולסיכוייו. משפחת חרידה, אומרים אנשי המחלקה ב"פוריה", תפקדה בצורה מבוגרת, הבינה את חומרת המקרה, את הסיכוי הנמוך של בנם, בשלב הראשון, להיוותר בחיים – אך תמיד שמרה על אופטימיות וזו נסכה בטחון גם בצוות המטפל של ביה"ח.

14 שבועות שהה שלומי חרידה ב"פוריה". כאשר הגיע למשקל של 2,300 גרם ומצבו הכללי היה טוב, ולאחר שהתבדו כל החששות לפגיעה מוחית – הוחלט לשחררו הביתה. האם, סילביה, שוחררה מביה"ח שבוע אחרי הלידה, אך המשיכה לבקר את בנה ולטפל בו מדי יום במשך כל אותה התקופה.

כחודש לפני שחרורו של שלומי מביה"ח זכתה סילביה להיניק בפעם הראשונה. "אף שכבר היתה בת־בית אצלנו, ואולי דווקא בגלל זה, היינו נרגשים – גם אנחנו וגם האם", אומר מנהל המחלקה.

"בכל המקומות יש לי נדרים בשבילו", אומרת סילביה על בנה ומספרת, שד"ר צרפין הציע להוסיף לשם שלומי, שניתן לתינוק לזכר אביה המנוח, את צמד האותיות "חי" – ובני המשפחה לא היססו לרגע וקיבלו את ההצעה בשמחה. עכשיו הם יקנו אלבום קטן וד"ר אבשלום כהן, אחד הרופאים בצוות, יכתוב בפירוט את קורות ימיו הראשונים של שלומי חי חרידה בעולמנו. שיהיה לדורות הבאים.

"לא, לא רוצה עוד ילדים", משיבה בבהלה סילביה חרידה לשאלתי. "כמעט הלכתי למות. זה מספיק בשבילי. רק להודות לכל הרופאים והאחיות ולכל מי שעזר. זה מה שנשאר לנו לעשות כל החיים".

ד"ר יהושע צרפין בודק את שלומי חי חרידה

هكذا من الأصل

مكتبة الأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

גן העדן של יוסף טל

"הגן" – אופרה קאמרית של יוסף טל וישראל אלירז זכה להצלחה בהצגות הבכורה בהאמבורג

"הגן" – האופרה החמישית של המלחין יוסף טל והמשורר ישראל אלירז העלתה בתחילת החודש, בבכורה עולמית, באולם הקטן של בית־האופרה הממלכתי בהמבורג, מלהקות האופרה היוקרתיות במערב אירופה. ההצגות נמשכות גם בחודש יולי. לאחר מכן תצא ההפקה לפסטיבל האופרות בפרנקפורט. "הגן" הוזמנה על ידי רולף ליברמן, המנהל המוסיקלי היהודי של בית־האופרה, המכיר את טל ואלירז מהפקות משותפות קודמות.

באופרה הקאמרית משתתפים שני זמרים: אדם – הטנור סטפאן דיאקוליך וחווה – הסופראן קתרין גאייר, השחקן – תיאו־ארנסט ריכטר ותזמורת של שמונה נגנים סולנים. הכמאי הוא פטר לשר, הידוע מהצגותיו בתיאטרון.

המלחין ומחבר הליברית שנכחו בהצגת הבכורה שבו לירושלים מרוצים מקבלת הפנים החיובית של הקהל והביקורות. מספר אלירז: "האולם כולו הפך להיות מקום המשחק. אפילו הכסאות הפכו לחלק מהתפאורה וכוסו בכיסויים שונים. הקירות והתיקרה נצבעו בשחור. האולם העלה תחושה של גיהנום יותר מאשר גן־עדן. האופרה שאורכה כשעה וחצי בוצעה ללא הפסקה. הקהל קיבל את ההצגה בתשואות ממושכות. העיתון ההמבורגי הנודע "בילד" נתן למופע דירוג של

הטנור סטפאן דיאקוליך – אדם

חמישה כוכבים מתוך שישה, הניתנים לאירועי אמנות בעיר. זהו דירוג גבוה מאד".

במה עוסקת עלילת "הגן"? אלירז: "האופרה מספרת על שיבתם הבלתי־אפשרית של אדם וחווה לגן־עדן. חווה לא תמצא שם את הנחש המפתה אלא זקן סנילי שאינו מסוגל להתרגש מהגוף שלה ולא מגדולתו התרבותית של אדם. הם נוכחים לדעת, למגינת ליבם, שגם גן־עדן אינו מעל לזמנים. גם הוא מקום היכול להיות נידון להרס ולכליה. אין דרך אחרת מאשר לחזור לעולם ולשוב לחיי משפחה וללדת ילדים".

האופרות של יוסף טל, בשיתוף עם אלירז, ואחרים זכו להדים ולהצלחות בחו"ל ובעיקר בגרמניה. מוזר שבארץ לא נמצאה, עד כה, מסגרת כלשהי להעלות אפילו אחת מהאופרות האחרונות שחיבר מלחין ישראלי כה חשוב.

ישראל דליות

עשור למות אדיס דה פיליפ

ביום ד' הקרוב, יום השנה העשירי למותה של אדיס דה פיליפ, מייסדת האופרה הישראלית, יערך ב"בית ציוני אמריקה" בת"א ערב לזכרה במהלכו יוענק פרס מטעם "קרן דה־פיליפ". יו"ר הקרן עו"ד נפתלי בר־יהודה ישא דברים לזיכרה של מייסדת האופרה, ולאחר חלוקת הפרס תקויים תכנית אמנותית בהשתתפות זוכת הפרס ומספר מאמני האופרה הישראלית.

השנה יחולק פרס אחד בסך 1,000 דולר לזמרת המצו־סופרן **עדית מגילבסקי** ילידת כפר־סבא. הזמרת הצעירה הופיעה כסולנית עם "זמרי קאמרך" "האופרה הישראלית החדשה" "התזמורת הקאמרית הקיבוצית" ובמסגרת פסטיבל ישראל. לאחרונה היא משתלמת בגרמניה ובאיטליה.

הוועד להנצחת זכרה של אדיס דה־פיליפ, עשה מספר פעולות הנצחה פרט לטקס השנתי. במשך עשר השנים שחלפו חילקה הנהלת הקרן עשרות פרסים ומילגות ותעודות הוקרה לאמנים ישראליים ואמנים בין־לאומיים, מאלה שהופיעו בשעתו באופרה הישראלית בהדרכתה של אדיס דה־פיליפ. וכן לכשרונות מבטיחים לעתיד, הפעילים עכשיו בתחום אמנות האופרה. בשנת 1983 הוצא לאור הספר "אדיס" מאת יוסף אוליצקי, ובו מתוארת פרשת חייה של דה־פיליפ מילדותה ועד שנת 1958. הוועד פנה לעיריית תל־אביב־יפו בה נוסדה ופעלה "האופרה הישראלית", בבקשה לקרוא רחוב על שמה של אדיס דה־פיליפ. ועד האמנים מקווה שפעולת הנצחה זאת תוצא לפועל בהקדם.

אדיס דה־פיליפ הגיעה לראשונה לארץ ב־13 בנובמבר 1945. בשליחות ידידי האופרה נסעה לקונגרס הציוני הכ"ב ובהופעה מרשימה בפני צירי הקונגרס ומוזמניו התוודעה אל ראשי התנועה הציונית, שעודדו אותה לבצע בארץ את תכניותיה האופראיות והבטיחו לעמוד לצידה ולהגיש לה את מלוא עזרתם. ב־29 בנובמבר 1947 הניחה דה־פיליפ את היסוד ל"אופרה הישראלית". ב־15 באפריל 1948, בתחילת מלחמת העצמאות, החלה "האופרה הישראלית" בהצגותיה. במרוצת השנים הפיקה ב"אופרה הישראלית" 55 אופרות, אופרטות, מחזות מוסיקליים ו־95 באלטים, ממיטב הרפרטואר העולמי, ורבות מהפקות הללו זכו להפקה שניה ושלישית. אדיס דה־פיליפ לא זכתה להשלים את פעילותה האמנותית, היא נפטרה פתע, לאחר מחלה קצרה, ביולי 1978.

קונצרט
ערב שירי שוברט

במוזיאון תל־אביב הגישו הזמר השוויצרי בריסטון הומברגר והפסנתרן האמריקאי אולריך קלה תכנית שירים מאת שוברט, מהם ידועים ביותר, כמו שבעת השירים הראשונים של המחזור "שירת הברבור", שבהם "הושתל" בקונצרט השיר הידוע פחות "סתיו" של אותו משורר לחביג רלשטאב. כמו כן נכלל השיר "היגנה הרוחות" לפיוטו של זיידל, עבודתו האחרונה של שוברט, שהוסיף למחזור המו"ל בסיום אופטימי, ואילו על שש השירים לפיוטים של היינה, המהווים את שיא יצירתו של שוברט בתחום הליד, דילג האורח. בין השירים המושרים פחות היה "הזמר" של גיתה.

כריסטוף המברגר הוא בעל קול טנור גבוה ודק, אבל מאוזן בכל השלבים, שביניהם לא מורגש מעבר. אמנותו לעיצוב השירים רמה, מבטאו מופתי. אמן בעל שיעור קומה גם הפסנתרן אולריך קלה, שניגן בהתאפקות אך בדינמיקה עשירה ונטל חלק בבניית השירים לא כמלווה אלא כשותף. השמעת השירים בצורת רואו של אבנים יקרים ברם להוויה. הזמר כבר הופיע בארץ לפני כשנתיים והפגין את אמנותו; משום כך הפתיעה העובדה המצערת שהאולם לא היה מלא.

יהודה כהן

ספר
פשטות גאונית

אניטה ברוקנר, הסטוריונית אמנות, החלה לכתוב רומאנים בראשית העשור והכתה מיד להצלחה רבה בבריטניה. לפני שלוש שנים אף הוכתרה ככלת פרס "בוקר". ספרה הראשון "לצאת אל החיים" תורגם לעברית בידי אילנה דן ויצא לאור במסגרת "הסדרה הפתוחה" של "סימן קריאה", "הקיבוץ המאוחד" ו"ספרית מעריב".

המתכונת העלילתית היא כמעט של "רומאן רומנטי". הסגנון מהודר בסגנון האנגלי, כלומר פשוט מאוד אך לא פשטני, רצוף היקשים ל־High Brows יודעי ספר, מצטיין באירוניה יבשה ובהומור מעודן.

גיבורת הרומאן היא חוקרת ספרות צעירה המקדישה את חייה לחיבור על בלזאק, תחילה על הטוב והרע ביצירותיו ואחר כך לנשים ביצירותיו. האם הספרות, או העיסוק בספרות, הוא המחסום לחיים או החיים עצמם? הגיבורה שרויה במילכוד זה ללא היתר. היא מיטלטלת בין השקר הספרותי המכשיל אותה להאמין ב"התירה הסבלנית אל הטוב, תקופת המבחן הממושכת, האושר העילאי עם קבלת הגמול", לבין היחס אל הספרות כאל הממשות הקיימת היחידה.

בתוך מערכות היחסים ברומאן בין רות וייס (הגיבורה), הוריה היחסים ביניהם, היחסים ביניהם לבין המשרתת, שוזר היטב סיפור יחסי הספרות החיים ושאלת ה"אמיתיות" שלהם. ברוקנר חודרת את השאלה בכוונתה דמויות העסוקות בלשחקת־עצמן (אמה של רות וייס היא שחקנית לשעבר שאינה יורדת לרגע מן הבמה) והציבה לעומתן את גיבורותיו הסובלות של בלזאק. הרצינות של בלזאק נבחנת כאן במצרפת אנגלית המרדדת את הרצינות ואף מלעיגה עליה. ברוקנר משרטטת את הדמויות, גם את הסטריאוטיפיות ביותר, בעושר מבע וצבע של ציירי המאה שעברה (תחום התמחותה האקדמית). פשטות גאונית. מומלץ.

מירי פז

תקליט פופ
קטיפה ספרדית

שאדה, "STRONGER THAN PRIDE", סי.בי.אס.

שאדה היא סיפור הצלחה גם בקנה מידה בין־לאומי. האלבום הזה הוא תוצאה של שנתיים, בהן בילתה הגברת בסריילנקה (שם כתבה את מרבית החומר), באיי בהמה ובפאריס. למרות מוצאה הספרדי, המיקומים האקוסטיים, הילד יצא לבבון הזוהר.

בתקליט הזה (השלישי במספר) היא כתבה את כל המילים, היתה שותפה בכתיבת כל הלחנים יחד עם חברי להקתה: סטיוארט מתיומן (גיטרות, סקסופון), אנדרו היל (קלידים), ופול דנמאן (באס), וטיפלה גם בעיבוד ובהפקה. ניכר כי הלחנים, או לפחות התבנית המוסיקלית,

כבר ישבו אצלה בראש בעת ששקיה על התמליל. הכל נועד לשרת את המוסיקה. כך קרה, שהמלודיות לא עמדו בפני אתגר, כלשהו, והתוצאה רדודה, חד־גונית ומשעממת.

כרטיס הביקור שלה הוא, אם כך, קולה. יש בו גוונים של קסטנייטות עם סקסאפיל צונני. הרבה יותר אוויר מכפי שמצריכה הנשימה והרגיסטר נמוך הופכים את הרוק הרך, לרך יותר. בכך אולי כוחו של האלבום: הם, אינטימי ורך, חובה בכל בית בו סובלים מקצב החיים המהיר של המודרנה.

דנוך רעים

"הבימה", תיאטרון ב"ש ולובימוב בימים אלו החלו החזרות על "הנפש הטובה מסצואן" של ברטולד ברכט, שתועלה בשיתוף פעולה של "הבימה" ותיאטרון ב"ש, בבימויו של יורי לובימוב. את המחזה תירגם שמעון זנדבנק ומשתתפים בהפקה הגדולה יעל אמיתי, אהובה בן, ליאת גורן, ישראל גוריון, רוברט הניג, שמואל וולברג, יובל זמיר, חיים חובה, מרק חסמן, שמעון כהן, מיכאל כורש, הונו ירדן, עמליה לורוביץ, יעל פרל, שמואל סגל, רוזינה קמבוס, ארנה רוטברג, דב רייזר, יגאל שדה, אילת שאר. הצגת הבכורה מתוכננת ל־25 ביולי בתיאטרון ירושלים.

מנצח מפולין בקורס ניצוח בי"ם

המנצח הפולני **קארל סטריאה**, המנהל המוסיקלי והמנצח הראשי של התזמורת הפילהרמונית מקאטוביץ, נענה להזמנה לבוא לארץ ולהדריך בקורס לניצוח, בשיתוף הסינפונייטה הישראלית בבאר־שבע, שיתקיים בתחילת יולי, מטעם האקדמיה למוסיקה בירושלים במסגרת קורסי הקיץ של האקדמיה. סטריאה ותזמורתו היו המארחים של הפילהרמונית הישראלית בעת ביקורה בקאטוביץ בנובמבר שעבר.

"עונות השנה" בסינפונייטה

הסינפונייטה הישראלית באר שבע, תבצע בפתיחת העונה הבאה את האוראטוריה "עונות השנה" של היידן, בניצוחו של מנדי רודן, בהשתתפות זמרים אורחים משוויץ והמקהלה הפילהרמונית תל אביב. אחד הקונצרטים המעניינים בעונה יהיה ביולי בשנה הבאה בהשתתפות רביעיית הסקסופון ראשר (גרמניה) שתבצע, בבכורה ישראלית, את הקונצרטו לרביעיית סקסופונים מאת המלחין הבלגי האנס קוקס.

קלרניתנית מישראל לפסטיבל טנגלווד

שרון קם – נגנית הקלרנית בת ה־17, שזכתה השנה בפרס ראשון בתחרות לכשרונות צעירים מטעם ויצ"ו, עומדת לצאת בחודש הבא להשתתף בפסטיבל טנגלווד השנתי, המתקיים במסאצ'וסטס בארה"ב והמאורגן ביוזמת התזמורת הסימפונית של בוסטון. השתתפותה מתאפשרת הודות לפרס שבו זכתה ולאחר שעמדה בהצלחה בתנאי הקבלה והמבחנים שבהם השתתפו מועמדים רבים. שרון קם תשתתף בחזרות של תזמורת תלמידים, בכיתות־אמן ובשיעורי מוסיקה קאמרית וכן תוזמן כאורחת להאזין לקונצרטים של תזמורת בוסטון בניצוח מנהלה המוסיקלי סייג'י אוזאווה ולאונרד ברנשטיין.

הפעם עומדות חגיגות המוסיקה בטנגלווד בסימן יום הולדתו ה־70 של לאונרד ברנשטיין שהתחיל, במקום זה, את הקאריירה שלו כמלחין, פסנתרן ומנצח, תלמידו המצטיין של המנצח המהולל סרגיי קוסביצקי, שייסד את פסטיבל טנגלווד. ברנשטיין הוזמן השנה לנצח על תזמורת התלמידים והתזמורת "הבוגרת" בקונצרטים חגיגיים מיצירותיו.

בתחרות הישראלית, הנערכת כבר עשרים שנה, זכו בעבר כנרים כמו פנחס צוקרמן, שלמה מינץ והצעירה מכולם – שירה רבין. זו הפעם הראשונה שהזוכה היא נגנית בקלרניתה.

ישראל דליות

מיגל הרשטיין ותייסיר אליאס: הופעה משותפת ב"בית ליסין"

מיגל הרשטיין, יליד ארה"ב, ממייסדי להקת "הברירה הטבעית", נגן גיטרה **ותייסיר אליאס**, יליד שפרעם, נגן כינור ועוד תברו יחד בערב משותף, "צפור לבנה". השניים יבצעו מיצירותיהם, וישותחו עליהן. כל אחד בנפרד, ושניהם יחדיו. הופעה ראשונה ב"בית ליסין" ביום ג' הקרוב.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 ערוץ־כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין, מי מפחד מארמית (כ).
08.40 מסך לספרות (יסודי) מספריים, גורל ומכנסיים ארוכים (כ).
09.00 אנגלית (ו').
09.20 השעה שלנו: אני אוהב לצייר (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית (ז').
10.30 פרפר נחמד: בקיץ.
11.00 חשבון (ה') בין המספרים הרציונאליים.
11.30 גיאוגרפיה כללית (ה־ו') ברזיל, הקלידות למוזי.
12.00 ספרות (ז'–ט') מגיב המלת, ב' (כ).
13.30 היסטוריה כללית: פסיפס אנושי.
14.00 ערוץ־כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 יום השוות הי: יום־הולדת כותה במשך דורות רבים יום־הולדות. כיום כבר ידוע שאצרנותיו רבים. הסרט מתאר את ההתהוות של יום־הולדת, את המנהלים הקיימים בסמוך לו כיום ואת התהרות בין ישראל וירדן על אוצרותיו.
15.00 גברת פלפלת "מצופת שוקולד". פלפלת מכינה למנהם הפתעה, עוגה מצופה בשוקולד. באמצע העבודה פלפלת נבלה לתוך קרם השוקולד (כ).
15.10 רחוב סומסום "העליים של אבנר". כיצד נפתרות כל מיני בעיות עם.. נעלים.
15.40 שעת כושר.
15.55 הקוסם מארץ עוץ (פרק 19) "הנער והדלעת". דורותי משתעשעת בנעלי הקסם ובלי כוונה מוצאת עצמה שוב בארץ עוץ. היא פוגשת את איק הדלעת ומכר חדש (כ).
16.20 כך היו חיינו (פרק 18) אלוהים יברך את בעל האחוזה.
17.00 ערב חדש.

ערוץ 2

18.30 "מה משדר הערב".
18.33 "הרפתקאות הדבורה מאיה" (פרק 6).
18.55 "סרטים מצוירים" "פינוקיו": בפסו הזקן מגלה שפינוקיו מדבר.
19.00 "סנאגנבראסי" – סרט המתעד תערוכה של עבודות גילוף אסקימואיות.
19.24 "רגע לפני" – על השחקניות שהיו מועמדות לפרס האוסקר. בתחרות פרסי האוסקר בהוליווד באפריל האחרון.
19.30 "חופשי חופשי" (פרק 6). דיוויד פוגש את "חברי ומתחרהו השנוא – קיפ. קיפ היה תלמיד טוב מדיוויד בבית ספר וחייל בולט מנמו בצבא.
19.54 "פינת המתכננים של ערוץ 2" מתכנני "ברברים" (ברווזי בר שמגדלים בגליל).
20.02 "מה משדר מחר".
20.05 "בקורת זינוק" – בתכנית זו תחרות גמר בהחלקה על הקרח.
21.00 (שידרים) של: הזמורת מרסדיס סוסה.
21.17 "סיפורי הארלם חלק ב'" בהארלם – איזור בצפון מנהטן, צמחו רבים מהסגנונות המוסיקליים של המוסיקה השחורה בארצות הברית. התכנית סוקרת את ההתפתחות המוסיקה השחורה בהארלם משנות ה־20 ועד לשנות ה־50 ויש בה מפגן ענק של בלוז, רגטיים, מוסיקת נשמה וג'ז.

כללית

17.30 חיות הבר – מעקב אחרי חיות בר שונות מרגע לידתן; על חייהן בטבע, על הסכנות הנשקפות לחן מחיות אחרות ומן האדם. (פרק ג') "שקי שועל (עברי־ערבי).
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 עם הכוכבים – והפעם עם הזמר פול מקרטני – האיש שנכנס לספר השיאים של גינס כמחבר השירים המצליח ביותר בהיסטוריה של הפופ. לאחר פירוק "החיפושיות", באפריל 70 נחשב ל"חיפושית" המצליחה ביותר בעולם הפופ.
18.45 חידושים והמצאות – על חידושי המדע ושכלוליו בטכנולוגיה, ברפואה, בחקלאות ועוד.
19.00 יומן השבוע.
20.00 כותרות מבט.
20.02 לחיש בראש – מצעד לחיטים עבריים בהשתתפות קהל.
20.30 משהו מהסרטים – עניני קולנוע.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת (פרק תשעים): בגיסון לחיזוק מצרותיו הכספיות בלייק פוגש את איש העסק בילי וואייס. גף ממשיך בחיפושיו אחר פאלון. אלקסיס מפטרת את הוק באלארד.
22.40 יש מקום – סידרה תיעודית חדשה, בהפקת הטלוויזיה הישראלית. בת 6 פרקים.
23.10 חופשי על הבר – שם הפרק: סם בהדשותי התרגשות רבה שרויה ... כדי להכין תכנית "מה קרה ל..." ... לבעל בר (עברי־ערבי).
23.35 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

"יש מקום" – סדרה תיעודית חדשה, בהפקת הטלוויזיה הישראלית. ניידת השידור של הטלוויזיה יוצאת אל הפריפריה בצפונה ובדרומה של הארץ, להיפגש עם אנשים מיוחדים, שקשרו את חייהם למקום. עם הגיבורים המקומיים משוחחת עדנה פאר.

הפרק הראשון: יורם בר־חורות – "חורי" – מאלון הגליל. הנדסאי בהשכלתו, מגדל ומשווק אנתר. הוא לקח שני חומרי גלם, שנמצאים בשפע – עשבי בר ואור שמש – ובעזרתם הוא מגלגל מחזור צנוע של מליון וחצי דולר בשנה.

המזרח התיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 מעשיות משמחות (ערבית); 15.00 מלך השחקנים (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 סרט (ערבית); 18.00 משפחת הלטון (סידרה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 20.00 שנה בחיים (סידרה דרמטית); 21.00 סרט "גירושין נוסח איטליה" עם רוק הדסון; 22.30 מעשיות משמחות (ערבית); 23.00 כדור־סל.

ירדנית

15.50 סרטים מצוירים (ער' 1); 17.05 עולם החיות (אנגלית, ער' 1); 17.30 דרמה אנגלית; 18.05 רחוב קרנע (תכנית בצרפתית); 18.20 כדורגל בינלאומי (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 קרקס (צרפתית); 19.30 חדשות בעברית; 20.30 שלם בקופה (קומדיה אמריקאית); 21.10 יפו – שבט האלקטרוניקה, סידרה דוקומנטרית (על יפו כמעצמת תעשייתית, פרק שני); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 בלש פרטי (סידרה חדשה).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניעוחה – ראמו: "דרדנוס", סוויטה מס' 1; באך: קנטטה מס' 82; היידן: קונצ'רטו בדו מז'ור לאבוב ולתזמורת; מנדלסון: שישה לפסנתר וכלי־קשת; אלגר: סרנאדה במי מינור לכלי־קשת.
09.00 קונצרט בוקר – גואאונוב: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ולתזמורת; ברהמס.
11.57 פינת השיר – משירי פ. גרסיה־לורקה.
12.00 אמנים באולפן – אוסקר מסליב בלאר, עוגב שיר־בלאר: "אלי, בך אבטול, מוסט; יוסף טל: סאלווה תוות (1984); דורפמן: פנטסיה (1984); ג. אירואנני: שיר המעלות (1985); ברוואר: אדונט, מבצרנו.
13.05 בהאזנה ניעוחה – ארבניס: "קטלוניה", סוויטה עממית; פאיה: "לילות בגני ספרד", לפסנתר ולתזמורת; בוקריני: "מוסיקת לילה של מדריד", לחמישיית כלי־קשת; אריאגה: סימפוניה ברה מינור.
15.00 למי סיחורה לה פה סולו.
16.00 מוסיקה ליום ראשון – הוסקר: מישה לה פול פה רה מי; הנדל: סלבה רגינה; שרפנטייה: מזמור לסטילה הקדושה; דבוזק: לה באום.
18.00 מוסיקה כאן ועכשיו.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבוע – מהקלטות פסטיבל ישראל ירושלים תשמ"ח "מארץ ישראל לישראל בת הארבעים".
22.30 מן המקורות.
23.00 מהאורי יצירות – הסונאטות של הינדמית; השירים של מנדלסון.

רשת א'

11.05 ירוק ירוק – מבחר שירים עבריים.
15.30 ...
16.05 ...

רשת ב'

17.10 צבעי הקשת – שירים והפעם "מזמורה ממערב וגם משלטר".
22.05 הנוה ועץ – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם.
18.06 בעין בוחנת – שאלות וסוגיות בהתחלקות.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 שלום לבן דודי – פיוט וברכה בשידור חי.
22.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי.
00.15 לתאהו בחלום – שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק – שירים שלא נס ליחם – שידור חי מהאולפן המיוחד בתערוכת ה־40 ב"בני התערוכה" בתל־אביב.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

10.05 מכת שמש – פזמונים ומערכונים.
13.05 שליפה מהמותן.
14.05 אני מבקן.
15.05 סייסטה.
16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן.
20.05 כוכב הערב – האחים האוזיות.
21.30 אוניברסיטה משודרת – נגע תנגעים בעידן האיידס – מנוף גורם סרטן לנגעים סרטניים.
23.55 שיחת חצות – עם אורי אלעזר, מנהל פרד התסברה במפד"ל.

צה"ל 2

19.05 הרדיו השני.
20.05 8 – ..
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הצי האנין.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

כרמן

אופרה (בבימוי מלא) מאת ז'ורז' ביזה
מנצח: זובין מהטה
בימאי ומעצב ההצגה: ז'אן־פייר פונל
בהשתתפות זמרים־אורחים:
כרמן – קאתלין קולמן, מצו־סופרן
מיכאלה – סינתיה הימון, סופרן
דון ז'וזה – ברי בס, טנור
אסקמיו – גרג ביקר, בריטון
הופעות־אורח: תמי ספיבק, ז'ק כהן

תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
הצגת־בכורה חגיגית
יום א', כ"ה בתמוז תשמ"ח, 10 ביולי 1988, בשעה 7.30 בערב
הצגה נוספת
יום ד', כ"ח בתמוז תשמ"ח, 13 ביולי 1988, בשעה 8.00 בערב

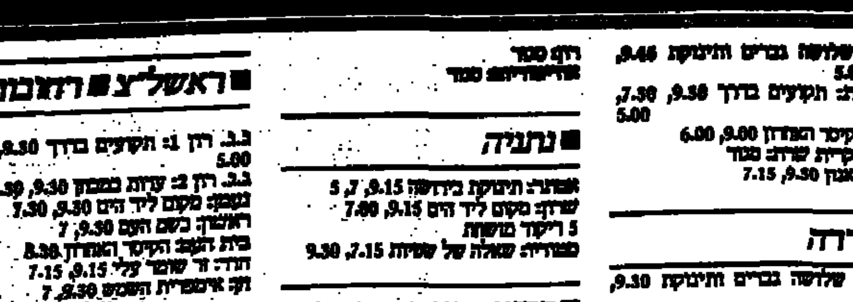

כרטיסים:

סרטים

■ **תל־אביב**

אסתר: צבע הכסף 9.50, 7.20, 5.00
אורלי: זאב צעיר 2 9.45, 7.45, 5.00
בית ליסין: מונטי פייטון – טעם החיים 23.15
ב"יהודה: לילה מטורף 9.45, 7.45, 5.00
גורדון: מקום ליד הים 9.45, 7.45, 5.00
גת: ביטל ג'ונס 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 9.50, 7.30, 5.00, 11.00, 1.30
דיזנגוף 2: תשוקות באפריקה 9.50, 7.30, 5.00, 11.00, 1.30
דיזנגוף 3: ז'אן דה פלורט 7.30 מאנון 9.50, 7.30, 5.00, 11.00, 1.30
זמיר: משודרים חרשות 9.45, 7.10
חיים־בי־אייף: מוכת ירח 10.00, 8.00, 12.00 סקס
הוד: קיץ 1987 9.45, 7.45, 5.00
הסינמטק הישראלי: 6.30 הערב: סרט 7.30 בשם האב 9.30 הנערה בעלת השיער האדום
חקלטון (בית ציוני אמריקה): גברת מה הבבבה 9.45, 7.30, 5
חן 1: שלושה גברים ותינוקת 9.55, 7.40, 5.00
חן 2: נערים בהשאלה 9.50, 7.30, 5.00
חן 3: הקיסר האחרון 9.30, 6.30, 3.30
חן 4: מחפשים את אדרי 9.50, 7.30, 5, 2.00, 11.00
חן 5: פעמיים אשתי 9.50, 7.25, 5.00, 2.00, 11.00
לב 1: אהבנו כל כך 9.50, 7.25, 5, 2
לב 2: הזבר של החברה שלי 10, 7.30, 5, 2
לב 3: המכבד המטר 9.45, 2, 3 סרטים ישראליים 7.45, 5
לב 4: חופשה בבפר 9.45, 7.40, 5.00, 2
ליסופר: סימפאות הפשע 9.30, 7.30, 5
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: עיניים שחורות 9.30, 7, 4.30
מקסים: היזור גודלי 9.40, 7.30, 5
סינן (לשעבר אלנבי): ספור בויג זג 9.40, 7.30
פיילת 1: שם המשחק 9.45, 7.45, 5.00
פיילת 2: פאוקסי 9.45, 7.45, 5.00
פיילת 3: סגור לרגל שיפוצים
פאר: הולת שחבה 9.30, 7.30, 5.00
פריז: ליידי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 מגמי פייטון והגביע הקדוש
צפון: תשוקות באפריקה 9.45, 7.30
שחף: גדק אותה מהרכבת 9.45, 7.45, 5.00
תמוז – רמת־אביב: סיפור בויג זג 9.40, 7.30
תבלת: שנת ההתבגרות שלי 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: מציצים בחוף 9.45, 7.45, 5.00

■ **ירושלים**

אדיסון: לילה מטורף 9.15, 7.15, 4.30
אורגיל: ביטל ג'ונס 9.15, 7.15, 4.30
אורדון 1: מקום ליד הים 9.30, 7.30, 4.30
אור 2: החבר של החברה שלי 9.30, 7.30, 4.30
אור 3: קן הקוקיה 9.15, 6.30, 4.30 נשק סודי
אור 4: שאלה של שפיות 9.15, 7, 4.30, 23.30 אקספרס של חצות
אור 5: המשימה והיעכבים 9.15, 7.15, 4.30, 23.30 9½ שבועות של טבורין חושים
בית אגרון: 5.30 בישואיה של מריה בראון
7.30 מגדל הדבורים 9.30 המשפחה
אורגיל: שלושה גברים ותינוקת 9.15, 7.00, 4.30
כוכבה: אהבנו כל כך 9.15, 7.00, 4.30
כירשפל: שם המשחק 9.15, 7.15
סמדר: מלאכים בשמי ברלין 9.30, 7.00
עדן: מציצים בחוף 9.15, 7.15, 4.30
רון: משודרים חרשות 9.15, 6.45, 4.15
תיאטרון ירושלים: מריס 9.30, 7
אימפריה: בשם העם 9.30, 7.15, 5
רון קיץ 1987: 9.15, 7.00, 4.30
רב בת 1: נערים בהשאלה 9.15, 7, 4.30
רב בת 2: עיניים שחורות 9.15, 7.00, 4.30
רב אור 1: שלושה גברים ותינוקת 9.15
רב אור 2: משודרים חרשות 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 3: היזור גודלי 9.15, 6.45, 4.15

■ **חיפה**

אורה: סיפור בויג זג 9.15, 7, 4.30
אורלי: חופשה בבפר 9.15, 7.00
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: התנער העצבי 9.15, 6.45
עצמון 1: כלא המתאבדים 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: מוכת ירח 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: תשוקות באפריקה 9.15, 7, 4.30
פאר: ביטל ג'ונס 9.15, 7.00
קרן־אור: מקום ליד הים 9.15, 7.15, 5
לורי אבודרמן – בית האמיצים 23.30
שביט: מקום ליד הים 9.15, 7.15

■ **קריות חיפה**

מאיר: משודרים חרשות 9.30, 7.15
מביון: הקיסר האחרון 8.30
אורות: תינוקת בירושה 9.30, 7.15
בית העם: נשואה לשביים 9.30, 7.15
היכל: פסטיבאסר ליום אחד 9.15
ציפן: מאנון 9.30, 7.15

■ **אשדוד**

צפורה: מקום ליד הים 9.30, 7.30
אשדוד: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.30

■ **אשקלון**

אסתר: ז'אן דה פלורט 9.30, 7.30
מאיר: מקום ליד הים 9.30, 7.30
רחל: הקיסר האחרון 9.30, 6.30

■ **באר־שבע**

קן: מוכת ירח 9.30, 7.15, 5
היכל התרבות: ביטל ג'ונס 9.15, 7.00

■ **הרצליה ■ רמת השרון**

היכל: סגור
מלון דניאל: להתראות ילדים 9.30, 7.30
כוכב: תרגילים בזיוור 7.10, אימפריית השמש 9.35

■ **עפולה**

מרשיטמדן: בשואה לשביים 9.00

■ **חולון ■ בת־ים**

אורליס: מקום ליד הים 9.30, 7.00
ארמון: מקום ליד הים 9.30, 7.30

מגדל: שלושה גברים ותינוקת 9.45, 7.30, 5.00
עצמאות: תקועים בדרך 9.30, 7.30, 5.00
מטרי: הקיסר האחרון 9.00, 6.00
מרוניים קרית שרת: סגור
רינה: מאנון 9.30, 7.15

■ **חדרה**

חדרה: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.15

■ **כפר־סבא ■ רעננה**

תפל: מוכת ירח 9.30, 7.15
תן: שאלה של שפיות 9.15, 7.15
אורות: סגור

■ **לוד ■ רמלה**

אורלי: סגור
בית זיוה: הקירה בסייגון 9.15, 7.15
אורון: לילה מטורף 9.30, 7.30

■ **נהריה ■ עכו**

הוד: מקום ליד הים 9.15, 7

רון: סגור
אורות־דודנית: סגור

■ **נתניה**

אסתר: תינוקת בירושה 9.15, 7, 5
שרון: מקום ליד הים 9.15, 7.00
5 ריקוד מושחת
מגוריה: שאלה של שפיות 7.15, 9.30

■ **קרית אונו**

מתנ"ס: סגור

■ **פתח־תקוה**

שלום: מקום ליד הים 9.30, 7.15
היכל 1: תקועים בדרך 9.30, 7.30, 5
היכל 2: שם המשחק 9.30, 7.15, 5
היכל 3: החשוד 9.30, 7.15, 5.00

■ **קרית שמונה**

שמיר: אימפריית השמש 9.15, 6

■ **ראשל"צ ■ רחובות**

ג.ג. רון 1: תקועים בדרך 9.30, 7.30, 5.00
ג.ג. רון 2: עדות בסמוך 9.30, 7.30, 6
נשמה: מקום ליד הים 9.30, 7.30
ראשון: בשם העם 9.30, 7
בית העם: הקיסר האחרון 8.30
הוד: זר שומר עלי 9.15, 7.15
זק: אימפריית השמש 9.30, 7

■ **רמת־גן וגבעתיים**

ארמון: שלושה גברים ותינוקת 9.45, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
לילי: שם המשחק 9.30, 7.30
הגיר: תינוקת בירושה 9.30, 7.30, 5.00
רב גן 1: ביטל ג'ונס 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 2: פעמיים אשתי 9.50, 7.25, 5.00
רב גן 3: זר שומר עלי 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 4: החשוד 9.55, 7.25, 5
שבעה: יופיו של המכה 9.30, 7.15